

SİBER-ALEMDE KİMLİK, CİNSELLİK

VE

HOMONORMATİF İZLER

IDENTİTY, SEXUALİTY

AND

HOMONORMATIVITY ON CYBERSPACE

ERDİNÇ GÜREL

110611010

YARD.DOÇ.DR. SELEN ANSEN

Ansen

YARD.DOÇ.DR. HALİDE VELİOĞLU

halide v.

BÜLENT SOMAY MA

B. Somay

TEZİN ONAYLANDIĞI TARİH

17./09/2012

TOPLAM SAYFA SAYISI

125

ANAHTAR KELİMELE

ANAHTAR KELİMELE (İNGLİZCE)

1) KİMLİK

1) IDENTITY

2) PERFORMATİVİTE

2) PERFORMATIVITY

3) HOMOFOBİ

3) HOMOPHOBIA

4) ERKEKLİK

4) MASCULINITY

5) STRAIGHT-ACTING

5) STRAIGHT-ACTING

SİBER- ÂLEMDE KİMLİK, CİNSELLİK

VE

HOMONORMATİF İZLER

ERDİNÇ GÜREL

110611010

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DANIŞMAN: YARD.DOÇ. DR. SELEN ANSEN

2012

SİBER-ALEMDE KİMLİK, CİNSELLİK

VE

HOMONORMATİF İZLER

IDENTİTY, SEXUALİTY

AND

HOMONORMATIVITY ON CYBERSPACE

ERDİNÇ GÜREL

110611010

YARD.DOÇ.DR. SELEN ANSEN

YARD.DOÇ.DR. HALİDE VELİOĞLU

BÜLENT SOMAY MA

TEZİN ONAYLANDIĞI TARİH/...../.....

TOPLAM SAYFA SAYISI

ANAHTAR KELİMELER

ANAHTAR KELİMELER (İNGLİZCE)

1) KİMLİK

1) IDENTITY

2) PERFORMATİVİTE

2) PERFORMATIVITY

3) HOMOFOBİ

3) HOMOPHOBIA

4) ERKEKLİK

4) MASCULINITY

5) STRAIGHT-ACTING

5) STRAIGHT-ACTING

ÖZET

Söz konusu çalışmada erkeklik ve kadınlık olarak kodlanan bir takım beden performanslarının, Gayromeo adlı internet sitesinde nasıl yeniden konvansiyonel bağlamda şiddetli bir dikotomi içerisinde konumlandırıldığı ve de söz konusu rollerin, özellikle erkeklik nosyonun, kendini "straight-acting", "erkeksi" ve de "ayı" olarak tanımlayan kullanıcılar tarafından, "ideal" erkeklik bağlamında, feminen olanı dışlayarak *abject* haline getirdiklerini, kimlik, toplumsal cinsiyet, cinsellik ve homofobinin kültürel kurulmuna atıfta bulunan bir takım teorilerden faydalanarak, erkeklik nosyonun bu kimlikler arasındaki konumunu, kendi kimliklerini artikule ederken, kirli, lekeli buldukları öteki erillik hallerini nasıl feminenlik üzerinden *abject*leştirdiklerini ve bu edimi de normatif erilliğin kurulumunu taklit ederek yaptıklarını tartışmaktadır.

ABSTRACT

This study aims to reveal how the gender dispositions are articulated among the users who define themselves as masculine, *manly*, *real men* gays on the web-site called Gayromeo within the context of conventional way of understanding the gender roles, and besides it aims to understand how the notion of masculinity plays an introductive role among the very identities that are named as "straight-acting", "mannish" and "bear" in the course of normative masculinity. When the aforementioned identities articulate their very "ideal" masculine being, they can position the other masculinities as non-masculine and they marginalize them. By doing so, they can see the ones whom are not masculine enough as dirty, spoiled by positioning the other masculinities as feminine. Hence, in the consideration of certain theoretical aspects, this study also argues how these identities use the discourse of ideal masculinity to abject the non- normative body performances, and how these dispositions are positioned between these identities.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
BİRİNCİ BÖLÜM:	
GİRİŞ.....	1
1.2 Methodoloji.....	4
1.3 Küçük Bir Not.....	9
İKİNCİ BÖLÜM: KİMLİĞİN	
ZORLAMAHALLERİ.....	11
2.1 Kimliğin Kültürel Kurulumu.....	11
2.2 Bir Kimlik Olarak Toplumsal Cinsiyet.....	19
2.2.1 Kültürel Çıkmaz: (E)feminen, Maskülen.....	24
2.3 Gündelik Parodi: Kimliğin Permatif Halleri.....	33
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:	
LUBUNCA.....	38
3.1 Ten Stilleri.....	44
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: SAATLERİ KURMA ENSTİTÜSÜ:	
CİNSELLİK MEFHUMU.....	52
4.1 Şartlı Refleks: Homofobi.....	61
BEŞİNCİ BÖLÜM:	
GAYROMEO(PLANETROMEO).....	65
5.1Çark/Cruising.....	66

5.1.2 Siber ark/Online Cruising	67
5.2Gayromeo/PlanetRomeo.....	69
5.2.1 Neden Gayromeo.....	75
5.3 No Fem Please/ Feminenler Yazmasın.....	77
5.3.1 Kurucu Öteki.....	94
5.3.2 Sissyphobia/Femenin Fobi ya da Selective Homophobia..	99
5.3.3 Defeminization ya da Maskülenleştirme Efekt.....	103
5.3.4 Maskülenliğin Dokunulmaz Hafifliği Complicit Masculinity.....	106
ALTINCIBÖLÜM:SONUÇ.....	110
6.1Loggingoff/Çıkış.....	110
6.2 Son Söz.....	114
KAYNAKÇA.....	80

Birinci Bölüm

Giriş

Carrie Peacherter, *Feminin Masculinities, Masculine Femininities:*

Power, Identities and Gender (2006) adlı makalesinde, ikili toplumsal cinsiyet olgusundan maalesef sıyrılmadığımızı, farklı alanlarda sürekli olarak kendini tekrar eden bir şekilde vuku bulduğunu söylemektedir. Bir takım bedensel performansları ve de halleri daimi olarak maskülen ya da feminen olarak adlandırmaktan kaçamıyoruz. Bu adlandırmayı, tanımlamaları da sürekli olarak birbirlerine zıt bir ilişki içerisinde sürdürüyoruz. Halen genel anlayış maskülen olmayanın feminen olduğunu ya da feminen olmayanın eril olduğunu düşünmektedir. İçinde bulunduğumuz heteronormatif yapı söz konusu dikotomik ilişkiyi sürekli olarak yüzümüze çarpar nitelikte, hatta kendini tam da sözde “doğal” ikili toplumsal cinsiyet varsayımının üzerinden var etmek ve de söz konusu rolleri stabilize etmek için bedenleri daimi olarak damgalamakla yükümlü bir yapı var karşımızda. Heteroseksüel düzenin mantığı bir ağ gibi, bedenlerimize, düşünce sistemimize ve gündelik hayatımıza yayılmış ve onları sere serpe sarmış olduğundan mütevellit, birçok alanda kendisini hissettirmektedir.

Zira, Direk'in de vurguladığı gibi “cinsiyetli beden her halükarda cinsiyet normlarıyla bir pazarlık içerisinde biçimlenmiş ve biçimlenmektedir.(2012:84) Yani bedenin cinsiyetlendirilmesi, tekil bir süreç değildir. Cinsiyetlendirme edimi birbiriyle ilişki süreçler içerisinde gerçekleşmektedir. Söz konusu süreç, aynı zamanda bedenlerin birbirlerine olan konumlamalarını, hâllenmelerini de belirleyen bir edimselliktir. Nitekim, Butler’ın ifade ettiği gibi, bedenleri cinsiyet kodları ile işaretleyen, damgalayan yasalar, edimler ve durumlar daimi bir tekrara dayanır.(Butler, 1993)

Normatif bir erillik hali ile özdeşleşmeyi, söz konu erillik kodunu bedenselleştirmeyi reddetmiş bir öznellik olarak, heteronormatif alanın beslediği toplumsal cinsiyet düzeni ve bu düzene tabi kılınmış sağdık vekilleri, temsilcileri¹ ile gönüllü ya da gönülsüz olarak oldukça hemhal olmuştum. Bu ilişkilendirmeler sırasında, hem heteronormatif düzen içerisinde, hem de onun dışında kaldığını varsaydığımız alanlar içerisinde, toplumsal cinsiyet belasıyla(Butler,1990) münakaşa içerisinde olduğumu söyleyebilirim. Söz konusu münakaşa, kendini “doğala”, “normala” gönderme yapan özcü heteronormatif yapının idealleştirdiği varolma biçimini dayatımı ile vuku bulmaktadır. Ancak aynı yaklaşımın, benzer varsayımların farklı mecralarda da bu şekilde algılanıyor olması, kültürel bir çıkmaz olarak karşımıza çıkması beni bu teze iten ana unsurlardan biridir.

Heteroseksüel alanda olduğu gibi homoseksüel arenada da bir takım toplumsal cinsiyet rollerinin, aynı şekilde düşünüldüğünü ve de benzer varsayımlar üzerinden vuku bulduğu dikkatimi çekti. Bir takım öznellikler için erkeklik ve kadınlık nosyonlarının kurulumu, artikule edilmesi ve de performe edilmesi heteronormatif alanda olduğu gibi birbirleri ile ilişkili olarak yürüdüğünü gözlemlemekteyim. Söz konusu ilişki zaman zaman konvansiyonel bağlamda hem erkeklik olgusunun hem de kadınlık olgusunun yeniden üretimini ön gördüğünü ve de aynı zamanda kültürel olarak kodlanmış bir takım hallerin yeniden aynı kisve içerisinde vuku bulduğu dikkatimi çeken bir takım unsurlardandır.

2007 yılından beridir üye olduğum *Gayromeo* adlı internet sitesi, İstanbul'daki geylerin kendilerine seks partneri bulmak için kullandıkları, üye oldukları internet sitesidir. Söz konusu internet sitesine üye olduktan sonra, özellikle 2010 yılından beri, bir takım kullanıcıların feminen geylere karşı ya da yeterince maskülen olmadıklarını

¹ Buradaki vekil ve temsilci sözcüklerini, İngilizcede “agent” tanımına denk düşecek şekilde kullandım.

düşündükleri, ve dolayısıyla konvansiyonel toplumsal cinsiyet bağlamı içerisinde feminen buldukları gey ya da eşcinsel kullanıcılara karşı aynı heteronormatif düzlemde olduğu gibi, ayrımcı, dışlayıcı, ötekileştirici bir edimsellik geliştirdiklerine ve bunu belirli söylemler ekseninde performe ettiklerine tanık oldum. Kendilerini *doğru düzgün, efendi* geyler olarak tanımlayan, “straight-acting”, “erkeksi” ve “ayı” kimlikleri ile özdeşim kuran söz konusu kullanıcılar kendi kimliklerinin artikülasyonlarını, “kirli”, “lekeli” tahamül edilemez birer ontolojik hatalar olarak gördükleri feminen geylerin, damgalanması, bir noktada “*abject*” haline getirilmesi kurdukları dikkatimi çekti. İdeal maskülenliğe ulaşmak, bedenselleştirmek, cisimleştirmek isteyen ya da kapalılık, kamusal alanla uzlaşma, kaygı gibi bir takım nedenlerden dolayı normatif erilliği destekleyen, onu araçsallaştıran öznellikler, feminen geyleri birer “kurucu öteki” olarak *abject*leştirip bu edimsellik üzerinden kendi maskülenliklerini artikule etmektedirler. Bu durum ise bir noktada homofobiye benzer özellikler göstermekte ancak kendilerini eşcinsel, gey olarak tanımladıkları için de bir noktada homofobiden ayrılmaktadır. Erkekliğin nasıl olması gerektiği üzerinden ürettikleri benzer söylemler öteki erillik hallerini, normatif cinsiyet algısı içerisinde marjinalleştirmektedir. Bu edimsellik ise tıpkı homofobinin kültürel olarak normatif, heteroseksüel erilliği konumlandırması gibi, hegemonik maskülenliği destekleyen bir takım öznellikler için kurucu bir işlev görebilmektedir.

Meramım erkeklik nosyonun geyler tarafından bu denli benimsenmesi ya da hegemonik erillik mefhumunun geyler tarafından da cisimleştirilmesi gibi bedensel performanslarla ilgili değil, zira buarada söz konusu olan arzu, sonuç olarak kullanıcıların arzulayacakları bedenler sadece kendilerini ilgilendirir. Ben, bu tezde/bu araştırmada, bir takım söylemler doğrultusunda neden bu kullanıcıların toplumsal cinsiyet ve de cinsel kimliğe dair “düzgün” algısı, “olması gereken” algısı yaratma eğiliminde olmalarını irdeleme eğilimindeyim. Kısacası belirli bir özgürlük imkanı sağlayan bir alanı “normatif”

bir düzeleme çekmek istemeleri konusunda oldukça yoğun sıkıntılar-sorular ve sorunlar yaşamaktayım.

1.2. Methodoloji

Söz konusu araştırmayı yaparken, herhangi bir şekilde, site içerisinde bulunma amacımın, bir araştırma yapmak olduğunu belirtmedim. Zira siteye üye olduğum ilk zamanlardaki amacım sadece seks partneri bulmaktı. Herhangi bir şekilde, herhangi bir kullanıcının gerçek adı ya da herhangi bir kullanıcıya ait kişisel bilgiler ifşa edilmemiştir. Bu tezi kullanıcıların toplumsal cinsiyet ve cinsel kimliklerine dair olan alan ve bu kimlikleri artikule ettikleri söylemler oluşturmaktadır. Bu yüzden araştırma sürecinde, herhangi bir etik kaygı yaşanmamıştır. Bunun asıl nedeni, söz konusu sitenin, kanımca kısmen bir kamusal alan olma özelliği taşımasıdır. Üye olmuş herhangi bir kişi çevrim içi alana rahatlıkla erişebilir. Yani buradaki *online*/çevrim içi alan tam da profiller ve söylemler düzeyinde kendi kamusal alanını oluşturuyor, bu söz konusu kamusal alan ise belirli bir araştırma, analiz imkanı sağlıyor. Başka bir deyişle *Gayromeo*'nun kullanıcılar tarafından oluşturulan spesifik bir habitatı bulunmakta. Bu habitat içerisinde, kimliğe ve cinselliğe dair bir dizi söylem dikkati çekiyor, zira izlediğim metodolojik yollardan biri de cinsel kimliğini gey ya da eşcinsel olarak tanımlayan ve *gerçek erkek, adam gibi adam, erkeksi değil erkek* söylemlerini sürekli olarak performe eden profiller üzerinden gitmekti.

Söz konusu site bana göre kamusal bir alana atıfta bulunmaktadır. Kamusal alan olmaklığı tam da, kullanıcıların görece anonim bir alana giriş yaparak (*log on*) metinsel düzlemde kendi kimliklerinin, bedenlerinin temsiliyet biçimlerini performe etmelerinden kaynaklanıyor. Kullanıcılar kendi temsiliyetlerini oluşturmak için bir takım alanları doldurmak zorundalar, burada doldurulan alanlar, bir noktada kullanıcıların kendi

kimliklerini nasıl temsil etmek istedikleri ile ilgilidir diyebiliriz. Bu noktada, *online* profiller kullanıcıların kimliklerinin birer parçası haline geliyorlar. Lee Edelman, *No Future: Queer Theory and Death Drive* adlı eserinde, “bütün kimliklerin metinsel olduğunu ve her bir kimliğin birbirleri ile etkileşim(*interactive*) halinde olduğunu vurguluyor.(2004) Ayrıca, *Queer Latinidad: Identity Practices, Discursive Spaces* adlı kitabında , Maria Rodriguez, siber alemde karşılaştığımız tüm izlerin, fotoğrafların, söylemlerin ve de kelimelerin metinsel bir performans olduğunu dile getiriyor, bununla beraber, bu metinsel performansların birbirileri ile iletişime geçen, kimliklere ya da cinsellik, cinsiyet, iktidar gibi bir takım başka öğelere dair izler bıraktığını da vurguluyor.(2003) Tam da bu izler, bu metinsel performativite bize bu alana dair bir şeyler söyleme imkanı veriyor. Nasıl kamusal alanda bu kimlikler çeşitli performatif haller içerisinde okunabilir bir hale geliyorsa, siber alemde de bu profiller bu noktada okunabilir, hale geliyor. C.Jacop Hale, tıpkı diğer performanslar gibi, toplumsal cinsiyet performanslarının algılanabilir olması için, sınırları belli toplumsal bir alan içerisinde vuku bulması gerektiğini söylüyor. Bunun yanı sıra bu performansların etkili olabilmelerindeki ana etken tam da bu algılanabilirlik olgusu olduğuna dikkat çekiyor.(1999:225)

Dolayısıyla, bu önermelerden yola çıkarak, “straight-acting”, “erkeksi” ve de “ayı” kimliklerinin site içerisinde diğer erillik halleri ile ve de feminen olarak kodlanan bir takım haller ile nasıl bir ilişki içerisinde olduğunu algılamaya, söz konusu ilişkinin hegemonik erkeklik olgusu ile olan ilişkisini algılamaya çalıştım. Beni bu araştırmaya sevk eden en önemli etkenlerden biri , bu süre boyunca, bir takım kullanıcılar tarafından belirli söylemlerin profillerinde performe edildiğini görmem oldu. Bu söylemlerin bir takım kimlikleri dışladığını ve de belirli bir cinsellik ön gördüğünü, deyim yerindeyse normatif bir algı yarattığını fark etmem, beni bu durumu irdelemeye yitti.

Tez, iki ana kısımdan oluşmaktadır. İlk bölümde bir takım teorik kavramları

tartışmaya açmaya, bununla beraber gey alt kültürdeki kimliklenme yapısını söz konusu kavramlara değinerek ışı tutmaya çalıştım. İkinci bölümde ise, Gayromeo adlı internet sitesinden ve bu mecrada bulunan, “straight-acting”, “erkeksi” ve “ayı” kimliklerinin toplumsal cinsiyet mefhumu ile olan ilişkisini, erkeklik ve kadınlık denen olguları nasıl algıladıklarını, kendi eril hallerini nasıl bir düzlemde artikule etdiklerini ve söz konusu artikülasyon içerisinde neleri dışladıklarını, neleri kendi kimliklerinin birer parçası haline getirdiklerini incelemeye, bununla beraber söz konusu kimliklenme sürecinde, hegemonik erilliğin, diğer erillikler ve kültürel olarak kodlanmış feminen olan ya da feminen olarak kodlanan bir takım hallerle, rollerle nasıl hemhal olduklarını da ele almaya çalıştım.

Kimlik denen olguyla başladığım tezde, kimliğin toplumsal ve kültürel kurulumuna, Stuart Hall, Judith Butler, Donald E.Hall gibi teorisyenlerden ödünç aldığım bir takım kavramlar ile, kimlik denen mefhumun zorlama hallerinin kültürel olarak kurulmasındaki belli başlı etkenleri ele almaya çalıştım. Kimlik gibi geniş ve çokca ele alınmış bir konunun yeniden ele alınmış olması tekrar gibi görünse de, tezimdaki yerinin bir hayli dikkate değer olduğunu düşünüyorum. Zira, tez içerisinde bahsettiğim bir takım nosyonların, kimliklenme edimi ile ilişkisel bir öneme sahip olduğunu düşünüyorum. Derinlemesine bir inceleme olmamakla beraber, kimliğe ve de kimliklenme edimine dair bir takım süreçleri, "farklılık", "mesafe alma", "dışarlama", "ötekileştirme" gibi edimsellikleri kimliklenme yapısı içerisinde tartıştım. Öznelerin kendilerini sürekli olarak belirli kimlikler ile açıklama, stabilize etme ya da var olma çabasına istinaden, kimlik denen nosyonun özcü ve de özcü olmayan bir noktada hangi süreçler içerisinde artikule edildiğine değindim. Özcü yaklaşımlar, kimliklerin hakiki ve vazgeçilmez bazı muhtevası olduğunu varsayıp, onu ya ortak bir köken ya da genel bir deneyim yapısı olarak tanımlarlarken, ve genellikle kimliğin otantik ve orijinal içeriğini keşfetme eğiliminde

olurken(Grossberg:1992:89), kimliğin kültür içerisinde bir takım ilişkisel süreçler ekseninde cisimleştirildiğini vurgulamaya çalıştım. “Bir kimlik olarak toplumsal cinsiyet” ve de “Kimliğin performatif halleri” adlı bölümlerde, toplumsal cinsiyet nosyonu, Butler'dan ödünç aldığım teorik alt yapıyla, toplumsal cinsiyet ve cinsiyet kavramlarının içiçe geçmiş yapısını ayırtırmaya ve de kültürel, toplumsal mekanizmaların, söylemlerin nasıl bizim toplumsal cinsiyet olarak algıladığımız mefhumu "doğal", "stabil", değişmeyen bir noktadan algılanmasın da rol oynadığı ele aldım. Bununla birlikte “Kültürel çıkmaz: Maskülen ve Efemenin” adlı bölümde, maskülenliğin ve de feminenliğin kültürel olarak kurulu yapılarına dikkat çekmeyi amaçladım. Halberstein, Connell ve Segal gibi akademisyenlerin kavramlarından yararlandığım bu bölümde, konvansiyonel olarak erkeklik kavramının nasıl hem kültürel olarak kodlanmış feminenlikle ve de diğer erillik halleri ile ilişki içerisinde olduğunu ve hem de bu ilişkisel düzlem ekseninde nasıl söz konusu rollerin kurulduğuna dikkat çektim.

Daha sonra ise, bu kavramlar dahilinde, gay alt kültürde var olan, "lubunya", “laço”, “straglit-acting”, “erkeksi”, “ayı”, zırıl" gibi kimliklerin, toplumsal cinsiyet mefhumu, cinsiyet kimliği ve rolleri ekseninde, kimlik ve de toplumsal cinsiyet kavramlarının teorik çerçevesini tartıştığım bölümlerden yararlanarak, söz konusu azınlık kimliklerin, cinsiyet kimliği ve toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında nasıl bir edimsellik içerisinde kendi kimlik yapılarını aritkule ve performe ettiklerinden bahsettim.

“Cinsellik” bölümüne geldiğimiz vakit, Foucault'nun cinsellik üzerine yazdığı, *History of Sexuality : Introduction*(1989) adlı yapıtında, cinselliğin iktidar mekanizmaları eksenindeki söylemsel, iktidar ve hakikat ilişkisi içerisinde, cinselliğin hakikati, modern cinsellik tertibatından ve söz konusu tertibatın öznellikleri nasıl etkilediğini tartışmaya açmaya çalıştım. Bunun yanı sıra, kültürel bir refleks olarak adlandırdığım ve de David Halplerin'in St.Foucault adlı eserinde bahsettiği Homo/hetero söyleminin kendisinin ne

kadar homofik bir söylem olduğuna atıfta bulunarak, homofobinin toplumsal ve kültürel kurulmuşluğuna dem vurduktan sonra, nasıl bir refleks haline geldiğini ve bu refleks halinin heteroseksüel, normatif eril hal için kurucu bir edimsellik teşkil ettiğine ve de belirli bir tahakküm alanı oluşturduğuna değindim.

İkinci kısımda ise, yaptığım teorik tartışmayı alan çalışmamla ele alma niyeti içerisinde oldum. Siber çark/online cruising ediminden bahsettikten sonra, sitenin ara yüzünü detaylı bir şekilde ifşa etmeye çalıştım. Site içerisinde cinsel kimliğini gey olarak tanımlayan, bununla birlikte toplumsal cinsiyet kimliği bağlamında kendini “stragit-acting”, “erkeksi” ve de “ayı” tanımlamaları dahilinde, spesifik bir maskülenliği cisimleştiren ve de performe eden kullanıcıların, normatif erilliği çeşitli söylemlerle yeniden ürettiğine, söz konusu kimliklerin erillik mefhumu ve geylikle olan ilişkilenebilirliklerinde, Öteki erillik hallerini, kültürel olarak kodlanmış kadınlık halleri ile bağdaştırarak nasıl yeniden marjinalize ettiğine ve de *abject*leştirdiklerine dikkati çekerek, *adam gibi adam, gerçek erkek, özünden sapmamış* gibi bir takım söylemler ekseninde irdelerken, toplumsal cinsiyet denen mefhumu yeniden özcü bir perspektifte algıladıklarını vurgulamaya çalıştım. Söz konusu öznelliklerin, şiddetli bir dikotomi söylemi içerisinde, kendilerini *normal, efendi, doğru düzgün* söylemlerle tarif eden geyler olarak- Kristeva'nın *abject* kavramından ve de Butler'ın *constitutive outside* kavramlarından beslendiğim bu bölümde- feminen geyleri, lekeyen, kirleten öznellikler olarak, nasıl *kurucu öteki* haline getirmekte olduklarına değinmeye çalıştım. Daha sonra ise, Connell'in *complicit masculinity* olarak kavramsallaştırdığı, “Erkekliğin dokunulmaz hafifliği” olarak adlandırdığım bölümde, bahsi geçen kimliklerin erkeklik nosyonunu ayrıcalıklı bir hal olarak araçsallaştırmalarından kısaca bahsettiğimi söylemeliyim.

Tez içerisinde yaptığım ingilizce metin alıntılarının çevirilerinin çoğu bana aittir.

Bana ait olmayan alıntılar gereğine uygun olarak belirtilmiştir.

1.2.1 *Küçük bir not*

Öncelikle bir noktanın altını çizmek gerektiğini düşünüyorum. *Gayromeo* Türkiye'deki bir takım internet sansürleri yüzünden engelli siteler arasında olan bir web sitesi. Söz konusu internet sitesi 2010 yılının ortalarında, Türk Telekomünikasyon kurumu tarafından yasaklı siteler içerisine alındı. Ancak DNS ayarlarını değiştirip siteye giriş yapılabiliniyordu. 2011 yılında ise söz konusu siteye erişim, kurum tarafından tamamen engellendi. Yani *Gayromeo* alan adı ile siteye hiçbir şekilde ulaşılmıyor. Başka bir deyişle www.gayromeo.com yazdığınızda, bu siteye erişemiyorsunuz. Ancak www.planetromeo.com yazınca, site planetromeo şeklinde açılıyor. *PlanetRomeo*, henüz yasaklı siteler arasında değil.

Bahsi geçen iki sitenin alan isimleri farklı olmasına rağmen, *planetromeo*'dan *Gayromeo* sitesine ulaşılabiliniyor. Server sağlayıcıları aynı demek oluyor bu bir anlamda. Başka bir deyişle şu anda Türkiye'de *PlanetRomeo* adlı profil sitesinde profil oluşturmanıza imkan var. Nitekim oluşturulmuş profil, *Gayromeo*'ya giriş yapmış herhangi bir kullanıcı tarafından görülebilmekte, aynı şekilde *planetromeo*'da profili olan kullanıcı, *Gayromeo*'daki online alana ulaşabilmekte. Eğer *gayromeo*'da profil hesabınız varsa, *planetromeo*'da da profil hesabınız var demek oluyor, *Planetromeo*'da varsa *Gayromeo*'da var demek oluyor. Dolayısıyla, online/çevrim içi çark alanları ortak. Kullanıcı, *PlanetRomeo*'dan ve *GayRomeo*'dan aynı kullanıcı ismi ile giriş yapabilir. Yani ayrı kapılardan aynı salona, aynı bölmeye çıkılıyor diyebiliriz. Ancak aralarındaki tek fark, *PlanetRomeo* ilk başta eskortlar ve de eskort arayan kullanıcılar içindi. Ama, daha sonra böyle bir ayrım ortadan kalktı. Eskort olan kullanıcıların profillerinde, eskort olduklarını belli eden dolar işareti belirdi. Tez konusu olarak *Gayromeo*'yu seçtiğimde, henüz söz

konusu internet sitesi yasaklı siteler arasında değildi. Ancak, planetromeo üzerinden gayromeo'ya ulaşabildiğimi görünce, çalışma alanımın ismini değiştirme gereksinimi duymadım. Dolayısıyla, analizim hem *Gayromeo*, hem de *Planetromeo*'yu kapsayacak şekilde bir çalışma alanıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KİMLİĞİN ZORLAMA HALLERİ

2.1. Kimliğin Kültürel Kurulumu

Donald E.Hall, *Subjectivity* adlı kitabında, kimliğin zorunlu olma halini şu şekilde açıklıyor, "içinde yaşadığımız çağda, otorite figürleri ve kurumlar genel olarak bizden kimliklerimizi açıklamamızı, onları ifade etmemizi ve yeniden düşünmemizi istemekteler."(2004:1) Kendimizi sürekli bir kimliklendirme süreci içerisinde bulabiliyoruz. Bu kimlikler üzerinden kendimizi, ve çoğu zaman ötekini tanımlıyoruz. Kimlik üzerine bir çok söz söylenmiş, varsayımlarda bulunulmuş ve teoriler üretilmiştir. Kimlik denen olgu nasıl algılanmaktadır, kısaca bir kaç temel teroi üzerinden değinmeye çalışacağım. Zira, ilerleyen sayfalarda değineceğim konulara da ışık tutmak bağımında faydalı olacağını düşünüyorum.

Bu noktada, kimliklenme sürecine ilişkin özcü/*essentialist* ve özcü olmayan/*anti-essentialist* teorilerden yola çıkarak, konuyu açma düşüncesi içerisindeyim. Grossberg'e göre, "özcü yaklaşımlar, kimliklerin hakiki ve vazgeçilmez bazı muhtevası olduğunu varsayıp, onu ya ortak bir köken ya da genel bir deneyim yapısı olarak tanımlarlar, ve genellikle kimliğin otantik ve orijinal içeriğini keşfetme eğilimindedirler"(1996:89) Yani, insanın bir doğası olduğunu ve bu kimliklerinse insan doğasının birer parçası olduklarını savunuyorlar. Bu noktada, kimlik denen mefhum değişmeyen, sabit bir nosyonmuş gibi algılanabiliyor. Dolayısıyla, özcü yaklaşımlarda kişi verili bir kimlikle dünyaya geliyor. Bu durumu en iyi şekilde örneklendirebilinicek unsur, sürekli olarak muhatap olduğumuz toplumsal cinsiyet kimliği ve de cinsel kimliklerdir. Özcülük, kavramı bireylerin, kadın, erkek, heteroseksüel ya da eşcinsel olarak doğduğunu varsayan bir görüştür. Bu varsayıma

göre kişinin bir özü vardır ve o özle doğar. Nitekim, bir çok defa tanık olduğumuz, "özüne", "doğasına" aykırı gibi önermeler, bireylerin tözsel bir özdeşimleri olduğunu varsayıyorlar. Kişinin, kimliğe dair bir takım özelliklerinin özü olduğunu ve bu özün değişmeyeceğine inanana bir görüş olduğunu söyleyebiliriz. örneğin, eşcinsellik ya da heteroseksüellik kişinin kaderi imiş gibi algılanabiliyor. Dışsal etmenlerin çok da önemi kalmıyor bu noktada. Kimlik denen mefhumun içsel bir kaynağı varmış gibi algılanabiliyor. Bu açıdan bakıldığında, eşcinselliği bir kimlik olarak, uzun bir süre, hatta günümüzde de hala bir çok modern toplumlarda insanın doğasına aykırı olduğunu savunan, ileri süren fikirler mevcut. Bunun yanı sıra, görünürlük kazanan ve belirli haklar elde eden ülkelerde de, eşcinselliğin doğuştan bir olgu olduğu, bir tercih meselesi olmadığı üzerinden kabul sağlanmıştır. Eşcinselliği insanın doğasına aykırı bulan birinci varsayım, heteroseksüelliği bireyin öz kimliği, doğası olarak baz alırken, diğer yaklaşımla hem heteroseksüelliği hem de eşcinselliği insan denen mefhumun birer doğasıymış gibi algılama eğiliminde bulunuyorlar. Özcülük kimlik kategorilerini, tarih aşırı bir olgu gibi düşünüyor. Evrensel bir kimlik anlayışı, yani eğer bir töz varsa ya da bir öz ve bu öz insanın kimliğinde etkili oluyorsa, tabiki de bir takım evrensel kimlik(lendirme)den söz edilebiliyor. Böylelikle kadın kimliği ya da heteroseksüel kimliği, belirli bir öz kapsamında, hiç değişmeden düşünülebiliyor. Bununla birlikte ve de dolayısıyla, toplumsal ve kültürel dış etkenler de göz ardı edilmiş olunuyor. O zaman, tarihi aşırı olan ve de her kültürde var olan birer olgular olarak, genelgeçer bir kadınlık ve erkeklik özünden de bahsedebiliriz.

Özcülük kavramının en çok vukuğu buldu olgulardan biri cinsel kimliktir.

Seidman'a göre, ondokuzuncu yüzyılın sonları ve de yirminci yüzyılın başlarında, başta tıp olmak üzere psikiyatri, seksoloji, gibi kurumlar insanın bir doğası olduğunu, bir özü olduğunu savundular. Özellikle, cinsel kimlik konusunda, Richard von Kraft-Ebbing,

Havelock Ellis, Alfred Kinsey gibi başı çeken seksologlar, insanın doğuştan gelen bir cinselliği olduğunu, yaptıkları bilimsel araştırmalara dayanarak insanın doğuştan gelen bir cinselliği olduğunu öne sürdüler.(2003:3)

Aynı şekilde Zygmunt Bauman'da, kimlik denen mefhumun "nasıl kurgulandığı ve insanın en temel esaslarından biri oldurulmaya çalışıldığını" vurgulamaktadır. "Modernizm ile birlikte bir takım tarihsel olguların, nasıl da insanın özü haline getirildiğini" vurgulamaktadır (1996:19) Örneğin, kadınların özel alana itilmesi ve ev içi görevleri-annelik, temizlik gibi bir takım unsurların- kadınlık ile bağdaştırılıp, sözde doğal bir kadın kimlikliği öne sürülmesi ya da yaratılması gibi unsurlara dikkat çekebiliriz. Annelik bir kimlik olarak, kadının en doğal kimliklerinden, kadının en özsel var oluşlarından biri haline getirildi. Toplumsal cinsiyet bağlamında "tutarlı" normtaif bir erillik kimliğinin erkek olarak algılanan bedene dayatılması ve normatif erilliğin "tutarlı" bir kimlik olarak algılanması, ya da yine buna ilintili olarak, heteroseksüelliğin insan doğasını tanımlaması, bireylerin heteroseksüel olarak doğduğunu düşünülmesi, ve de dolayısıyla heteroseksüelliğin verili bir kimlik olarak kurgulanması gibi unsurların, tam da söz konusu konuya dikkat çektiğini düşünüyorum.

Bauman kimliğin nasıl da bir görev bilinci içerisinde sunulduğunu şu şekilde vurguluyor:

"Kimlik denen mefhum modern bir icattır. Kimlik bir görev bilinci, En başından bir münferit görev olarak biçilmiş ve de modern akla, pratiklere yerleşmiştir. Belirsizlikten kaçış yolu bulmak bireyin kendisine bağlıydı. Öğretmenler, eğitimciler, koçlar, danışmanlar, rehberler hangi kimlikleri edinmek ve onları elde tutmak konusunda en iyi bilgilere sahip olduklarını iddia ediyorlardı." (1996:19)

Bu noktada, özcü yaklaşımlar, kimliği deneyimi betimleyen bir olgu olarak görmüyorlar. Yani, tarihsel, politik, sosyolojik ve de kültürel faktörlerin dışında tutuyorlar. Dolayısıyla, kimlik bireyin en tabi, en olağan bir hakikati gibi algılanıyor. Bu noktada, değişmez, sabit, "tutarlı" kimlikler söz konusu oluyor. Bu değişmeyen, sözde tutarlı kimlikler, bir nosyon olarak "bütünleyici, birleştirici ve orjinal" birer kavramlar olarak

düşünüyor.(Hall,1996:1) Bir bakıma, Hall, söz konusu kimlikleri dışarda değil, içinde, kendi içimizde, özümüzde aramamız gerektiğini savunuyor.

Kimliğe dair özcü yaklaşımdan sonra, kimlik denen mefhumun ele alınmasında anti-özcü/*anti-essentialist*, özcü olmayan, yani toplumsal, kültürel, politik bir takım faktörlerle ekseninde kimliği ele alan yaklaşımlara değinmek istiyorum. Yukarda da bahsettiğim gibi, özcü yaklaşımlar kimliğin bir hakikatı olduğu, otantik bir orijinallliği olduğunu düşünüyorlar. Kimliği sabit, tutarlı bir mefhum olarak görüyorlar, ancak özcü olmayan yaklaşımlar, kimliği toplumsal ya da kültürel birer nosyon, kategori olarak ele alıyorlar. Tarih aşırı bir kavramdan ziyade, tarihin belirli dönemlerinde bir takım politik, sosyolojik ya da kültürel etkileşimler, duygulanımlar², nedenler ve sonuçları olarak ele almaktadırlar. Bauman'a göre, "Modernizmin kimlik sorunu onu nasıl inşa ederiz ve sabit, değişmez kılarızken, postmodernizmin derdi, öncelikle nasıl sabit bir kimlik yapısından kaçınırsınız ve de ucu açık kılabiliriz oldu. Diğer durumlarda olduğu gibi, modernizmi anlatan kelime yaratım, postmodernizmi anlatan kelime ise geridönüşüm"(1996:19) olmuştur denebilir. Yani, modernizm belirli kimlikler yaratma ve bu kimliklerin doğal, değişmeyen, sabit birer unsurlar olması üzerine çalıştı diyebiliriz. Ancak postmodernizm, kimlikleri yeniden üretme, hatta çoğu zaman kimliğin kendisini yapı sökümüne uğratma ve de kimlik denen mefhumun doğallığını, sürekliliğini ve de değişmez yapısını, deyim yerindeyse tırnak içine aldı diye vurgulanabilir.

Bu noktada, özcü olmayan yaklaşımları benimseyen, Hall, Bauman, Grossberg ve de Butler gibi teorisyenlerce tırnak içine alınan kimlik mefhumunun, toplumsal ve kültürel inşa olarak nasıl ele adlığını açıklamaya çalışacağım. Kimlik nosyonu, Butler, Hall, Grossberg, Bauman gibi terosiyenlerce bir kurgu olarak algılanmakta ve de buna bağlı olarak, bir kimliğin herhangi bir orjinal, otantik özü olmayacağı savunulmaktadır. Bu tür

² Buradaki duygulanım sözcüğünü, İngilizce'deki *affect* kelimesine denk gelecek şekilde kullanmaktayım.

anti özcü, doğuştancı olmayan varsayımlar, kimlik olgusunu yapısının hiç de tahmin edildiği gibi bir öze bağlı olmadığını, bir esas, bir hakikatten ziyade çeşitli etkenler tarafından şekillendirildiğini dile getirdiler. Deyim yerindeyse, bu varsayımlar, kimlik denen mefhumun değişmez, sabit yapısını tırnak içine alıp, onun sabitliğini ve değişmezliğini sorgulayarak, bir açıdan yapı sökümüne uğrattılar. Stuart Hall'a göre "yapı sökümü kimliğe dair bir takım ana kavramları erozyona uğrattı. Yani, kimliğe dair eski kavramlar artık çok da kullanışlı değildir"(1996.s.1) denebilir. Kimliğin, bir otantik özü, bir esas kaynağı olmasından ziyade, bu olgunun ne tür etkileşimlerle ya da hangi kültürel, toplumsal ve de iktidar mekanizmaları tarafından üretildikleri, dolayısıyla kimlik denen mefhumun ne derecede doğal, içsel bir kavram olarak algılandığı gibi hususlar önem kazanmıştır diyebiliriz. Bu sayede, Hall'un da belirttiği gibi, "söz konusu olgu, kimlikleri daha okunabilir" kılmaktadır. A.e, s.1 Bu okunabilirlik çerçevesi içerisinde çeşitli varsayımlardan bahsetmek yerinde olacaktır, zannımca. Bu varsayımlarımlardan en yaygın olanlardan biri, kimliklerin belirli farklılıklar, mesafeler ve de dışta bırakılanlar ya da dışlanan unsurlar üzerinden oluşturulduğunu vurguluyor diyebiliriz. Yani, deyim yerindeyse eğer, "öteki" kavramı üzerinden bir kimliklenme süreci oluşuyor diyebiliriz. Bu öteki tam da farkın görüldüğü, dışarda bıraktığımız ya da dışarda bırakmak istediğimiz olanı bize gösteriyor. Bu sayede farklılık üzerinden, farklı olan üzerinden, bir mesafe alarak bir kimlik üretmiş oluyoruz denebilir.

Hall, Luclau'nun Derrida'nın *Differance* kavramına değindiği bölümü alıntılıyarak, farklılık üzerinden kimliklenme edimine ilişkin süreci, şu şekilde açıklıyor:"Derrida bize göstermiştir ki, kimliklenme süreci çoğu zaman bir şeyleri dışarda bırakma ve iki kutup arasında şiddetli bir hiyerarşi kurma ile sonuçlanmaktadır, erkek/kadın vs."(1996:33) Yani, bir noktada öteki üzerinden kurulmaktadır, söz konusu kimliklenme süreci. Farklılık, yoksunluk ya da dışarda bırakma süreci, bir ötekinin gereksinimini dile getiriyor denebilir.

Öteki ile ilişkilenmede, ne olmamaklığı ya da neyi dışarladığı üzerinden bir takım tanımlamalar ekseninde kendi kimliğini oluşturuyor, sınırlarını çiziyor ve de neleri dışarda bırakacağını, neleri ise kimliğinin bir parçası haline getirmesi gerektiği süreci, bu ilişki üzerinden yürüyor denebilir. Hall'ın da belirttiği gibi bu öteki ile ilişkilenme üzerinden "herhangi bir olguyla alakalı pozitif bir anlam kurabiliyor"(1996:4) Kendi kimliğini doğrulama, onu pozitif kılma karşısındakinin yoksunluğu, farklılığı ve de ötekiliği üzerinden olumlanmaktadır. Hall'a göre,

"kimlikler, kişilerin almaya zorunlu oldukları birer pozisyondur, bir yandan da bir temsiliyet olduklarını bildikleri bir pozisyonudur. Ancak, bu temsiliyet her zaman karşısındakinin noksanlığı, ayrımı, ötekinin bulunduğu konum üzerinden kurulmaktadır, bu yüzden hiç bir zaman yeterli olamazlar."(1996:6)

Bu noktada bir temsiliyet üzerinden, her zaman çok fazla, çok eksik ya da yetersiz gibi kavramlar bağımında, kimliğe dair önermeler bulunabilir. Ötekinin temsil ettiği bir özdeşim üzerinden, kendiliğin kimliklenme süreci, bir açıdan çok feminen, ya da çok maskülen, yeterince eril değil ya da yeterince kadınsı değil gibi önermeler doğrultusunda, hem öteki ile mesafe almış olacak, hem de onun noksanlığı ya da yetersizliği üzerinden kendi özdeşimini, kendi kimliğini bir zemin üzerine oturturacak olabilir. Ancak Hall'ın da belirttiği gibi, yetersizlik olgusu her zaman bir ötekine ihtiyaç duyacaktır diyebiliriz.

Grossberg,

"modern birey kendilliğini, ötekinden ayırıştırarak kurmaktadır, dolayısıyla kimlik daima öteki olarak kurduğun ve ona yansıttığın, onu dışarda bıraktığın, dışarda bıraktığını ötekileştirdiğin, yani öteki ve farklılık bir açıdan birbirini izleyen ya da birbirleri üzerinden oluşturulan kavramlardır" diye vurgulamaktadır.(1996:93)

Başka bir deyişle, kimlik denen mefhum bir noktada diğer olgularla ilişkisi içerisinde alımlanmaktadır ya da kurulmaktadır. Bu noktada, Grossberg, kimliğin öteki ile kurulumunda, "ötekinin de tarihsel, kültürel olarak üretilmiş ve de modern yapıya iktidar

tarafından empoze edilmiş" olduğunu vurguluyor. A.e, s.93 Yani, aynı kimlik gibi farklılık ve de öteki kavramları da toplumsal ve kültürel inşalardır, diyebiliriz.

Bunun yanı sıra, Grossberg, Foucault'dan aldığı örnekleme ile, kimliğin zıtlık üzerinden ve bu zıtlığın kurulumu üzerinden kurulmasında, "akıllı" ve "deli" kavramlarına vurgu yapıyor. Akıllı başında olarak tanımlanan bir şahsiyetin, bir kimliğin olabilmesi için, akıl hastası, deli kavramlarının ya da kimliklerinin tanımlanması gerekir, yine bunun üzerinden, bahsi geçen ikilik, farklılık üzerinden, bahsi geçen kişi kendisinin deli olmadığını, akıllı başında olduğunun ayırımına varır. Grossberg'e göre farklılık, yani ayırım kimlik denen mefhumun her zaman merkezinde yer alır. (1996:94) Bu dışlama, dışarda bırakma edimi, kimliği bir noktada doğallaştırmak için gerekli bir eğilim olarak görülebilir. Hall'un da bahsettiği gibi dışarda bıraktığı üzerinden kendi kimliğini doğrulayacak, içselleştirecek ve de onu sözde doğal bir hale getirecektir diyebiliriz(1996:6)

Söz konusu, dışlama, dışarda bırakma edimini Butler da, Kristeva'dan örneklediği "abject"/tiksinç kavramı ile bu sürecin nasıl gerçekleştirildiğini örneklemeye çalışıyor. Başka bir deyişle öznenin kurulumunda dışlama yolunun önemine vurgu yapıyor:

Korkunun Güçlerindeki tiksinçlik tartışmasında Kristeva yapısalıcı bir mefhum olan sınır oluşturucu tabunun, dışlama yoluyla münferit bir özne inşa etmek açısından ne denli kullanışlı olduğuna dikkat çeker. Tiksinç bedenden atılanı, dışkı olarak boşaltılanı, kelimenin gerçek anlamıyla "Öteki" kılınanı belirtir. Yabancı unsurların dışa atılmasıymış gibi görünür, ama aslında bu dışa atma edimi yabancıyı fiilen tesis eder. "Ben-değil" in tiksinç olarak inşası sayesinde beden sınırları tesis edilir, bunlar aynı zamanda öznenin ilk dış hatlarıdır. (2008:220)

Başka bir deyişle, kimliğin sınırları tam da dışa püskürttüğümüz/attığımız şey üzerinden vukuğu buluyor denebilir. Yani, yine tekrar edecek olursam, bir açıdan, dışladığımız marjinalize ettiğimiz, dışsal bir söylemsel yolla kurguladığımız bir nosyondan bahsediyoruz.

Öyleyse kimlik, Rodriguez'in de vurguladığı gibi, devinim içerisinde bir konumlanma halidir. Kendimiz ve öteki (Ben olmayan, Ben'indışında olan) arasındaki ilişkiyi sağlayan bağlamlar içerisinde öteki aracılığı ve de ötekinin dışlanmasıyla kurulan bir benliktir.(2003:5) Yani, hem bu dışlama, ötekileme yoluyla aldığımız bir konum, hem de diğerleri ve kendimizle kurduğumuz ilişkinin, edimlerin bir sonucudur. Bu açıdan baktığımızda, kimlik denen mefhumun hep bir kaygan zeminde durduğunu görüyoruz. Bir konumlama süreci olarak, kimlik kendini daima öteki ve kendi arasındaki ilişkiyel bağlar üzerinden konumluyor, dolayısıyla bu konumlama süreci her daim bir pekiştirme edimine gereksinim duyacaktır. Kimliğin kaygan zeminde bulunmaktığı, kendisinin bir şekilde sürekli olarak bir veya birden fazla referans noktaları içerisinde(n) konum almasındandır. Başka bir deyişle, herhangi bir kimlik kategorisi, kendisinin karşıtı, ne olmadığı ya da ne olduğu kavramları üzerinden, ilişkiyel bir muhakeme ile yürüyor. Kendini heteroseksüel bir erkek olarak kimliklendirmiş bir kişinin, bu söz konusu hetero kimliği, tam da eşcinsel kimliğine yüklenen anlamlar ve de bağlamlar üzerinden ilişkiyel bir şekilde kurulmaktadır. Bu ilişkiyel süreç, mesafe alma, dışlama, karşılaştırma, bir açıdan taklit etme edimlerine dayanmaktadır.

Kimlik söz konusu olduğunda "her zaman, çok fazla, çok az, ya da yetersiz"(Hall:1996:7) gibi önermeler, kimlik denen mefhumun kurulumunda ya da konumlandırılmasında etken rol oynayacaktır denebilir. Feminin bir geyin, femininliği, görece maskülen olan bir geye çok feminin gelebilir, ve de bu konumlama üzerinden kendi "maskülenliğini" sabitleme çabası içerisinde, kendini "maskülen" bir gay olarak tanımlayabilir. Demek istediğim, buradaki ölçüt ötekinin aşırılığı ve kendinin yeterliliği üzerinden vukuğu buluyor.

Söz konusu maskülenliği, ötekinin femininliğini konumlandırışı, ötekinin femininliğine aldığı mesafe ve bu mesafe içerisinde kendi kimliğini tanımlaması üzerinden

oluyor. Başka bir deyişle, hem bu unsuru dışarda bırakıyor hem de bıraktığı, dışkıladığı ya da dışladığı şeyi konumlandırışı üzerinden kendi kimliğini tanımlıyor. Dolayısıyla, kimliklenme edimi her zaman bir biçimlendirme, artikule etme, öteki ve kendi ile ilişkisel bir konum alma ya da konumlandırma süreci olarak algılanabilir. Görüldüğü üzere kimlikler değişmeyen, kalıcı bir özden ziyade, tarihsel, mekansal, toplumsal ve de kültürel bir takım etkenler içerisinde, etkileşimle kurulan ve de değişen birer nosyonlar olarak algılanmaktadır. Bu noktada kişinin sabit, tek, değişmeyen kimliğinden bahsetmek çok da geçerli bir argüman olmayabilir. Dolayısıyla, kimliği belirleyen şey biyolojinin kendisi değil, tarihsel bir takım etkenlerdir, kırılmalar, bilgiler, kültürel ve de sosyolojik değişimler ya da kurumlar gibi. Bireyler kimliklerini, bu tarihsel, kültürel ya da toplumsal olarak artikule edilmiş kategoriler içerisinde kurmaktadır. Kimlik kurulumuna dair genel bir bakış üzerinde durduktan sonra cinsiyet kimliği ve de toplumsal cinsiyet kimliği denen mefhumları da biraz açıklamamızın yararlı olacaktır. Zira, birazdan bahsedeceğim kimlikler bu açıdan bakıldığında belirli bir noktada anlam kazanmaktadırlar.

2.2 Bir Kimlik Olarak Toplumsal Cinsiyet

Yukarda, kimliklenme edimi hakkında bahsi geçen hemen hemen bir çok şey, aynı noktada cinsiyet kimliği ve toplumsal cinsiyet kimliği denen mefhumlar için de geçerli olabilir. Yani, cinsiyet kimliği de, diğer kimlikler gibi kültürel ve toplumsal olarak inşa edilmiş, kurulmuş ve benimsenmiş birer olgulardır. Başka bir deyişle, cinsiyet kimliği de herhangi bir töz barındırmaksızın, kültür içinde dolaşıma sokulan belirli kodlar içerisinde yürümektedir. Öncelikle cinsiyet ve toplumsal cinsiyet olguları neye tekkabül etmekte onlara bakmanın yararlı olduğunu düşünmekteyim.

Cinsiyet denen mefhum, en kabaca, kişinin biyolojik bedeni baz alınarak, yani kişinin dişi ya da erkek olması üzerinden verilen kimliklendirme unsurudur. Biyolojik

olarak kişilere erkek ya da dişi deniliyor. Cinsiyet tam da insanların biyolojik olarak tanımlanmaları üzerinden bir önerme kurar. Biyolojik erkek biyolojik kadın gibi, ancak toplumsal cinsiyetse tamamiyle kültürel bir tanımlama gerçekleştirir. Cinsiyet kadın ve erkeği, deyim yerindeyse biyolojik olarak işaretler ve bunu çok güzel gerçekleştirir. Ama cinsiyet denen olgu, tam olarak açık bir şekilde bu biyolojik kategoriler arasındaki farkı tasvir edemez. Bu noktada toplumsal cinsiyet devreye girer ve biyolojik olarak cinsiyetlendirilmiş bedenleri, kültürün içinde dolaşımda olan erkeklik ve kadınlık kategorileri ile yoğurur. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kimliği ayrımı tam da biyolojinin kader olarak algılanmasının önünü kesmek için yapılan bir ayırım olarak görülüyor. Biyolojik olarak cinsiyetlendirilmiş bir bireyin toplumsal cinsiyet kimliğinin doğru orantıda seyretmemesi pek kabul edilebilir bir nosyon değil. Her iki kategoride de önceden verili bir kimlik olgusunun olmamaklığı dikkati çekiyor. Cinsiyetlendirme süreci de aynı toplumsal cinsiyet süreci gibi belirli bir toplumsal ve kültürel bir kurgu içerisinde vukuğu buluyor diyebiliriz. Ne cinsiyeti ne de toplumsal cinsiyeti birbirlerinin sabit ve doğal sonuçları olarak görmeliyiz. Toplumsal cinsiyet tam da bu sabit görüş üzerinden bireyleri belirli kategoriler içerisine sokuyor. Yani erkek ve kadın ikiliği içerisine belirli bir ön koşula dayalı cinsiyetlendirme mekanizması içerisine alıyor.

Toplum öncesi bir cinsiyet kategorisinden bahsedemeyiz. Cinsiyetlendirme sürecinin kendisi tamamiyle toplumsal ve kültürel bir süreçtir. Verili bir toplumsal cinsiyet olgusu yoktur. Başka bir deyişle biyolojik olarak dahi cinsiyetlendirilmiş bedenlerin, cinsiyet kimlikleri kültürel bir yapının içerisinde vukuğu buluyor. Dolayısıyla biyolojik olarak cinsiyetlendirilen bedenler, bir ikilik içerisinde cinsiyetlendiriliyorlar. Bu ikilik içerisinde bir cinsiyet kimliği oluşturuluyor. Bu da bu süreci ne kadar doğal ve değişmez, sabit olarak algılamamız doğrutusunda, kanımca oldukça şüpheli bir gözle bakmamız gerektiğini vurguluyor.

Bir *intersex* aktivisti ve akademisyen olan Mogan Holmes biyolojik olarak cinsiyetlendirme sürecinin kendisinin nasıl bir dualite içerisinde yürüdüğünü, bedenleri nasıl da heteroseksist bir algı içerisinde eril ve dişil olarak sabit bir şekilde cinsiyetlendirildiğinden bahsetmektedir. Holmes'a göre: "sosyopolitik bir süreç olarak bedenlerin iki kutupda cinsiyetlendirilmesi bir kültürel süreçtir, ki bu süreç toplumsal cinsiyet denemeleri mefhumu bedenler düzeyinde doğallaştırma amacı taşımaktadır."(s.21) Eril ve dişi olarak cinsiyetlendirilen bedenler tam da daha sonra toplumsal olarak inşa edilecek erkeklik ve kadınlık olgularını normalleştirme, doğallaştırma, başka bir deyişle bedenler üzerinden bu süreci sabitleme eğilimi taşımaktadır. Bir noktada cinsiyet ve toplumsal cinsiyet denemeleri mefhumu süreci birbirini destekliyor. Hatta, Butler'a göre tam da cinsiyetlendirme denemeleri süreci toplumsal cinsiyetin bir parçası, yani cinsiyet kimliği olarak biçilen eril ve dişil nosyonlar kültürel oluşumuna zemin hazırlayan bir olgu, başka bir deyişle kültür öncesi ve söylem öncesi bir cinsiyet kimliğinden bahsedemeyiz. Yani, zaten eril ve dişil, erkek ve de kadın tam da kültürel ve toplumsal bir oluşumun parçaları. Toplumsal cinsiyet kimlikleri tamamen sosyolojik ve politik bir sistemin ürünleridir, bu kimliklerin insanın doğasında olan, en doğal özleri gibi algılanmaları, tamamen kültürel kodlanmışlığın ve politik bir sistemin ürünüdür. Belirli bir zemin üzerinde icra edilmesi gerekmektedir. Biyolojik belirlemede bu zemine yeterince fazla yer hazırlıyor diyebiliriz. Butler'ın da dediği gibi, "toplumsal cinsiyeti, verili bir cinsiyetin üzerine kültürün inşası olarak anlaşılmamalıdır yalnızca"(2008, s.52) Bu noktada, tam da cinsiyetlendirme sürecinin kendisinin nasıl da bir toplumsal cinsiyet süreci içerisinde olduğundan bahsedilebilir. Yani toplumsal cinsiyet denemeleri mefhumu, belirli cinsiyet kimliklerini yaratmış ve pekiştirmiştir.

Aynı Butler'ın da vurguladığı gibi, "toplumsal cinsiyet aynı zamanda, cinsiyetleri tesis eden mekanizmanın ta kendisini belirtmektedir."(2008:52) Yani bu noktada verili herhangi bir cinsiyet kimliğinden bahsetmek anlamsız olabilir. Çünkü bu toplumsal olarak cinsiyetlendirme süreci belirli kategorizasyonlar içerisinde bir takım cinsiyet kimlikleri üretmektedir. Başka bir deyişle, kültür içerisinde dolaşımda olan belli başlı kavramlar cinsiyet kimliği olarak vukuğu buluyor diyebiliriz. Bu noktada cinsiyet kimliği denen olgu, sosyolojik ve kültürel bir süreç içerisinde oluşmakta ve kimlik olarak kategorileştirilmekte olduğu düşünülebilir. Butler'ın da dediği gibi cinsiyet kimliğinden önce bir kimlik yapısı düşünmek çok da anlamlı olmayacaktır.(2008.s.65) Zira, kişiler sembolik düzenin içerisine girdiklerinde kendilerini zaten cinsiyetlendirilmiş bir kimlik inşası içerisinde bulmaktadırlar. Erkek ya da kadın olarak kimliklenme süreci tam da bu sembolik düzen içerisinde vukuğu bulan bir kimliklendirme yapısı olduğu için, bu kimliklerin daha önceden verili bir olgu olduklarını söyleyemeyiz. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet ve biyolojik cinsiyet arasında genel geçer, tarih aşırı bir bağ olduğu varsaymak anlamlı değildir. Bir ilişki olduğu gerçeğini yadsımak değil, bu ilişkinin doğal bir ilişki olmadığı, belirli söylemsel ve kültürel pratikler ekseninde ilişkilendirildiğini söylemeye çalışmaktayım. Butler'ın belirttiği gibi "cinsiyetin söylemden önce var olan bir şeymiş gibi üretilmesi, tam da toplumsal cinsiyet olarak belirtilen kültürel inşa mekanizmasının bir ürünü olarak anlaşılmalıdır."(2008:53) Yani, herhangi bir cinsiyet kimliği kategorisinin verili bir nosyon olarak algılanması ve bu doğrultuda artikule edilme çabası, tam da toplumsal cinsiyet denen mefhumun bir şekilde yaratmaya çalıştığı bir resim. Başka bir deyişle, sözde tarih aşırı bir "gerçeklik", toplumsal cinsiyet kimliği varmış gibi algılamamızı sağlıyor.

Toplumsal cinsiyet ayrıca sadece cinsiyetlendirme demek değil, yani toplumsal olarak erkeklik ve kadınlık kategorileri, bedenleri ya da cinsiyetleri yaratmanın dışında, bu

bedenler ve kategorilerin nasıl ilişkileneceğini de oluşturan bir yapıdır. Kültürel olarak kodlanmış erkeklik ve kadınlık kategorilerinin neyi nasıl temsil etmeleri gerektiğini, bu temsiliyet üzerinden makul ve makul olmayan erkeklikler ve kadınlıkların da yaratılmasının sürecidir. Erkeğin ve kadının nasıl davranması, giyinmesi ve konuşması gibi gündelik pratiklerle bezeli bedensel terbiyeleri de düzenler, toplumsal cinsiyet sistemi. Bu kodlar, bir noktada birbirine bağlıdır. Erillik kodları ve kadınlık kodları birbirini karşıt tanımlayıcıları olarak tezahür edilirler. Bu karşıtlık ve diğer bir takım önermeler üzerinden, cinsiyet sistemleri bir bedenin maküliyetini ve onun kamusal alandaki varlığını bu maküliyet üzerinden sağlamasını ön görmektedir, Gerçekten de bazı tür toplumsal cinsiyet kimlikleri kültürel olarak idrak edilebilirliğin normlarına uymadıkları için, o alan içinden bakıldığında göze ancak gelişimsel hatalar ya da mantıksal imkansızlıklar gibi görünüyorlar, diye vurguluyor Butler. (2008:67) Bu noktada, sistematik olarak cinsiyet kimliği üreten söz konusu kavramın, kendi artikülasyonu doğrultusunda, feminen erkekleri ya da maskülen kadınları, bunun yanı sıra trans kimlikleri, tam da Butler'ın vurguladığı gibi, gelişimsel hatalar, ya da öze aykırı kimlikler olarak görülebiliyorlar. Bu açıdan bakıldığında, toplumsal/cinsiyet kimliği konum almamızı sağlıyor ya da diğer bir deyişle sağlatıyor. Kültür içerisinde bizim tam da nereye koyulmamız, konumlandırılmamız, yani sabitlenmemizi amaçlıyor.

İnsan denen canlı hali hazırda erkek ya da dişi olarak doğmuyor, ancak erkek ya da kadın olması, dönüşmesi gerekiyor. Toplumsal/cinsiyet denen sistematik yapı tam da burada devreye giriyor. Aile ya da doktor doğan çocuğu erkek ya da oğlan olarak telafuz ediyor, ya da çağırıyor, bu açıdan önceden verili bir gerçeği ifşa etmiyorlar, ancak çocuğu eril hale getiriyorlar. Çağırma eylemi burada önemli bir nokta, zira doğmuş olmakla, eril ya da dişi olarak takdim edilmek, ya da cinsiyetlendirilmek birbirlerinden pek de kolay ayırt edilemiyor. İkinci olarak da, bir cinsiyet varsaymak, o cinsiyet bir kez artikule edildiğinde

onu verili olarak algılamak demektir. Verili olarak algılamak demek de, bu toplumsal cinsiyet denen mekanizmanın kimlik yaratma sürecinde nasıl işlediğine dair bilgi verir bize. Yani, bir kez erkek ya da dişi olarak çağrılmış bir birey belirli pratikler etrafında erkek ya da kadın oldurulur. Ondan belirli kodlar ekseninde doğumuyla birlikte biçilmiş cinsiyet kimliğini sürekli olarak artikule etmesi beklenir, ve bu noktada bedenini eğitmesi bekleniyor diyebiliriz. Böylelikle toplumsal cinsiyet denen mefhum tam da bir takım kültürel ve toplumsal pratikler etrafında cinsiyetlendirilmiş bedenleri, buna göre kimlik haline getirir.

Toplumsal/cinsiyet kimliği de diğer kimliklerden farksız bir şekilde belirli bir inşa sürecine tabidir. Bunun yanı sıra yukarda kimlik ile ilgili yaptığım kısa girişte, bahsi geçen bir takım varsayımlar cinsiyet kimliği denen mefhumun nasıl oluştuğuna dair bir takım varsayımları kapsıyorlar diyebiliriz. Yani dışarlama, ötekileştirme ve de öteleme gibi edimler cinsiyet kimliği için de geçerli olabiliyor. Kimlikler kültürel, tarihsel bir spesifite içerisinde algınıyor, bu da kimliklerin makulliyetinin belirli bir bağlam içerisinde vukuğu bulduğunun altını çiziyor. (Butler,2008:83) Yani hangi kimliklerin ne açıdan makulliyet kazanacakları ya da makul sayıldıkları, belirli toplumsal sözleşmeler ekseninde kişiler, kültürün belirlediği bir takım cinsiyetlendirme pratikleri etrafında, toplumsal/cinsiyet kimliklerini inşa ediyorlar. Başka bir deyişle tabi kılınıyorlar. Zeynep Direk'in de belirttiği gibi, “anatominin kendi içinde bir anlamı yoktur, ama içinde doğduğumuz erkek egemen kültürde anatomi hangi toplumsal cinsiyetin bize dayatılacağını belirler.”(2012:76) Bu noktadan hareketle, bir sonraki bölümde maskülenliğin ve feminenliğin(erkekliğin, kadınlığın) birer kültürel inşa olarak nasıl karşımıza çıktığını vurgulayama çalışacağım.

2.2.1 Kültürel çıkmaz: (e)feminen, maskülen.

Jack Halbestiem, *female masculinity* adlı çalışmasında, maskülenlik denen nosyonun ne olduğuna dair soruyu uzunca bir süre düşündüğünü söylemektedir. Kesin bir cevabım olduğunu iddia edemem der, ancak maskülenliğin neden sadece erkek bedenine indirilmemesi, indirilemeyeceği, indirilmemeli oluşuna dair bir takım önerilerinin de bulunduğunu ifade eder(1998:1) Aynı şekilde kadınlık, feminenite denen nosyonun da, neden sadece dişi olarak cinsiyetlendirilmiş beden tarafından imlenmesi gerektiğini düşünüyoruz, sorusu akıllara gelebilir. Her iki mefhum da bedenlerin cinsiyetlendirilmiş hallerinin dışında birer nosyonlardır. Zaman zaman bir kültürel çıkmaz olarak karşımıza çıkan bu nosyonlar, tarihin belirli aşamalarında farklı şekillerle kodlanmış, hatta kültürden kültüre, toplumlarca farklı algılanmışlardır. Yani, erkeklik ve kadınlık nosyonları sosyolojik ve kültürel olarak bir inşaaıdır. Fiktif bir nosyondur. Belirli tanımlamalar içerisinde ki, bu tanımlamalar tarih aşırı, yani tarihin her döneminde aynı ya da sabit birer kavramlar değildir, bugün bir takım davranışları erillik halleri ile özdeşleştirdiğimiz tavırlar, tutumlar, mimikler yarın başka bir kültürel oluşum içerisinde tamamen bambaşka anlamlara gelebilir. Hatta belki de hiç bir anlama gelmeyebilir.

Bu nosyonların birer inşaa olması demek, herhangi bir öz veya tözsel bir durumdan kaynaklanmıyor olmaları demektir. Başka bir şekilde ifade edecek olursak, maskülenlik ve feminenlik olarak belirlenen bir kaynağın olmaması anlamına geliyor. Bunun yanı sıra, bu mefhumlar, kişilerin anatomik bedenleri doğrultusunda, kültürel kodlar ekseninde şekillendiriliyor. Örneğin, maskülenlik, diğer erkeklik ve kadınlık halleri ile ilişkilendiriliyor. Okunabilir bir hale geliyor. Bu haller ile olan angajmanı ve öteki erkeklik durumlarına göre kendini konumlandığı yerlerde maskülenlik daha algılanabilir oluyor. Normatif olanın dışında olduğu noktada maskülenliğin kendisi bir inşaaı olgusu olarak daha fazla

okunabilir bir hale geliyor. Bununla birlikte, aynı şekilde kadınlık da, dişil bedenın saflarından ayrıldığı zaman, yani feminen bir erkek bedeni, ya da kültürel olarak feminen diye nitelendirilmiş bir erkek bedenine rastladığımız noktada feminenliğin bir kültürel inşa olduğunu kavrayabiliriz. Ayrıca, Halberstein'in söylediği gibi , “maskülenliği tanımlama konusunda bazı zorluklar çekmemize rağmen, toplum olarak maskülenliği tanıma konusunda çok az sıkıntı yaşıyoruz.” A.e, s. 1 Yani, yine feminen bir erkeği, maskülen olmamaklığı üzerinden tanımlıyoruz, o noktada anatomik olarak eril bir bedene sahip olduğu düşünülen bir kişinin, feminenliği tam da “olması gerektiği” düşünülen maskülenliğinin noksan olduğu yerde algılnabilir oluyor.

Bununla birlikte, Connell'e göre,

”Erkekliğe dair bir çok genel nokta, aynı zamanda kitlesel düzeydeki kadınlık analizine de uygulanabilir. Keza bu örüntüler de tarihseldir: İlişkiler değişir, yeni kadınlık biçimleri ortaya çıkar, öbür biçimler kaybolur.” (1995:250)

. Peki erkeklik ve kadınlık mefhumları kültürel bir nosyon olarak nasıl kuruluyor, kültür içinde nasıl artikule ediliyorlar? Daha öncede belirttiğim gibi, bu nosyonlar bedenlerin dışında belirli söylemler ve de pratikler ekseninde kültür içerisinde dolaşımda oluyorlar, ve tabiki de, bugün erkeklik ya da kadınlık olarak algıladığımız bazı pratikler, tarihin belirli zamanlarında tam tersi olarak algılanabiliyorlar. Dolayısıyla bir takım pratiklere bakmak konuyu aydınlatmak açısından önemli olabilir diye düşünüyorum. Zira, bazı davranışları maskülen bazılarını ise feminen olarak nitelendirmemiz, tam da bu pratikler ekseninde bir takım hallerin, bir tözü varmışcasına, erkeksi ya da kadınsı olarak vukuğu bulmalarından kaynaklanıyor. Erkeklik denen mefhum, yukarda da bahsettiğim gibi, diğer erkeklikler ve esas olarak kadınlıkla olan ilişkileri üzerinden kurulmaktadır. Erkeklik kurulumu, kadınsı olanı dışlama, mesafe alma ve kadınsı olandan uzaklaşma ya da bastırma gibi pratikler ekseninde kuruluyor diyebiliriz. Erkeklik, kadınlığa göre daha sabit bir kimlik yapısını n görüyor. Yani, akışkan, daha kıvrak olarak düşünülen kadınlık

mefhumunun bu algısını, erkeklik denen mefhum kurulurken dışarda bırakmaya gayret ediyor. Kendini kadınsı olanın muhtevası ile kirletmemeye çalışıyor. Bu edim ise, sürekli olarak kadınsı olanı kötüleme, deyim yerinde ise, *tiksinç/abject* olarak dışlama yolu ile gerçekleşiyor. Kristeva, tiksinç/abject kavramının, öznenin kurulumunda önemli bir yeri olduğunu vurguluyor. Tiksinç/abject tam da “öteki” ile “ben”i ayırıyor. Bedenden atılanı, mesafe alınan, istenmeyeni belirtiyor.(1982:3)

Gilbert Hedert, *Guardians of the Flutes* adlı çalışmasında, Papua Yeni Gine'deki bir kabileden uygulanan bir ritüelden bahsetmektedir. Bu ritüelde erkekliğe adım atacak olan çocuklar, kabileden en yaşlı olan kişinin penisi yalar, başka bir deyişle oral seks yapar. Buradaki amaç meniye yutmak ve de bedeni kadınlığın izlerinden arındırmaktır. Zira anne sütü ile beslenen erkek çocuğun, kadınlığın izlerini, sıvılarını taşıdığı inanılır. Dolayısıyla, erkekliğe adım atacak çocuğun deyim yerindeyse ağzına boşalma eylemi, bedeni erkekliğin sıvısı ile yeniden doldurmaktır. Böylece beden kadınlığın kötü, kirli sıvılarından arındırılacaktır. Başka bir kabileden yapılan ritüel ise, bedenin üzerinde kesikler oluşturacak şekildedir. Bu şekilde akan kan ile, erkek çocuk kirli kandan, kirli sıvılardan arınacaktır.(Hedert:1981) Buradaki kir, anne sütü ile beslenen çocuğun taşıdığı kadınsal sıvı olarak algılanıyor.

Mary Douglas'ın *Purity and Danger* adlı kitabında, kirin, kirliliğin düzen bozucu istenmeyen, ancak aynı noktada gerekli olan bir olgu olduğundan bahseder. “Hepimizin bildiği gibi, kir aslen düzensizliğin ta kendisidir. Kirden arınmak negatif bir hareket olarak algılanmaz, tam tersi çevreyi düzene sokmak için pozitif bir çaba olarak algılanır.”(1966:2) Dolayısıyla kirlilik hem dışa atılması gereken bir olgu, hem de bu düzeni sağlamak için gerekli bir olgu olarak algılanabiliyor. *Abject* gibi kir de ne olanı ve de olmayanı tanımlamaya yarayan bir sembol olarak kullanıldığını söyleyebiliriz. *Abject* gibi belirli kutuplar arasında ilişkisel bir öneme sahip. Feminin olanın, imleyen erkek

bedeni üzerinde bir “kir” gibi “durması”, ya da algılanması, bir “düzeni” bozuyor. Buradaki düzen ise, eril bir bedenin erkeklik kodları içerisinde düzene sokulması ya da hizaya getirilmesi. Ya da erilliğin kendi içinde hali hazırda bir düzeni olduğu düşünülmesi. Nitekim Hedert'in yaptığı etnografik araştırmada da görüldüğü üzere, çeşitli ritüellerle, eril olarak adlandırılmış beden, kadınlığın kirli sınırlarından, istenmeyen imlerinden arındırılıyor, dışarı atılması sağlanıyor.

Dolayısıyla maskülenlik, kurulumunda, feminenliği dışa atıyor, maskülenliğin sınırları feminenliği yadsıyarak, bastırarak, öteki kılarak, diğer bir deyişle tiksiniştirerek kuruyor. Bu tikniç kurulum, dille, bedensel hallerle daimi olarak artikule ediliyor. Bu noktada, kültürel olarak feminen olmayan üzerinden tanımlanması da, maskülenliğin kurulumunda feminenliğe belirli bir mesafe alıyor olmasındandır. Yani, erillikle feminenliği ayıran nokta, Kristeva'nın söylediği, gibi aslında ben olmayanı, dışkılanı belirten noktadır. Bu süreçle, yani “öteki” olanı, tiksiniç olanı benden ayırma süreci ile, “öteki” dışkı, kötü olana dönüşür. Böylece, eril bedene sahip olan “ben”, kadınsı olan her şeyi daimi bir kötöleme, “*boklama*” ile damgalarım. Dolayısıyla bu damgalama üzerinden, uzakta tuttuğum, mesafe aldığım feminenlik “benim” maskülenliğimi kirletmemiş, ona beis getirmemiş olur. Feminenliğin kirli imleriyle eril bedenin düzenini bozmamış olur.

Feminist akademisyen Alcoff, maskülenlik ve feminenlik kurulumunda “Akıl ve Beden” ikiliği olgusuna da dikkati çekiyor. Söz konusu rollerin bahsi geçen ikilik içerisinde kurulmakta olduğunu vurguluyor. Erkeklik, akıl ile kadınlık ise beden ile, yani *marked*/damgalanmış olan ile kuruluyor. Modern düşüncede, erkeklik *reason*/akıl, kadınlık ise beden üzerinden belirtke sağlıyor diyebiliriz. Yani, *reason* ile bağdaştırılan bir takım durumlar, tutumlar, erkeklik denen nosyonun birer fitratı, muhtevası gibi algılanabiliyor. Dolayısıyla, normatif erilliklerin kurulumunda, failleri tarafından bu unsurlar da göz önünde bulunduruluyor diyebiliriz. Connel bu durumu şu şekilde açıklamaktadır:

bilim teknoloji gibi hususlar dominant ideoloji tarafından progresif faaliyetler olarak görülmüş, ve de kültürel olarak erkeklik alanı içerisinde tanımlanmıştır. Hegemonik erkeklik,kendi hegemonyasını kısmen, aklın iktidarını kendinde cisimleştirerek kurmaktadır.

(1995.s.77)

Dolayısıyla normatif erillik beden/akıl dikotomisi içeirisinde, bedensiz bir akılı temsil ediyor. Feminenlik ise bu dikotomide beden olan kısmı temsil ediyor ve erillğe göre daha cinsiyetlendirilmiş bir şema üzerinden kuruluyor diyebiliriz. Başka bir şekilde söylemek gerekirse, maskülenlik kendini, *Masculinity in Theory* adlı çalışmasında Reseer'ın(2010) söylediği gibi, daha sessiz, *unmarked/damgalanmamış* bir söylem üzerinden kuruyor. Bu damgalama bir açıdan, akıl beden ayrımı üzerinden oluşturuluyor, Dolayısıyla erkeklik(ler), kültürel olarak kadınsı olanın işaretlenmesi üzerinden, kendi sessizliklerini, doğallıklarını kuruyorlar diyebiliriz. Ancak Barthe'a göre bu sessizlik, bu damgalanmamışlık, aslında kendi içerisinde bir çok şey söylüyor. (1967,s.67) Yani tam da bu sessizlik üzerinden, erkekliklerin nasıl kurulduğuna dair bir takım çıkarımlara varılabiliyor.

Bunun yanı sıra Erkeklik, genel olarak homososyal ilişkilenebilirler yoluyla ve taklit yolu ile de kuruluyor. Homososyal ilişkilenebilirler biçimi eril bedenleri birbirleri ile, erkeklikleri üzerinden ilişkilenebilirler itiyor. Futbol, askerlik vs., gibi çeşitli pratikler hem erillğin kültürel olarak kodlanması açısından, hem de kurulumu açısından önemli oluyor. Bu tür homososyal pratikler içerisinde, erkek olarak cinsiyetlendirilmiş bedenler, taklit ve dışlama yolu ile kendi erkekliklerini kuruyorlar. Bu ilişkilenebilirler biçimlerinde, taklit çevresel faktörler içerisinde yer alıyor. Bu noktada, kültür içerisinde dolaşıma sokulmuş olan erillik kodlarını taklit eden bireyler, çeşitli edimler ekseninde erillği bedenselleştiriyor, dilselleştiriyor ve görselleştiriyorlar. Ancak bu homososyal ilişkilenebilirler, homofobinin yüklediği anksiyeteye belirli bir erotizmden yoksun bırakılıyor,

ya da kırılıyor. Başka bir deyişle, erkekler arası ilişkilenemeyi ön gören toplumsal cinsiyet sistemi, bu ilişkilene içerisinde, kişiyi erillikten kaçırarak, erilliğini kirletecek, olan durumlardan alı koyuyor. Bu noktada homofobi işlevsel oluyor. Daimi noktada kaygan olan maskülenlik olgusu, kendi zeminini homosoyol ilişkilene bağlamında, homofobik söylem ekseninde sabitlemeye çalışıyor. (Bu bahsettiğim normatif/hegemonik erillik çin geçerli oluyor diyebiliriz. Zira, diğer erkeklikler, örneğin queer erkeklikler, bu varsayımın dışında kalabilirler. İlerdeki bölümde bu durum daha fazla açılacaktır.) Yani eril olarak cinsiyetlendirilmiş beden, toplumsal olarak tanımlanan bir takım erkeklikleri bedeninde cisimleştirirken, bir taraftan da taklitin yapısı gereği, başka erkeklikler ile arzu ilişkisi içerisinde bulunuyor. Ancak bu arzu ilişkisi tam da homofobinin kültürel olarak kurulmuşluğundaki, erilliği köreltme anksiyetisi içerisinde başka bir alana kaydırılıyor: Reese'ın da vurguladığı gibi Futbol, savaş, potika, gibi eril bedenlerin sadece belirli şiddet aktarımları içerisinde varolmalarını ön görüyor.(2010:56)

Bununla birlikte, normatif erkekliğin kurulmasında homo/hetero ayrımı oldukça önemli bir yerde duruyor, bu ayrım her daim normatif erkekliği, erkekliğin ne olmadığını tanımlamada kullanılıyor. Bu açıdan, heteroseksüel erkeklikler, konvansiyonel olarak kurulmuş ve de feminize edilmiş erkeklik hallerini de dışarlayarak kuruluyorlar. Bu damagalama üzerinden neyin eril olmadığı ya da neyin erkekliği kirlettiği gibi hususlar, erkeklik denen mefhumun kurulmasında yardımcı oluyor. Belirli hareketler, tavırlar, mimikler, haller maskülen ya da feminen olarak kodlanıyor, bu kodlama zaman içerisinde bir takım ilişkisel süreç içerisinde erkeklik ve kadınlık denen halleri yaratıyor. Dolayısıyla, bu edimsel süreç ekseninde kadınlık ve erkeklik idrak edilebilir hale geliyor. Başka bir deyişle, Connell'in de söylediği gibi erkek bedenim bana erkekliği vermez; toplumsal tanımım olarak erkekliği alır.(1995:121) Bunun yanı sıra, kadın bedenim de bana kadınlığı vermez, tıpkı Conell'in dediği gibi toplumsal olarak tanımlanan kadınlığı alır. Bu noktada

her iki rollünde birbiri ile ilişkisi, farklı erkeklik ve de kadınlık halleri ile ilişkileri, durumun nasıl da toplumsal bir inşa olduğuna dikkati çekebilir. Yani, erkeklik kurulumu tekil bir düzlemde gerçekleşmemektedir, her zaman bir takım ilişkiler içerisinde kurulmaktadır. Feminin erkekler, kadınlar, eşcinsel erkeklikler ve normatif olmayan erillikler ile olan ilişkileri içerisinde algılanabilir. Connell'in de vurguladığı gibi, erkeklik denen unsur standart bir erillik hali yaratmaz, bunun yerine maskülen olan ve olmayan cinsiyetlendirmeler üzerinden kendini gerçekleştirir. A.e, s.75 Bu noktada, kadınlık ve erkeklik denen olgular hiçbir zaman bitmiş, sabit birer olgular değildir, tam da bahsi geçen bu ilişkilendirmeler etrafında sürekli olarak bir kurulumla, bir konumlanmaya ihtiyaçları vardır. Neyin ne kadar feminin ya da maskülen olduğu, veyahut olmadığı gibi hususlar ekseninde sürekli olarak bir kurulum içerisinde yer almaktadır. Bu inşa sürekli olarak kültür ve toplum içerisinde artiküle edilir. Segal erkekliğin kurulumunda rol oynayan etkenlerden bahsederken, diğer cinsiyetlerle ilişkilendirmesinin yanı sıra, tanımlanmasındaki ilişkisel öğelere de dikkat çekerek açıklamak gerektiğini savunur.(2008:78) Yani, erkekliğin kültürdeki temsil edildiği ifadeler ve tanımlamaların da, erillik kurulumunda etkisi olduğunu söylemektedir. Tamamlanmamış bir olgu olarak erkeklik dile getirilen çeşitli anlamlarla kendi kurulumunu yeniden ve yeniden üretmektedir. “Erkek adam ağlamaz, erkek adam kıvırtmaz, gerçek erkek böcekten korkmaz” gibi tanımlamalarla, Segal'ın *Slow Motion* adlı kitabında vurguladığı gibi kendi içerisindeki belirtke ilişkileri ile kendini yeniden kuruyor diyebiliriz. Aynı şekilde kadınlık kodları için de benzer artikülasyonlar geçerli olabilir. Bu noktada, erkekliğin ve de kadınlığın söylemsel birer üretim olduklarının da altını çizmek önemli olacaktır. Kültür içerisinde dolaşıma sokulan bir takım rollerin anatomik olarak cinsiyetlendirilmiş bedenler üzerinde söylemsel etkileri olduğunu dile getirebiliriz. Donald E.Hall, Foucault'nun söylem teorisini örnekleyerek bu tür kimliklerin söylemsel olarak kurulmasını şu şekilde açıklıyor:

Foucault'nun vurguladığı gibi birey olma durumu belirli söylemsel kategorileri, bu kategorilerin yansıttığı bir takım etkileri ve de öğrenilmiş yargıları içselleştirme yolu ile oluşturulmaktadır. Bizlerse, bir takım sözde olması gereken davranışlar ekseninde birbirini disipline eden failler olarak, işlev görürüz. (2003,s.65)

Yani erkekliğin ve kadınlığın nasıl olmasına ya da nasıl olmamasına dair söylemler, bu rollerin nasıl icra edilmesine dair olan bilgiyi vermektedir. Bu noktada, bu üretilen bilgiler üzerinden bir takım erkeklikler ve kadınlıklar kurulmakta, failleri bunları verili birer nosyon olarak algılamaktadırlar. Başka bir deyişle çeşitli kadınlık ve erkeklik söylemlerinin bilgiler olarak dolaşıma sokulması ve , Connell'in söylediği gibi “erkek bedenim bana erkekliği vermez, ancak toplumsal olarak tanımlanmış erkekliği alır”(1995, s121) bağlamında düşündüğümüzde, bu söylemler biyolojik olarak cinsiyetlendirilmiş bireyler tarafından içselleştiriliyor diyebiliriz.

Cinsiyetleri biyolojinin kendisininde ayırdığımızda, söz konusu kimlik kategorilerinin kendi başlarına daha geçişken ve sabit olmayan, katı olmayan birer kategoriler olduklarını görebiliriz. Yani, kadın bedeninin erkekliği imlediği, erkek bedeninin de kadınlığı imlediği ya da her ikisini birden imleyebildiğini göz önünde bulundurmak gerekiyor. Bu noktada, Butler'ın da dediği gibi daha uçuşkan, yüzebilen, yani yapışık olmayan cinsiyet kategorileri ile karşılaşabiliriz.(1990) Nitekim, bahsi geçen kayganlık zaten bu sistemin farketmediği bir olgu olduğu için, sürekli olarak olabildiğince zıt karşıtlıklar üzerinden bir kurulum gerçekleştirmektedir. Yani, bu kategorilerin sabit birer nosyonlar olarak algılanabilmesi için cinsiyetlendirilmiş kimlikler arası geçişkenliği minimum düzeyde tutmaktadır. Bu da her kültür içinde dolaşıma sokulmuş olan toplumsal/cinsiyet kimlikleri arasındaki maksimum mesafe ile oluşturuluyor denebilir. Dolayısıyla kimliğin sınırları, ikilik içerisindeki aldığı mesafeye dayanıyor. Bu mesafe ise aradaki geçişkenliği olabildiğince minimum, hatta bazen hiç denecek kadar az bir duruma indiriyor.

Kadınlık ve de erkeklik denen mefhumların birer roller ya da kimlikler olarak

herhangi bir özü olmadığını, ya da herhangi bir bedenin esası olmadığını varsayıyorsak eğer, bu noktada ne gibi bir algı bizi bu kimliklerin birer tözü olduğunu varsaydırıyor

2.3. Gündelik Parodi: Kimliğin Performatif Halleri

Toplumsal cinsiyet kimliği denen olgunun belirli kültürel ve de toplumsal bir üretim, bir süreç, hatta bir sistem olduğunun önceki bölümlerde altını çizdiğim. Ancak, bu olguların süreklilik kazanması ve de doğal birer nosyonlar gibi algılanmasındaki etken, beden denen mefhumun üzerine kodlanma süreci içerisinde vukuğu buluyor diyebiliriz. Yani bir bedeni maskülen ya da feminen yapan kategori, aslında beden bu sistem içerisinde tiyatral bir olgu haline getirilmesinden dolayı vukuğu buluyor.

Toplumsal/cinsiyet kimlikleri, daha önceki bölümlerde de bahsettiğim üzere, herhangi bir öz, esas ya da kişinin gerçekliğinden ziyade, Butler'ın da vurgululadığı gibi “iktidar/bilgi ilişkilerinin ürünleri olan fiktif birer üretim kategorileri” olarak algılanıyor.(2008.s.6) Bu kategorilerin fiktif olmaları kendilerini üreten iktidar ve bilgi sistemleri içerisinde vukuğu bulmalarından kaynaklanıyor. Yani, daha öncede vurguladığım gibi, herhangi bir iktidar, söylem, kültür ve toplum öncesi kategoriler olmalarından ziyade, tarihin belirli zaman dilimlerinde, bir takım üretim mekanizmaları ekseninde ortaya konulan birer hususlar olarak algılanıyorlar. Tekrar fiktif olmaları hususuna dönersek, buradaki “fiktif” kavramı, tam da bu hallerin, kategorilerin birer performatif edim olmalarından kaynaklanıyor.

Performativite denen unsur ise, beden imlemeleri üzerinden vukuğu buluyor. Yani, belirli kodların beden üzerindeki bir takım oluşturucu, kurgulayıcı üretiminden kaynaklanıyor denilebilir.

Butler'ın da dediği gibi,

“edimler, bedensel hareketler ve arzu bir iç nüve veya töz etkisi üretir, ama bunu bedenin yüzeyinde, kimliğin düzenleyici ilkesine işaret etse de onu asla açıktan göstermeyen imleyici yoklukların vasıtasıyla üretir.” s.224

yani tam da bu noktada, bu kimliklerin birer öz gibi algılanması, beden üzerine imlenen

edimler sayesinde oluyor. Bununla birlikte, bu üretim- yani bedenın üzerine imleme edimi- Butler'ın vurguladığı gibi kendi hareketini gizliyor. Bu gizleme süreci ile, bu kimliklerin birer iç yapısı olduğunu, ve de bu iç yapıda, bir özden kaynakladığı yanılsamasını veriyor. Butler, bu yanılsamanın performatif bir edim olduğunu söylüyor, ve devam ediyor:

Bu tür edim, bedensel hareket ve icralar genellikle performatiftirler, yani dışa vuruyormuş gibi yaptıkları öz veya kimlik aslında bedensel işaretler ve diğer söylemsel yollarla üretilen ve sürdürülen üretimlerdir. Toplumsal cinsiyetli bedenın performatif olması demek, gerçekliğini teşkil eden çeşitli edimlerden ayrı bir ontolojik statüsü olmaması demektir. s.224

yani aslında toplumsal/cinsiyet kimliği denen mefhum, Butler'ın vurguladığı gibi, belirli işaretler, haller ve de edimler olarak karşımıza çıkıyor. Başka bir deyişle, ayrı bir ontolojik statüsü olmaması demek, bu cinsiyet hallerinin herhangi bir biyolojik bedenden kaynaklanmıyor olması demek oluyor. Bir açıdan, bu performatif olma hali tam da söz konusu cinsiyetlendirilmiş kategorileri, bedenlerin üzerindeki imlemeler ve çeşitli söylemlerle üretiyor. Konuyu biraz daha aydınlatma amacıyla, Butler'ın da performativite konusunu açıklarken kullandığı drag olgusuna dikkat çekmek gerekiyor. Butler, toplumsal cinsiyet unsurunun performatif olmağını, drag üzerinden açıklamaktadır. “Drag”ın kadınlık ve de erkeklik hallerini tiyatral bir performans içerisinde sunuyor oluşu, bu kategorilerin aslında, erkek bedenine ya da kadın bedenine ait birer olgular olmadığını, ancak bu kategorilerin farklı bedenlerde, imlenebildiklerine dikkat çeker. Yani toplumsal cinsiyet ve cinsiyet denen olguların, kültürel kurulmuşlukları içerisinde bu hallerin herhangi bir öz, ya da ana kaynağından ziyade, bedenlerin üzerindeki çeşitli imlemleri üzerinden algılamaya çalışır. Başka bir deyişle, feminenlik sadece erkek bedenine has bir durum değildir, ya da maskülenlik, biyolojik olarak cinsiyetlendirilmiş olan eril bedene özgü bir olgu değildir. Bu olgular, tam da kültür içerisinde dolaşıma sokulmuş birer kodlar olarak, eril ya da dişil olarak çağrılan bedenleri ya da cinsiyetlendirilmiş bedenleri, çeşitli

söylemler ve de edimlerle şekillendiriyorlar.

Butler'a göre “Drag, toplumsal cinsiyeti taklit ederek, toplumsal cinsiyetin taklide dayalı yapısını ve olumsuzluğunu örtük olarak açığa çıkarır.”(2008:226) Yani, kültür içerisinde dolaşımda olan ya da toplumun bireyleri tarafından bir şekilde kanıksanmış erkeklik ve kadınlık hallerini, bedeninde parodik bir şekilde performe eder. Bu noktada, toplumsal cinsiyet hallerinin, kimliklerinin kendisinin aslında taklide dayalı bir fiktif kurgu olduğu varsayımına çıkarır bizi. Buradaki varsayım, toplumsal cinsiyet denen mefhumun taklide dayalı olmasından kaynaklanıyor. Maskülenlik ve feminenlik halleri figür olarak, taklide dayalı edimler vasıtasıyla imleniyor. Peki bu taklide dayalı edimler nasıl performatif bir hal alıyorlar? Butler performativite teorisinde, toplumsal/cinsiyet kimliği denen mefhumun performatif olma hususunu, tekrar sayesinde kazanıldığını vurguluyor. Yani, bu edimler, performanslar bir süreç içerisinde, daha doğrusu tekrar eden bir süreç içerisinde performatif bir hal alıyorlar. Kimliğin bir özü varmışcasına, bu bedensel haller, sürekli bir taklit içerisinde vukuğu buluyor. Bunun en önemli nedeni, bu söz konusu kimlik kategorilerinin kaygan bir zeminde olması, yani kimliğin aslında (toplumsal/cinsiyet kimliklerinin) sabit ve kalıcı olmamasından kaynaklanıyor. Butler'ın da vurguladığı gibi, “söz konusu tekrar, hali hazırda toplumsal olarak tesis edilmiş bir dizi anlamın aynı anda hem yeniden icrası bedenler tarafından taklit ve de tekrar yolları ile yeniden ve yeniden üretilmesi, icra ediliyor olması.

Ancak, bu kodların icra edilmesinde, herhangi bir iç nüve ya da bir öz gibi hususlar değil, ondan ziyade bu eylem tam da kültürel olarak belirlenmiş bir kamusal eylem olarak karşımıza çıkıyor. Bu noktada, aslında bir süreklilik içerisinde olan zorunlu tekrar, toplumsal cinsiyet denen kimliğin kendisini değişmez bir kategori olarak sunuyor. Tekrar tortuya neden oluyor, Butler'ın dediği gibi, toplumsal cinsiyet normlarının torulaşması

sonucu, “doğal cinsiyet” ya da “gerçek kadın”(s.229) gibi önermeler ortaya çıkar. Oysa herhangi bir iç nüveye sahip olmayan bu kimlikler, bu tekrarlar sayesinde tortulaşan, yani maddeleşen bedenler üzerinden gerçek erkek, gerçek kadın ya da doğal cinsiyet gibi bir takım söylemler içerisine giriyorlar.

Ancak bu kodların performatif olması, öznenin bilinçli bir şekilde edim olarak performe ettiği anlamına gelmiyor. Aslında tortulaşmış toplumsal/cinsiyet mefhumu bu öznelere kendilerini yaratıyor. Başka bir deyişle, biyolojik olarak cinsiyetlendirilmiş bedenler, erillik ya da kadınlık olarak kodlanan bir dizi eylemlere, mimiklere, hareketlere yöneliyor. Bu yönelme, bedenlerin bu kodlar etrafında, içinde ya da ekseninde maddeleştirilmesini, yani somut cinsiyetlendirilmiş bedenler halini almasını sağlıyor. Başka bir deyişle, tam da Sullivan'ın vurduladığı gibi,

“ performativite öznelere yaptığı bir şey değildir, ancak öznenin içinde kurulduğu bir süreçtir, ve de söz konusu toplumsal cinsiyet gönüllü olarak üzerine giyilen ya da çıkarılan bir edim de değildir.” (2003,s.91)

Yani, cinsiyetlendirilmiş özneyi oluşturan husus bir noktada edimlerin zaman içindeki stilize tekrarı oluyor.(Butler,2008) Bu stilize tekrar, bir süre sonra, birbirleri ile ilinti bir dizi edim içerisinde performatif bir hal alıyor. Böylelikle, erillik, kültürel olarak erkekliğe atfedilmiş olan edimlere, futbol oynamak, dövüşmek, hatta bazen yere tükürmek, katı olmak gibi bir dizi tekrar eden beden stillerine dayanıyor, ya da heteroseksüelite belirli icralarla bir cinsel kimlik olarak cisimleştiriliyor. Tam da bu tekrar eden ardışık, birbiri ile ilintili edimler, toplumsal cinsiyet kimliği denen kategorinin kendisini oluşturuyor, zira, stabil, sabit olmayan, herhangi bir iç nüveye sahip olmayan bu kategoriler, bu edimler etrafında bir esas ve öz varmış ilizyonunu yaratıyor. Resner, “erkekliği hergün performe eden şahıs, bizi ve kendini sürekli olarak erilliğin doğal ve gerekli olduğuna ikna etmeye çalıştığını” söylüyor. (2010,s.83) Bu performatif yapı,

kimliklerin devamlılığını sağlıyor. Bir zaman sonra, bu tekrar bir ritüele dönüşüyor ve de failleri, bu edimlerin performatifliğinin farkına varamıyor. Sullivan'ın da dediği gibi, toplumsal cinsiyet denen mefhum öznelere tarafından yapılan bilinçli bir tekrar, bir performativiteye dayanmıyor.

Kısacası herhangi bir öz aramaktansa, bu kodların, bu hallerin geçişken, akışkan yapılarının nasıl da herhangi bir beden üzerinde de imlenebileceğini varsayabiliriz. Dolayısıyla bu kodların kendisi katı bir toplumsal cinsiyet yaratırken, aynı noktada söz konusu kodlar, bahsi geçen toplumsal/cinsiyet kategorilerini de aşağı edebilirler. Tıpkı drag performansında olduğu gibi. Söz konusu performansın parodik yapısı bize, performansın kendisini üreten bir takım edimlerin dışında, herhangi bir ontolojisinin bulunmadığını gösteriyor.

Tam da Butler'ın da vurguladığı gibi,

“toplumsal cinsiyet nitelikleri ve edimleri, bir bedenin kültürel imlemini gösterme veya üretme biçimleri performatifse, bir edimin veya niteliğin ölçüsü olabilecek, önceden var olan bir kimlik yok demektir.” A.e., s.230

Kısacası, bütün bu performatif haller sadece bedenlerin envai çeşitlenmelerini oluşturmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

LUBUNCA

Toplumsal/cinsiyet kimliklerinin, kültürel kurulmuşluk ve de performativite ekseninde envai çeşit ten stilleri olduğunu vurguladıktan sonra, bu noktada Türkiye'deki gey alt kültüre ait bir takım kategorileri açıklamanın anlamlı olacağını düşünüyorum. Bir önceki bölümde kullanılan kategorilerin anlamlarını açıkladıktan sonra, bu kategorilerin ya da kimliklerin daha önceki bölümlerde bahsettiğim kimlik, toplumsal cinsiyet kimliği ve de performativite bağlamında nereye oturduğunu tartışmaya çalışacağım.

Lubunca, Türkiye'deki gey, lezbiyen ve trans bireylerin kullandığı bir dildir. Daha doğrusu, bir LGBT *lingo*'su/argosu olarak tabir edebiliriz. Bu argo bir takım edimleri, kimlikleri ve de durumları tanımlamak, tarif etmek için kullanılıyor. Diğer bir deyişle, egemen kültürün içinde kendi alanını oluşturan bir yapıdır. Bu *lingo* içerisinde spesifik olarak bir takım kategorileri tanımlamak için bazı sözcükler kullanılıyor. Bu sözcükler, aslında tam da belirli toplumsal/cinsiyet kategorilerini, başka bir deyişle kimliklerini tanımlamak için kullanıyorlar. Yukarda da belirttiğim gibi önce bu sözcüklerin anlamlarını açıklamaya çalışacağım.

Aktif, cinsel ilişki sırasında aktif olan, penetre eden, yani *siken* olarak tanımlanıyor. Pasif, cinsel ilişki sırasında penetre edilen, sikilen, veren olarak tanımlanıyor. Digin/Versatil (*Versatile*, bu sözcük ingilizcedeki *versatile* sözcüğünden adapte edilmiştir.) Cinsel ilişki sırasında hem aktif hem de pasif olanı tarif ediyor. Bazı eşcinseller, bunu *çift yönlü* olarak tanımlıyor. Ancak, Lubunca'daki karşılığı “*digin*” diyebiliriz. Digin, sözcüğü

hem aktif hem de pasif olan erkek eşcinselleri tanımlıyor.

Lubunya, feminen, kadınsı olan eşcinsel erkekleri tanımlıyor. Cinsel ilişki sırasında pasif olması bekleniyor. Kültürel olarak kodlanan bir takım kadınlık hallerini performe eden, erkeksi olmayan, hetero gibi görünmeyen diyebiliriz. Kız gibi olan, efemine olandır. Kısacası lubunya, feminen olan ve pasif olmaktan haz alan erkek eşcinselleri tanımlamak için kullanılır.

Zırl, “oldukça” feminen olan geyleri, lubunyaları, eşcinselleri tanımlamak için kullanıyor. Bir açıdan, batıdaki *in your face* geyi olarak tabir edilen kavrama denk düşüyor. Çok feminen görünen/ davranan erkek. Baştan aşağıya herşeyi ile çok feminen olan eşcinsel erkekleri tanımlamak için kullanılan bir sıfat. Eşcinsel olduğunu ya da feminen olduğunu saklamayan, “abartılı” tiyatral bir hal içerisinde feminenliği benimseyen ve de performe eden, lubunyalara *zırl* deniyor.

Efemine, Hareketleri, davranışları kadınsı olan erkekler için kullanılıyor. Erkeksi olmayan, başka bir deyişle normatif erilliği performe etmeyen geyleri, erkekleri tanımlıyor.

Laço, erkeklerle ilişkiye giren ancak kendini “gey” ya da kesinlike “lubunya” olarak tanımlamayan kimse. Aktif erkek, *sikici*“**erkek**.” Pasif olmayan, kadınsı olmayan, feminen olmayandır. İlişkide daima aktif olan, olarak tarif edilen, belirtilen kimse. *Laço*, aynı zamanda sınıfsal bir duruma da itaf etmektedir. Sınıfsal bir toplumsal cinsiyet kimliğine de ifşa etmektedir, zannımca. Sosyo-ekonomik olarak daha alt seviyeden gelen bireylere *laço* denilmektedir. Bunun yanı sıra belirli bir görünümü, toplumsal cinsiyet halini betimler. Gündelik hayatta “gey” olarak tabir edilen bir kimse değildir. *Laçolar* kendilerini gey olarak tanımlamazlar. Toplumsal cinsiyet bağımında, normatif erkeklik hallerine uyan bir kimsedir. *Laço* romenceden adapte edilmiş bir sözcüktür. *Laço* bir kimlik olarak, *lubunya*'nın tam tersidir. Feminen değildir. Kadınsı olmayan, “erkek” olandır.

Balamoz, bu tanımlama 40 yaşından büyük olan erkekler için kullanılıyor.

Balamozcu, ise 40 ve 40 yaşından büyük erkeklerden hoşlanan eşcinselleri tanımlıyor.

Ancak, balamoz bazı eşcinseller için 50 ve üzeri bir yaş tanımlaması içerirken, bazıları için 40 ve üzeri yaş aralığındaki erkekleri tanımlamak için kullanılıyor.

Nafta, otuz ile 40 yaş arası erkekleri tanımlamak için kullanılıyor. Yani, orta yaş civarında olan erkekler için kullanılan bir sıfat.

Manti, genç erkekleri tanımlıyor. Çıtır, güzel, hoş, genç, diri olan erkekleri tanımlamak için kullanılıyor. Ancak lubunyalara manti denmiyor. Erkeksi olan, laçovari genç oğlanları betimliyor.

Ayı (Bear), LGBTQ topluluğu içerisindeki alt kültürden biridir. Ayılar maskülenlikleri ile bilinirler. Ayı, İngilizcedeki *Bear* kelimesinden Türkçeye çevrilmiş ve Türk ayıları tarafından da oldukça benimsenmiş bir kavramdır diyebiliriz. Bu kimlik, görünüşe dayanan bir kimlik olarak tanımlanabilir. Ayılar, maskülenlerdir. Görünüş itibarı ile hegeomonik maskülenlikle oldukça yakın bir ilişki içerisinde oldukları söyleyebiliriz. Kilolu, göbekli, kıllı... Türkçe'deki bir deyişle tanımlamak gerekirse, iri yarı, “kelli felli”, “göbekli amcalar” olarak da tanımlayabiliriz. Kimi zaman kelimenin tam anlamıyla, bir ayıyı andıran görünüşlerinden söz edebiliriz. Bu yüzdendir ki, kavramın kendisini bahsi geçen canlıdan adapte edilmiştir. Bir sosyolog olan Hennen, gerçekleştirdiği etnografik çalışmada, grup üyeleri ile görüşmeler yürütmüş ve bu alt kültüre ve kimliğe dair olan bir takım hususlara ışık tutmaya çalışmıştır. Hennen, çalışmasında, kendini “ayı” olarak tanımlayan ve bu kültür içinde belirli pratikleri icra eden kişilerle yaptığı görüşmelere yerveriyor. Dolayısıyla, bu görüşleri alıntılamanın konuyu anlamada daha fazla yardımcı olacağını düşünüyorum.

“Benim için fiziksel bir şey olduğunu söyleyebilirim, en azından sakal, bıyık... Ve de, doğal, ayağı yere basan” (Larry)

“Ben, kısa ama sağlam yapılı, kesinlikle kıllı; yüz ya da göğüs bölgesinde ve de muhtemelen biraz yaşlı, olarak tanımlardım.” (Grant)

“Bu, şahsi görüşüm; sanırım bir çok kişi Ayı'lar hakkında yaygın görüşü baz almakta.Bence, fiziksel görünüm ağırbasmakta” (Travis)

“Bir çoğumuzun açıkca bildiği gibi, Ayıyı ayı yapan özellik, maskülenliktir.”
(Hennen,2008,s.95)

Görüldüğü üzere, Ayılık bir kimlik olarak fiziksel özelliklere dayanıyor. Kıllı, bıyıklı, yapılı, göbekli, iri yarı, yani, zayıf olmayan, sıska olmayan, cüsseli olan, köse olmayan, vucüt kılları oldukça belirgin olan, başka bir açıdan “kamyoncu”, “tıknaz” tipli diyebileceğimiz erkekler. Bazıları oldukça maskülen, fit, bazıları oldukça göbekli. Genel olarak, ayıları betimleyen, tasfir eden olgu maskülenlik oluyor. Ayılar, genç, görece daha az kıllı ve daha zayıf olan ayılara “yavru” diyorlar. Yavru ayrıca, ilişki sırasında pasif olan partneri de tanımlamak için kullanılıyor.

Erkeksi/ Straight-acting, erkek gibi davranan diye çevirebileceğimiz ve bir çok gay tarafından çokca televizyon edilen ve bir kimlik olarak karşımıza çıkan (performe edilen) diğer bir önemli husus ise, İngilizce'de“*Straight-acting*” olarak tabir edilen betimlemedir. *Straight-acting*, erkeksi, hetero erkek gibi davranan ya da görünen olarak kullanılıyor. Türkçe'de de yaygın bir biçimde, *straight-acting* ya da *str8acting* olarak, kullanılabiliniyor. *Straight* sözcüğü, İngilizce'de heteroseksüel erkek anlamına geliyor. *Straight*, tanımlaması itibari ile normatif bir erkeklik betimlemesi içeriyor. Clarkson'a göre *straight-acting*,bir kimlik olarak orta sınıf erillik hallerini taklit etmektedir ya da ona değinmektedir.(2006) Başka bir deyişle, orta sınıf erillik hallerini baz almaktadır. Sözde doğallık, maskülen davranışlar ve hareketler, kesinlikle zırlı olmayan, feminenlikten uzak, geylikle ilgili genel geçer algılamaların ve tanımlamaların dışında, “özünü kaybetmemiş”, gündelik hayatını hetero bir erkek gibi sürdüren, görece feminenlik ile yakından uzaktan ilişkisi olmayan, bir kimliği tanımlıyor. Bunların yanı sıra, kendini erkeksi(*straight-acting*) gey olarak tanımlayan kişiler arasında çokca görülen diğer bir takım betimlemer

ise; genel olarak maskülenlik algısı içerisinde yer alan, ya da belli başlı bir takım aktivitelerin, durum ve pozisyonların, maskülen özelliklerle bağdaştırılma eğilimiyle, şunlar da dikkati çekmektedir: Sportif, düzenli, işinde-gücünde, gey ortamından uzak, ne istediğini bilen, *götü-başı oynamayan*, zırlı olmayan, sert, açık hava (*out-door*) aktivitelerden hoşlanan. En çok atıfta bulunulan özelliklerden biri, açık hava (*out-door*) aktivitelerden hoşlanmadır. Açık hava (*out-door*) aktiviteler, genel olarak maskülenlikle çokça ilişkilendiriliyor. Clarkson'un değindiği orta sınıf normatif maskülenlik algısı ve açık hava (*out-door*) aktiviteleri arasında, kanımca oldukça önemli bir ilişkilendirme hali bulunuyor.

Erkeksi pasif, İngilizce'deki karşılığı, "*Masculine bottom*." Feminin olmayan, kadınsı olmayan pasif. Erkek gibi davranan, kadın gibi davranmayan. Feminin tavırlar barındırmayan, yatakda erkek gibi olan. Lubunya olmayan, ancak laço da olmayan şahıslar için kullanılan tanımlama diyebiliriz. Sözde genel geçer erkeklik hallerini performe eden. Bir noktada, kültürel olarak kodlanmış, pasiflik ve feminenlik algısına uymayan. Eril olan ve de pasif olmaktan haz duyan.

Drag, LGBTQ en çok bilinen ve en eski alt kültürlerindendir. Erkeklik ve kadınlık hallerini performe eder. Bir açıdan, kadınlık ve erkeklik hallerinin absürd, paradoye dayalı, performatif, kimi zamanlarda fahiş şekillerde vücut bulduğu durumlar sergiler. Drag, gösterişlidir, frapandır. Gösterişli kıyafetler giymeyi sever. Drag kimliği sadece kadın ya da erkek kıyafetleri giyen kişi olarak tanımlamanın yanı sıra; Drag, kadınlık ve erkeklik yönelimlerine ait bir takım gündelik, klişe halleri, abartılı, şaşalı bir şekilde tiyatral bir zemine taşıyandır. Bu açıdan, kendi içinde daha spesifik bir tanımlama yapmak, konuyu aydınlatmak açısından, önemlidir diye düşünüyorum.

Doğallık ya da yapaylık, Drag için bir şey ifade etmez, hatta var olan toplumsal cinsiyet rollerinin kendisinin bu denli bir parodi içerisinde performe ediliyor olması, bahsi geçen,

doğallığı kabul görmüş toplumsal cinsiyet rollerinin ne denli bir yapaylıkta ve kurgulukta icra ediliğine de atıfta bulunur. Butler'ın da vurguladığı gibi, “drag toplumsal cinsiyeti taklit ederek, toplumsal cinsiyetin taklide dayalı yapısını ve olumsuzluğunu örtük olarak açığa çıkarır.”(1999,s.226) Yani drag, kültürel olarak kodlanmış kadınsılığı, mimikleriyle, hareketleriyle taklit eder, giyer, bedenselleştirir. Kısacası, kültürel ve toplumsal olarak anlamlandırılmış cinsiyet hallerinin vucüt bulmasıdır.

“CD”, cross-dress. Karşı cinsinle bağdaştırılan kıyafetleri giymek. Türkçe'de genel olarak “cross dress kullanımı yaygın olarak kullanılıyor. CD, cross-dress sözcüğünün kısaltması olarak kullanılıyor. Bu kısaltma oldukça genel bir kullanım halini almıştır. “Si-di” olarak telefuz ediliyor ve de yaygın bir biçimde, bahsi geçen tanımlaması ve kısaltması ile gerek LBGT topluluğu içerisinde gerekse translarla, cross-dresslerle ve de geylerle bir şekilde münasabet geliştirmiş(bu münasebet cinsel olabilir ya da olmayabilir)kişiler tarafından da ikrar ediliyor.

Travesti, karşı cinsin kıyafetlerini giymekten haz alan kimse olarak geçiyor literatürde, ancak elbet ki, sadece bununla sınırlı olan bir kimlik değildir. Travesti, aynı zamanda bir “trans” olma halidir. Normatif kimlik dayatmasını reddetme halidir. Bedenin belirli yerlerine müdahaledir. Bu müdahale, toplumsal cinsiyet kalıplarının dışında bir müdahaledir. Travesti, “penisi” ile mutlu bir kadındır, ya da vajinası ile mutlu bir erkek. Cinsiyet teröristi olarak da tanımlayabileceğimiz bir olma hali.

Transseksüel, bir takım bedensel müdahaleler, operasyonlar sonucunda, kadından erkeğe geçiş yapmış ya da erkekten kadına geçiş yapmış bireylere transseksüel deniyor. Translık cinsel kimlikten ziyade daa çok toplumsal cinsiyet kimliğine dair bir tanımlama içeriyor. Zira, erkekten kadına trans olan bireyler kendilerini, lezbiyen, biseksüel ya da gay, ya da heteroseksüel kadın olarak tanımlayabiliyorlar. Aynı durum, kadından erkeğe translar için de geçerlidir.

Burada küçük bir parantez açıp, bu kullanılan lingoda travesti ve de CD'nin farkını açıklama gereği duyuyorum. Travesti, operasyon geçirmemiş, operasyon öncesi bedene sahip olan bireyleri tanımlıyor. Yani penisi ile mutlu kadın, ya da vajinası ile mutlu erkek diyebiliriz. Ancak, CD(cross dresser) ise toplusam cinsiyet bağlamında erkek ya da kadın olan ancak, cinsel ilişki sırasında karşı cinse ait kültürel kodları performe etmeyi seven kişiyi tanımlıyor. Örneğin, lubunyelerin, cinsel ilişki sırasında kadın kıyafetleri giymeleri gibi.

3.1 TEN STİLLERİ

Bahsi geçen kategorileri açıkladıktan sonra, toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel pratiklerde aktiflik ve pasiflik olguları, söz konusu olan bu kimlikler arasında nasıl bir işleve sahip, kısacaca bahsetmenin yararlı olduğunu düşünmekteyim. Laçolar arasında toplumsal cinsiyet rolleri oldukça önemli bir yer teşkil ediyor. Laçolar eşcinsel pratiklerini maskülenlik ve aktiflik üzerinden kuruyorlar. Dolayısıyla bu grup için erkeklik olgusu oldukça önemli. Başka bir deyişle cinsel ilişki sırasında üsteleneceği rol, kendini cinsiyetlendirdiği erkeklik olgusuyla uyumluluk göstermelidir. Yani, erkek penetre eder, *siker*. Bu noktada, toplumsal olarak belirlenmiş erkeklik olgusuna beis getirmemiş, kendi erilliğinden ödün vermemiş oluyor. Dolayısıyla, laço ve lubunya ilişkilenebilir söz konusu olduğunda toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rolleri oldukça önemli bir husus olarak karşımıza çıkar. Tam da bu cinsiyetlendirme üzerinden kurulan dualite göz önünde bulundurulduğunda, lubunya olarak kendini tanımlayan "pasif" eşcinsel erkeklerse kendi kimliklerini "feminenlik", "kadınlık" üzerinden kurmaktadır. Dolayısıyla, pasif lubunya, aktif laço olarak kurgulanan bu ikilik, gerçek eşcinselin *veren* , pasif olan, kadın olan olarak algılanmasını, laçonunsa penetre eden, gerçek erkek olarak kurgulanmasını sağlar. Erkeklerle eşcinsel pratikler bağlamında ilişkilenen, ancak kendini eşcinsel olarak

tanımlamayan, bir gey kimliği ile özdeşim kurmayan laçolar, tam da yukarda bahsettiğim toplumsal cinsiyet normları üzerinden erkeklik ve kadınlık, cinsel pratik rolleri üzerinden aktiflik ve pasiflik nosyonları içerisinde kendi eş-cinsel pratiklerini kuruyorlar. Dolayısıyla bu öznellikler kendilerini heteroseksüel erkek olarak tanımlıyorlar. Başka bir deyişle, Aktif olanın erkek olduğu, pasif olanınsa kadınsı, feminen olduğu ve bu noktada pasif olmasının doğal olduğu, ve erkek olanın dolayısıyla aktif olarak görüldüğü belirli cinsiyetlendirme normları üzerinden, kamusal alanda heteroseksüelliklerine beis getirmemektedirler.

Tapınç'a göre,

"eşcinsel pratikler ekseninde toplumsal olarak ikrar edilen aktiflik ve pasiflik rolleri, bir çok heteroseksüel erkeğe cinsel anlamda ikincil bir çıkış noktası sağlamaktadır. Bu yüzden, bahsi geçen cinsel edimler homoseksüel bağlamda olsa bile, bu durum onların heteroseksüel ihtiyaçlarını tatmin edebilirler" (1999:41)

Yani, aktif ve pasif ayrımı, penetre edenin maskülen, erkek olduğu, penetre edilenin de feminen, kadınsı olmaklığı üzerinden kodlanan bu ayrım, eşcinsel ilişkilene mede yer alan söz konusu erkekler için, toplumsal olarak belirlenmiş kodlar heteroseksüel kimliklerine zarar vermemektedir. Hatta bir noktada güçlendirmektedir, çünkü "gerçek erkek" (*real man*,) penetre edilebilecek her şeye penetre edendir. Başka bir deyişle , eşcinsel ilişkilene me edimlerini bu şekilde gerçekleştiren kişilerin, yani laçoların “heteroseksüel” kimliğini koruyan olgu, geleneksel anlamda belirlenmiş toplumsal cinsiyet normları üzerinden sağlanmaktadır. Bu noktada, herhangi bir eşcinsel ilişkilene me içerisinde bulunmuş olsalar dahi, laçoların cinsel yönelimleri değil, geleneksel olarak kodlanmış toplumsal cinsiyet normları üzerinden büründükleri rollerdir, onları homoseksüel bir özdeşimden uzak tutan, ve de dolayısıyla kendi heteroseksüel kimliklerini pekiştiren. Tapınç'a göre Türkiye’deki eşcinsellik kültürünün penetrasyon ekseninde şekillendirildiğini, bu noktada penetre edilen ya da penetre edildiği düşünülen herhangi birinin eşcinsel olarak tanımlanabildiğini belirtmekte.(1999:42) Dolayısıyla, erkeklerle

ilişkiye giren ancak kendini eşcinsel olarak tanımlamayan erkekler, bu *sikilen*(penetre edilen) ve *siken*(penetre eden) dualitesi üzerinden toplumsal/cinsiyet kimliklerini kuruyorlar. Dolayısıyla, *Laçolar*; eşcinsel tanımlaması, "yaftası" ya da özdeşimi dışında kalabilmektedir. Nitekim, kadın ya da gerçek homoseksüel pasif olandır, gerçek erkeğe aktif olan, penetre edendir. Araştırmacı sosyolog olan Bereket'in de vurguladığı gibi, eğer kişinin öznelliği erillik çerçevesi içerisinde kurulmuşsa, ve de bir erkek olarak penetre etmesi, aktif olması gerekiyorsa, söz konusu öznellik bu ilişkilendirmeler içerisinde eril olanı güçlendirme yönünde olacaktır. (2008.s.217) Bereket'in Ankara'da yaptığı etnografik çalışmada, bir laço, söz konusu dualite üzerinden laço olmağını şu şekilde anlatıyor:

“Kendini erkek olarak tanımlayıp sadece aktif rolde bulunan bir kişi kendisini “aktif gey” olarak tanımlayamaz, çünkü böyle bir özdeşleşme erillikten yoksun olduğunu ima eder.” Bu şahıslar kendilerini “laço” olarak tanımlamak istemektedirler, çünkü laço kimlik olarak, kadınsı ve penetre edilmekten hoşlanan bir erkeğe, koca, dost ya da arkadaş olan erkek demektir.” (2008.s.137)

Görüldüğü üzere bu durum cinsiyetlendirme ilişkisi üzerinden yürümektedir. Laço'lar kendi eşcinsel pratiklerini, erkekliklerine beis getirmeyecek şekilde kurmaktadır. Bunun da başlıca nedeni, kadınsı olanın, penetre edilenin "gerçek erkek" tanımlaması içerisinde girmemesi, ve de eşcinselliğin feminenlik ile bağdaştırılması, bu cinsiyetlendirme üzerinden pasifize edilmesidir. Dolayısıyla bu öznellikler kendilerini eşcinsel olarak nitelendirmemekte, sadece "heteroseksüel erkek" olarak tanımlamaktadırlar. Laçolar "gey" sözcüğünü bir kimlik olarak ikrar etmekte, ancak tarihsel bağlamda, homoseksüel kimliğine atıf edilen, feminenlik, kadınsılık gibi özelliklerle düşünmektedirler. Oysa, gey bir kimlik olarak sadece feminen olanı, ya da cinsel ilişki sırasında pasif olanı temsil etmekten ziyade, yani geleneksel anlamda homoseksüel nosyonuna yüklenen anlamların dışında, belirli bir sınıfa ait modern bir kimlik algısı içermektedir. Nitekim, maskülen, feminen, aktif, pasif ya da ingilizcedeki tabiri ile *versatile* olandır. Buradaki karmaşa

geyliği ve translığı birbirine karıştırmaktan doğan bir algıyı betimliyor. Altman'ın da belirttiği gibi, konvansiyonel perspektifte cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasında bir kafa karışıklığı söz konusuydu .(2001:89) Yani, gerçek homoseksüel kadın gibi davranan kimse olarak görülmesi, eşcinsel erkeklerin gerçek erkek olmadığı, eşcinsel erkeklerin kadın ruhu taşıdığı, eşcinsel erkeklerin aktif olamayacağı ve de erilliklerinden şüphe duyulması gerektiği, eşcinsel erkeklerin sürekli feminize edilmesi gibi hususlar, modern homoseksüel kimliği ile, yani gay kimliği ile bir ölçüde sarsıldı. Çünkü aslında, Homoseksüel, heteroseksüelin karşıtı, olmayanı olarak kurulurken, yani öteki, damgalı , dolayısıyla olunmaması gereken, sorunlu olan olarak kurulurken, gay bir kimlik olarak cinsel yönelimi ya da tercihi üzerinden vukuğu bulan bir kimlik olarak kurulmuştur. Kendi hem cinsi ile yatan kişidir. Gay, erkeklerden hoşlanan, erkeklerle cinsel ilişkiye girmekten haz duyan bir kimliktir. Erkeklik ya da kadınsılık gibi bedensel icraatlar üzerinden değil de, başka bir deyişle, partnerinin cinsiyeti üzerinden tanımlanan bir kimlik. Oysa, tarihsel anlamda homoseksüele yüklenen anlam, tam da transeksüeliteden bahsediyor. Bedenin erkeksi ya da kadınsı olmaklığı ile ilgili, kendi özdeşleşmeleriyle alakalı bir durum. Bedensel olarak kadınlık ya da erkeklik özdeşimleri ile kurulan ilişki. Bu noktada, söz konusu translık olduğunda arzu nesnesinin erkek ya da kadın olmaklığından ziyade, bedenin bu kodlar dahilinde değişmesi söz konusu oluyor. Gay bir kimlik olarak arzu nesnesi üzerinden oluşturulurken, homoseksüel kimliğin translıkla karıştırılmasındaki ana etken bu noktada vuku buluyor. Kısacası geylik kadınlık ya da erkeklik kodlarının dışında, partnerinin cinsel kimliği üzerinden tanımlanmakta. Bu noktada toplumsal cinsiyet rolleri, daha geçişken olmaktadır ya da başka bir deyişle, eskisi gibi keskin belirtkeler olma niteliğini kaybetmekte. Bu, söz konusu toplumsal cinsiyet rollerini kaybaldığını ya da artık bir etkisinin olmadığını söylemek değildir. Sadece geleneksel anlamda oluşturulan homoseksüel kimliklenme algısını kırdığını söylemektir. Dolayısıyla, günümüz

konjoktüründe eşcinsel pratiklerini gey kimliği ekseninde yaşayan şahıslarda da bu rollerin bir takım belirleyici niteliklere sahip olduğunu unutmamak gerekir. Ancak, açıklamaya çalıştığım husus, erkeklik ve kadınlık olgularının geleneksel anlamda bir dualite içerisinde oluşturulmaması. Başka bir deyişle, modern gey kimliği, sadece “efemine”, “feminen” özdeşimler ile kurulan bir eşcinsellik kimliğinden ziyade, çeşitli varyasyonları olan bir kimliklenme yapısı haline gelmesidir.

Bunun yanı sıra, kendini gey olarak tanımlayan ancak gey kimliğini feminen karşıtlığı üzerinden kuran belirli öznellikler bulunuyor. Ayılar(*Bear*) ve de erkeksi geyler(*straight-acting*) kendi kimliklerini feminen olanı dışlama, mesafe alma, başka bir deyişle abject haline getirme üzerinden kuruyorlar diyebiliriz. Bu iki kimlik de çokça orta sınıf erillik hallerine atıfta bulunuyor, dolayısıyla, kimliklerini “normatif” erillik üzerinden kurduklarını söyleyebiliriz. Bir noktada “erkekliklerinden ödün vermeyen” geyler olarak kuruyorlar kimliklerini. “Zırlı” gey olarak tanımlanan, gey kimliğine karşı çıkarak, “adam gibi adam” olduklarını dile getiriyorlar. Bu noktada daha öncede belirttiğim gibi, feminen, kadınsı olanı dışarda bırakarak, genel anlamda normatif erilliğin kültürel kurulmuşluğuna da atıfta bulunuyorlar. Birkan Taş, *Ayı Hareketi ve Maskülenlik* adlı makalesinde, ayı maskülenliğinin kurulumundaki efemine karşıtlığını şu şekilde dile getiriyor:

“Ayı maskülenliğinin feminenliği ya da efemine eşcinselleri dışlamadığını savunurlar, fakat kendilerini tanımladıkları noktada feminenlik Ayılığın karşı kutbunda yer almaktan yine de kurtulamaz (2012.s.315)

Yani Ayıların kendilerini tanımladıkları nokta, tam da fiziksel görünüm üzerinden vukuğu buluyor, dolayısıyla fiziksel olarak atıfta bulunulan her özellik, bir noktada feminen, kadınsı olanın tam karşıtı olarak tanımlanıyor diyebiliriz. Zira, orta sınıf erillik hallerinin referans alındığını varsaydığımızda, bu kimliklenme belirli açılardan kadınsı olana mesafe almayı gerektirebiliyor.

Aynı şekilde, straight-acting/erkeksi geyler için de yukardaki alıntı vurgulanabilir. Hatta erkeksi/straight-acting geyler tam da feminen maskülen dualitesi üzerinden kendi eril geyliklerini kuruyorlar. Kültürel bağlamda erilik ile bağdaştırılmış bir takım kodlar ekseninde bu kimliği perforce ediyorlar diyebiliriz. Laçolardan farklı olarak, kendilerini gey olarak tanımlıyorlar. Yani aktiflik, pasiflik gibi cinsel ilişki sırasındaki belirlenimlerden ziyade, toplumsal cinsiyet rolleri üzerinden bir performativite söz konusu oluyor. Başka bir deyişle, cinsel ilişki sırasında aktif de olabilirler pasif de, ya da her ikisi birden, ancak burada söz konusu olan bir arzu olarak maskülenlik, hem kendi özdeşimlerini hem de cinsel nesnelerini maskülenlik etrafında belirliyorlar. Tam da Connell'in belirttiği gibi, arzu nesnesinin erkek olması, penisi olan bir erkek bedenini seçmesinden ziyade, aslında cisimleşmiş bir erillik tercihidir. (1995.s.156) Yani hem bedeni eril kodlar ekseninde yoğunlaşması, hem de arzu nesnesinin cisimleşmiş, bedenleşmiş erkeklik olması. Bir açıdan erkeklik ve de kadınlık dualitesi içerisinde, heteronormatif bir algıyı güçlendirdiği düşünülebilir, ancak bu kimlikler tam da toplumsal cinsiyet/cinsiyet gibi nosyonların birbirlerini konsolidate edecek şekilde kurulmasını ön gören heteronormatif yaklaşıma da meydan okumaktadırlar.(Sullivan:2003:28)

Zira, konvansiyonel bağlamda penetre edilemez olan erillik nosyonunu daha geçişken olan kendi cinsel pratiklerinde sekteğe uğrattıyorlar. Yani, "Adam gibi adam" olana da penetre edilebilir, tabi adam gibi adam olmak söylemi belirli açılardan başka sorunlar doğurmuyor değil. Bu sorunlara ilerdeki bölümlerde değinmeyi amaçlıyorum.

Son olarak, geyliğin bütün hayatını oluşturmadığını ve bu yüzden de açılmanın bir anlamı olmadığını, özel hayatının kimseyi ilgilendirmedini düşünen, kamusal alanda "heteroseksüel taklidi" yapan, yani ingilizcedeki tabiri ile "*in the closet*", "dolaptan çıkmamış", ancak laçolar gibi ya da açık geyler gibi olmayanlar, yani, kendilerini heteroseksüel bir erkek olarak tanımlamıyorlar, sadece bir şekilde kamusal

alandaki kamufule olmayı tercih ediyorlar. Bu durum da, onları açık bir eşcinsel olarak yaşanabilecek bir takım görece hoş olmayan durumlardan korumaktadır. Yani “zırıl zırıl” bir gey olmayı pek doğru bulmuyorlar. Başka bir deyişle İngilizce'deki deyişimi ile "*in your face*" gayliğini, yani kişinin gey olduğunu ulu orta herkese deklare etmesi, ya da "aşırı homoseksüel" davranışları pek uygun görmemektedirler, dolayısıyla kamusal alanda "*normal*" görünmeyi tercih etmektedirler. Buradaki eşcinsellik, kamusal alan ve de özel alan olarak ayrılıyor, ve de eşcinsel pratikler özel alanın birer vehçesiymiş gibi algılanıyorlar. Yani, “yatak odamda yaptığım sadece beni ilgilendirir, yatak odamı kamusal alana taşımam gerekmiyor” yaklaşımı, ya da diğer bir deyişle Amerika'da orduda uzun bir süre uygulanan "*do not ask do not tell*" yaklaşımı olarak da nitelendirebiliriz. Eşcinselliğini sadece cinsel kimliği üzerine kurmayan eşcinsel erkekler, heteroseksüel gibi davranabiliyorlar. Davies'e göre bunun en önemli nedenlerinden biri,

" eşcinsellere uygun olan işlerin sınırlı olması, bireyin sosyal hayatındaki bu ve bunun gibi diğer unsurlar, bireyi açılmaya karşı militan bir tavır alabilir, ve de onu heteroseksüel bir erkek gibi davranmak zorunda bırakabilir,"olmasıdır. (1999:77)

Nitekim, Davies'in bahsettiği olgu, bir noktada heteronormatif düzen ile uzlaşma yoluna gitmeyi ön görmektedir. Sadece uygun işler noksanlığı bağlamında bir uzlaşma değil, aynı zamanda açık bir eşcinsel olarak yaşayabilecekleri, damgalama, işaretlenme ve de kötü muamele gibi kamusal alanda karşılaşabilecekleri bir takım hususlardan dolayı, deyim yerindeyse kamufule olmayı tercih ediyorlar. Bu açıdan bakıldığında, söz konusu eşcinsel erkekler cinsel kimliğini/tercihini homoseksüel olarak tanımlamaktadır, ancak toplumsal cinsiyet kimliği söz konusu olduğunda, yukarıda bahsi geçen bir takım nedenlerden dolayı, heteronormatif düzen ile uzlaşma sağlamayı seçmektedirler. Bahsi geçen uzlaşma, kişinin kendisini herhangi bir şekilde açıkca gey olarak tanımlayacak bir sistemden uzak tutmasıdır. Kısacası, kamusal alanda "heteroseksüelliği" performe etmektedirler.

Görüldüğü üzere yukarıda, gey alt kültüre ait bir takım kimliklenme yapılarına ışık

tutmaya çalıştım, zira ilerde bahsedeceğim bir takım hususları daha da belirgin hale getirmesi umuduyla, önemli olduğunu düşünüyorum.

Çalışma alanım olan *Gayromeo*'ya giriş (*log on*) yapmadan önce, cinsellik denen mefhumdan bahsetmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Zira, *Gayromeo*, yukarda bahsettiğim toplumsal/cinsiyet kimliği ve de birazdan bahsedeceğim cinsellik gibi iki elzem konuyu kendi bünyesinde barındırıyor.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Saatleri Kurma Enstitüsü: Cinsellik Mefhumu

Weeks, cinselliğin tarihinin neyin tarihi olduğu sorusuna, Foucault'tan ödünç aldığı iktidar teorisiyle "uygun bir özneye sahip olmayan bir tarih" diye cevap verir (1986:21) Weeks sabit öznelere olan bir tarihten bahsetmez. Cinsellik tertibatı insanları belli kategoriler içinde sabitlemeye çalışmıştır. Ama insanın kimliği ona sunulan son yüzyılların yarattığı kategorilerce tüketilebilecek kadar sabit bir nesne hiç olmamıştır. Cinsellik denen mefhum da, tıpkı toplumsal/cinsiyet gibi toplumsal bir olgudur. Kültürel olarak belirlenmiş bir takım pratikler, tıpkı toplumsal/cinsiyet kimliğinde olduğu gibi bize cinsellik olarak sunulmaktadır.

Foucault, *Cinselliğin Tarihi* adlı çalışmada, cinsellik denen mefhumun aslında nasıl bilgi iktidar ilişkisi içerisinde bir takım söylemler doğrultusunda bizim cinsellik dediğimiz olgu olarak ortaya çıktığını savunur:

cinsellik, iktidarın kontrol altında tuttuğu doğal, verili bir olgu olarak ya da bilgi tarafından giderek üstü açılan kapalı bir alan olarak düşünülmemelidir. Cinsellik, algılanması güç olan sinsi bir gerçeklikten ziyade, tarihsel bir inşaa'nın adıdır: Üzerinde güç işlere girişilecek hasır altındaki bir gerçeklik değil, bedenlerin uyarılmasının, hazların yoğunlaştırılmasının, söyleme kışkırtmanın, bilgilerin oluşumunun, denetim ve direnmelerin güçlenmesinin bazı önemli bilgi ve iktidar stratejilerine göre birbirlerine eklendiği büyük ve görünür bir şebekedir o.(2010:81)

İçimizde cinsellik denen mefhumla ait bir takım nüveler, özler ya da ortaya çıkarılmayı bekleyen gizli hususlar bulunmamaktadır. Cinsellik belirli söylemler doğrultusunda, bir takım bilgi/iktidar ilişkilenmeleri ekseninde ortaya çıkan bir husustur. Hatta Weeks'e göre Cinsellik denen mefhum oldukça *bakirdir*(1986) Yani, Foucault'nun da belirttiği gibi cinsellik modern toplumların bir icadıdır.(2010) Modern toplumların bir icdadıdır derken, tam da cinsellik bilimi denen hususdan bahsediliyor diyebiliriz. Cinselliği bir bilgi olarak nasıl yapılması gerektiği, hangi pratiklerin doğru hangi pratiklerin yanlış, neyin nasıl ele alınması gerektiği ve de hangi tür edimlerin makul cinsellik algısı içerisinde algılanması

gerektiği gibi hususlar dikkati çekiyor. Cinselliğin gizil bir husus olduğu ve de biz öznelere de bu gizemi, cinselliğin içinde barındırdığı sırları çözmemiz gerekiyordu. Nitekim cinselliğin bir hakikati vardı ve de söz konusu bu hakikat ortaya çıkarılmalı, söylenmeli ve de öznelere kendi cinselliklerini bu hakikat doğrultusunda kurması gerekmektedir. Foucault, *Herculine Barbin*'in günlüğünün “A True Sex” adlı önsözünde , cinsiyetin ve de cinselliğin nasıl da bir hakikat nesnesi olarak kurulduğuna dikkati çekiyor. Bu ön sözde Foucault, bir intersex(hermafrodit) olan Herculine Barbin sözde ikircikli durumunun fark edilmesinden sonra, bu gizemin altında yatan hakiki cinsiyetin nasıl uzmanlar tarafından belirlendiğine dikkat çekiyor. Bir kimsenin sadece tek ve tek gerçek cinsiyeti olabilir. Farklı bir cinsiyetin oluşabilmesi, başka bir deyişle intersex bireylerin olabilmesi ancak fiziksel bir sapma ya da bir kaza, gelişimsel bir hata, “belki de sadece basit bir ilizyon” olarak algılabiliyordu.(Foucault:1980) Tıp bilimi ve de doktorlar böyle bir durumun olabilirliği ihtimalini düşünmek zorunda değil, herhangi bir şekilde iki cinsiyetin var olabileceğiyle ilgilenmek zorunda değillerdi. Ya da hangisinin diğerini göre daha baskın olduğunu düşünmeleri gerekmiyordu. A.e., s.4 Ancak burada söz konusu olan durum Foucault'nun da belirttiği gibi gerçek cinsiyeti bulabilmektir. Çünkü böyle bir durum ancak gelişimsel bir hata olabilirdi ya da bir kaza. Bir hakikat sorunu vardı bu hususta, hakiki cinsiyetin keşfedilmesi ve bu doğrultuda oluşabilecek istenmeyen durumlarında bir şekilde engellenmesi gerekiyordu.

Evet cinselliğin kendisi bastırılmamıştı belki de, ancak cinsellik mefhumuna dair olan alanın da, bu hakikat oyunları doğrultusunda yaşanması isteniyordu diyebiliriz. Herhangi bir şekilde kafa karışıklığına sebep olacak bir durum, bu hakikat söylemi içerisinde engellenmeliydi. Tabiki de bu söylem, cinsiyetlerimizin altında yatan hakikat, bizi tam da söz konusu bulanıktan kurtarabilir, hakiki bir cinselliğe taşıyabilirdi. Cinsellik ve de hakikat ilişkisi, bilgi iktidar ilişkisi içerisinde, belirli kurumlar ve de özellikle de

uzmanlar tarafından, ortaya çıkarılması gereken bir husus, kıyıda köşede kalmış bir nosyonmuşcasına bilgi nesnesi haline getirildi diyebiliriz. Cinselliğe dair gerçeği, hakikati elinde tutanlar, çeşitli kurumlar, aile, hukuk, tıp, psikiyatri ve de tam da bu hakikatin bir nesnesi, hedefi olanlar ise, çocuklar kadınlar ve de yukarda bahsettiğim cinsiyeti belirsiz olan intersex gibi kener cinselliklere mensup bireylerdi.(Foucault:2010)

Alexina'nın hikayesinde olduğu gibi, kişinin gerçek cinsiyetini ve de dolayısıyla cinselliğini belirleyecek olan, tıp, hukuk ve de aile gibi kurumlardı. Modern cinselliğin kurulumunda, cinsellik, öznellik ve de hakikat arasında çok temel bağlar bulunuyordu. Cinselliği, cinsiyetin gerçeğinde aramak, artık, söz konusu cinselliğe dair olan alanın işlevsel bir yapısı haline gelmiştir diyebiliriz. Başka bir deyişle, Foucault aynı önsözde, bir kimsenin hakiki(gerçek) cinsiyeti olması gerektiği fikrinin bugünde hala yaygın bir inanış olduğunu vurguluyor. Bu düşüncenin kaybolmadığını söylüyor. Cinsellik ve de hakikat ile temel bir ilişkinin olduğunu vurguluyor. Sadece kurumlar nezninde değil, gündelik düşüncelerimizde de bu düşüncenin izlerini bulabileceğimizi belirtiyor. İnsanlar, yasaları çiğneyen davranışlarda bulunan bireylere toleranslıdırlar. Ancak , bu davranışların bazılarının hakikati, gerçeği küçük düşürdüğünü, bozduğunu düşünmeye devam ederler. Hem cinslerine aşık olan kişilerin, pasif adamların ya da erkeksi kadınların bu düzen içerisinde birer hata olduklarını algılamaya dünden razı olurlar. Başka bir deyişle “Gerçekliğe” uygun olmadıkları noktada bir hata olarak algılanmaya başlanıyorlar diyebiliriz.

Ancak, Alexina'nın durumunda olduğu gibi, kişinin gerçek cinsiyetini ve de bu doğrultuda cinselliğini keşfetmesi gibi bir şey de söz konusu değildi. Yani, Alexina'nın durumu, *intersex* olması bilindikten sonra, ona gerçek cinsiyetini verecek olanlar uzmanlardı. Bir dizi tıbbi süreç, müdahaleden sonra, sözde gerçek kimliğine ve de cinsiyetine kavuşmuş oldu/düzeltildi. Bu süreçte, hakikati taşıyamayan bir cinsiyeti,

hakikati taşıyabilecek bir cinsiyete dönüştürmüştür diyebiliriz. “Gerçek” kimliği, hakiki cinsiyeti ile söz konusu hakikatın kendisini sözde “belirli”, “kesin” cinsiyeti ile performe edebilecek duruma gelmiştir. Belirli bir alana ait cinselliğe dair bilgi, elinde tuttuğu hakikat niferini Alexia'nın bedenine uygulamış, onu ikircikli olma halinden kurtarmış, sözde gerçek kimliğine, gerçek cinsiyetine “kavuşturmuştur.”

Artık, cinsiyete ve de cinselliğe dair olan hakikatları uzmanlar ortaya çıkararıyordu. Uzmanların işi olmuşdu. Hangi cinsiyetin doğal hangisinin doğal dışı, ve dolayısıyla hangi cinselliğin bu doğallık söylemi içerisinde vukuğu bulacağı uzmanların işi olmuştu.

Burada vurgulanması gereken, Foucault'nun da belirttiği gibi cinselliğe dair söylemler azalmadı, aksine çoğaldı. Seks artık sadece arzuların ve de duyguların alanı olmanın dışında, gerçeğin ve yanlışın eksenine doğru kaydı ki, cinsellik denen mefhumun hakikati: asli, yararlı ya da tehlikeli, değerli ya da değersiz gibi bir takım şeyler haline geldi. Kısacası cinsellik bir hakikat hususu olarak kuruldu.(1976:55:56) Bu sözde hakikat hususu, bir takım kurumlarca üretildi. Belirli bir iktidar alanına sahip olan bu kurumlar neyin yanlış neyin doğru olduğuna ve de nelerin makul nelerin ise uygunsuz olduğuna dair söylemler, bilgiler ortaya çıkardılar. Foucault'ya göre bu kurumların en başında psikiyatri ve de seksoloji gelmektedir. Bu kurummlar, insanların doğal bir cinsellikle doğduğunu savunmaktadır. Cinsellik doğanın bir parçasıdır, ve de öznel sözde doğal olan bir cinsel arzu ile dünyaya gelmektedirler. Cinsellik insanın bir özü olarak düşünülüyor, aynı yemek yemek ve de içmek gibi, cinsellik de insanlığın en doğal dürtülerinden biri gibi görünüyor, cinsellik bilimi tarafından.

18.yüzyılın sonuyla, 19.yüzyılda cinsellikler, deyim yerindeyse cendere içine alınmaya başlandı. Söz konusu cendere içinde, psikiyatri, tıp, biyoloji, sosyoloji ve de etnoloji gibi bilimlerin gözünden cinsellik belirli bir bilgi formasyonu içerisinde üretilmeye başlandı. Cinsellik, hazların ve de deneyimin sonucu olmaktan çıktı ve bu kurumların bilgi

nesnesi halini almaya başladı. Kişiler, deneyimlerin kendisinden çıkarılan cinselliği, eğitim, hukuk ve tıp alanı içerisinde bir takım pratikler etrafında algılamaya başladı. Bir takım hususlar doğrultusunda belli başlı pratikler ve de davranışlar cinsellik olarak kurgulanmaya başlandı diyebiliriz.(Foucault:1997:122)

Bu cendere içerisinde cinsel pratikler bir takım ayrıştırma süreci içerisinde kategorize edildi. Diğer cinsel kategoriler gibi homoseksüel ve heteroseksüel kategorileri de bu dönemden itibaren yaratılmıştır. Eşcinsel kelimesi 1860'larda oluşturulmuştur. (Weeks, 1993:33) Eşcinsel kelimesinin yanı sıra heteroseksüel, teşhirci, fetişist, zoofil, oto-monoseksüalist, mikroskopofil, jinekomast, presbiyofil gibi birçok cinsel kimlik kategorileri 19. yüzyılın ikinci yarısında doğan cinsel hazları sınıflandırma çabasındaki cinsellik biliminin yaratıldı. Dolayısıyla, bu şematizasyon ekseninde normal ve de anormal dikotomisi inşaa edildi diyebiliriz. Heteroseksizmi, yani üreme odaklı cinsiyeti merkeze alan modern cinsellik bilimi, kenar cinsellikleri doğaya aykırı buluyordu. İncelenmesi gereken hususlardı bunlar. İncelenip anlaşılması gerekiyordu. Kısacası patolojile ediliyor, “tedavi” edilmesi gereken hususlar olarak algılanmaya başlandı. Dolayısıyla , bahsi geçen cinsellik tertibatı, tam da aslında, pratikler ve de bedensel deneyimlerden oluşan bir takım edimleri, bireylerin doğası, iç nüvesi, ortaya çıkarılması gereken gizil muhtevası olarak algıladı. Nitekim, modern bireyler olarak hala bu cinsellik tertibatının söylemleri ile karşı karşıya olduğumuzun altını çizmek önemli olacaktır kanımca.

Cinsellik bilimi, cinsel dürtünün, doğal olarak, heteroseksüel olduğunu düşünüyor(du). Kadın ve erkeğin birbirlerini çekici bulmasında doğal başka ne olabilirdi ki. Günümüzde de, hala, üreme odaklı cinsellik, cinsellik denen mefhumun en nihai amaçlarından biri olarak görülebiliyor. (Seidman:2011:3) Cinsellik denen alan iktidarın kendini icra ettiği bir alan olarak karşımıza çıkıyor. iktidar kendi alanını cinsellik denen mefhum ile genişletebilecek bir zemin kazandı. Artık bedenleri istediği gibi

şekillendirebilecek, ve de öznellikler yaratabilecekti. İktidar bir takım kurumlar doğrultusunda cinsellik denen bir nosyon, bir husus oluşturuyor. Bu nosyon belirli bir bilgi alanı ekseninde hem kendi söylemlerini hem de kendi öznelliklerini var ediyor. Başka bir deyişle, bilgi alanları cinsellikle alakalı bir takım söylemler oluşturuyor, bu söylemler iktidar tarafından dayatılıyor, yani bireyler bu söylemlere tabi kalıyor, bu söylemler dahilinde bir takım pratikler cinsellik olarak kuruluyor. Bu da cinselliğin, cinsiyetin nasıl da bilginin iktidarını elinde tutan kurumlarca belirlendiğini gösteriyor diyebiliriz. Modern cinsellik sadece cinselliğe dair bir bilgi üretmekle kalmadı, bu bilginin çeşitli söylemsel ve söylem dışı mekanizmalarca bedenler üzerinde cisimleştirilmesini sağladı. Bedenlerin bu cinsellik söylemi ile kurulması ve de kişilerin kendini belirli bir bilginin öznelere olarak kurmasını sağladı. Yani çeşitli edimler, söylemsel ve söylemsel olmayan pratikler tarafından bireyler kendilerini bir takım edimlerin mutlak taşıyıcısı olarak gördü. Bu söylemler, bu bilgi alanları, hoş görülebilir olanla yasak olanı, doğal olanla olmayanı, normal olanla klinik vaka olanı, sapkın olanla olmayanı birbirlerinden ayırıyor. Dolayısıyla daha önce sadece bir edim ya da pratik olarak algılanabilecek deneyimler sayesinde kişiler kendilerini cinsellik denen mefhumun birer öznelere olarak tanımlıyorlar.

Cinsellik aslında birbirleri ile ilişki içerisinde olan sınırsız ilerlemiş söylemsel edimlerdir. Yani cinsellik denen mefhumun herhangi bir doğası ya da ortaya çıkarılması gereken herhangi bir fitratı bulunmamaktadır. Cinsellik denen mefhumun amacı bu söylemsel edimler doğrultusunda kendi hakikatini üretmektir. Dolayısıyla, cinselliği bu noktadan algılayabilirsek, doğal bir dürtü olmaklığından ziyade, bir takım iktidar ilişkilerinin geçiş noktası olduğunu anlayabiliriz. Cinsellik aslında bir tür araçtır. Yeni bilgiler ve de alanlar üreten, yeni nesneler ve de kimlikler üreten bir iktidar aracı olarak görülmelidir.(Halperin:1995:41)

Ancak bu iktidar baskılayan bir iktidar olarak görülmemelidir. Foucault'ya göre modern iktidar üretkendir diyebiliriz. Foucault'ya göre iktidarın baskılayan bir mekanizma olmasından ziyade, iktidar yayılan ve de bu yayılma içerisinde üretken olan bir mekanizmadır. Modern iktidar, cinsellik gibi söylemlerle özneleri tabi kılar, kimlikler yaratır. Kişiler kendilerini bu deneyimlerin birer sahibi, taşıyıcısı olarak görürler. Başka bir deyişle, kişiler öznellikler haline gelirler. Dolayısıyla, iktidar tüm bu bilgi alanları, pratikler ve de öznellikler arasında yayılır. Nitekim, iktidar kenar cinsellikleri ayrıştırırken de yarattığı bu dualite, ikilik bağlamı içerisinde kendi iktidar alanını genişleten bir pratik sergilemiştir. Yani Foucault'nun da vurguladığı gibi:

"Cinsellik üzerine söylenebilecek şeylerin alanını genişletmek ve insanları bu alanı daha da yaymaya zorlamakla kalınmamış; aynı zamanda, özellikle de karmaşık ve çeşitli etkileri olan bir tertibat aracılığıyla, yalnızca bir yasaklama kanununa bağlı ilişkiyle sınırlı kalmayacak bir söylem, cinselliğe doğru yönlendirilmiştir. Bu cinselliğin sansürü müdür? Kanımca, asıl yapılan, sansürden çok, cinsellik üzerine kendi düzeni içinde işleyerek etkili olan söylemler üretecek, üstelik gittikçe daha çok söylem üretecek bir teçhizatın devreye sokulmasıdır." A.e, s. 25

Başka bir deyişle, cinsellik denen mefhum toplumsal hayattan dışlanmadı, bir hakikat oyunu ekseninde, bedenlerin bir bilgi sistemi ve iktidar ilişkisi içerisinde yeniden bir öğre olarak önem kazandığı bir tertibat olarak içerlenmiştir.(Foucault,2010) Cinsellik denen mefhumu, iktidar mekanizmasının araçsal bir fonksiyonu olarak baktığımızda, kenar cinsellikler bağlamında, heteroseksüelizmi merkeze alan modern cinsellik anlayışı, homoseksüelliği anormal, doğal olmayan olarak kurmuştur diyebiliriz. Aslında, üreme odaklı olmayan bütün cinsellikler sapkın, olmaması gereken olarak kurulmuştur. Bu bağlamda, Foucault'ya göre, 19.yüzyıldan önce herhangi bir kimlik olarak algılanmayan bir takım cinsel edimler, bu dönemden sonra birer kimlik, özne olarak şekillenmiştir. Örneğin, 19.yüzyıldan öncede tarihin belirli zamanlarında hem cinsel edimler olmuştur, ancak

homoseksüel bir kimlik olarak tam da bu dönemde ortaya çıkmıştır. Foucault'nun da vurguladığı gibi:

19.yüzyılda, homoseksüel bir kişilik, tarih, vaka geçmişi ve de çocukluk kazanmıştır. Bir hayat tarzı olmasının yanı sıra, patavatsız bir anatomi ve de muhtemel mistik bir fizyoloji ile birlikte, bir hayat formu ve de morfoloji kazanmıştır.(1976:43) Bütün olarak neyse bunun hiçbir ögesi cinselliğinden soyutlanamaz. Her yerinde mevcut cinsellik: Davranışlarının kurnaz ve son derece etkin kökenini oluşturduğundan, cinsellik her türlü tutumun altında yatar; çehresine ve de bedenine de utanmasızca kazınmıştır, çünkü cinsellik her zaman kendini ele veren bir gizdir.(2010:39)

Görüldüğü üzere, daha öncesinde sadece bir takım pratikler dolayısıyla tanımlanan hem cinsel ilişki edimleri, 19.yüzyıldan sonra belirli karakterler, belirtkeler çerçevesinde bir kimlik, bir karakter, hatta başka bir deyişle fitratı olan bir özne olarak karşımıza çıkıyor. Bir tür olarak homoseksüel bir takım karakterizasyon içerisinde sunuluyor. Mary McIntosh, *The Homosexual Role*(1968) adlı çalışmasında, homoseksüel olanın bir öz ve esas algısı ekseninde hareketlerinin davranışlarının ve de kişiliğinin feminen, kadınsı olması gerektiğine inanıldığını vurguluyor. Homoseksüel olan kimse, ya da eşcinsel olduğundan “şüphe” duyulan kimse belirli önermeler doğrultusunda algılanıyor(du.) Bu önermelerin en çok bilindik olanı eşcinsel erkeklerin içlerinde kadın ruhu taşıdığı, feminen özellikler barındırdığı, androjenlik ya da özünde bozukluk gibi bir takım önermelerle modern homoseksüel karakterize edilmiş olundu.(Foucault:1978:43) Burada altının çizilmesi gereken husus, hem cinsel pratiklerin 19.yüzyıldan önce var olmadığı değil, bu pratiklere, nasıl bir kimlik kazandırıldığıdır. Başka bir deyişle, belirli kimliklendirme süreci içerisinde nasıl bir tür olarak kategorize edildiğidir.

Dolayısıyla, homoseksüel olanla heteroseksüel olanın aynı muhtevaları olamazdı, bir muhteva sorunu vardı. Homoseksüel erkek, heteroseksüel erkekten farklı duygulanımlara, duygulara psikolojiye sahip olmalıydı. Kısacası homoseksüelite bir esas, bir öz kazandı. Hatta, McIntosh'un da belirttiği gibi, homoseksüel toplumsal yapı

içerisinde bir tür işlevsel rol olarak var olmaya başladı, incelenmesi gereken bir vaka olarak sunuldu.(Nitekim hala bir çok tıp kurumunda, eşcinsel ya da homoseksüel terimi kullanılmaktadır. Bu terim kurulumu itibari ile patolojik bir kimliğe, incelenmesi gereken bir olguya atıfta bulunmaktadır) Bu işlevsel rol, tam da heteroseksüeli doğrulamak, normalleştirmek ve de bir norm olarak sunmaya yarıyor. Başka bir deyişle homoseksüel tam da heteronormativiteyi konsodile etmek için kullanılan bir vakaya dönüşüyor.(1968:182:184)

Sedgwick' e göre homoseksüel ve de heteroseksüel kimliklerinin toplumsal alanda işleve sokulması, kültür içerisinde diğer alanlara yer bırakmadı.(1990) Tıpkı her doğan kişinin toplumsal cinsiyet bağlamında erkek ya da dişi olarak belirlenmesi gibi, homoseksüellik ya da heteroseksüellik kişilerin sabit cinsel kimlikleri imiş gibi algılanmaya başlandı. Dolayısıyla heteroseksüellik ve de homoseksüellik belirli bir toplumsal yapıyı işlevsel tutmak için söylemsel bir araç olarak kullanılmaya başlandı diyebiliriz. Aynı şekilde David Halperin de, homoseksüel kimliğinin ortaya çıkmasının diğer olabilecek olasılıkların önünü kestiğini söylemektedir.(1995) Yani homoseksüel/heteroseksüel ayrımı tekil bir cinsellik ön görmektedir. Ve varolabilecek, olmuş ya da olan cinsellik algılarını bir noktada tekil bir tanıma indirmiştir. Başka bir deyişle, sadece homoseksüel olanı ya da heteroseksüel olanı bir cendere içine sokup, belirli söylemler etrafında bir cinsel pratikler ön görmesinin dışında, hem heteroseksüel ilişki pratiklerini hem de bu dualite dışında kalan diğer tüm cinsel pratikleri de kendi söylemi içerisinde sınırlamış oluyor. Misal, heteroseksüel ilişkiyi evlilik ya da üreme odaklı bir cinsel edimle sınırlıyor diyebiliriz. Tüm bu söylemler, cinsellik denen mefhumun alanını yarattı. Cinsellik kişilerin benliklerinde var olan bir nosyon gibi algılanmaya başlandı. Tıpkı toplumsal cinsiyetin kişilerin bünyesinde var olan bir bileşen olduğu gibi, cinsel tercihler ve de arzular da kişilerin değişmez, sabit, içlerinde var olan bir olgu gibi

düşünülmeye başlandı. Oysa cinsellik denen mefhumun, tam da bahsi geçtiği gibi, bir doğa, bir öz ya da bir muhteva ile alakasının olmasının dışında, spesifik bir iktidar/bilgi sistemi ekseninde; dilin, bir takım söylemlerin var ettiği, iktidarın kendi kapsam alanını genişletmek için kullandığı toplumsal bir kurgu olarak görmek gerekiyor diyebiliriz. Gayle Rubin'in vurguladığı gibi, yeme alışkanlıkları, ulaşım yöntemleri, etiketleme sistemleri, çalışma düzeni, eylence anlayışı, üretim süreçleri, ve de baskılama yöntemleri ne kadar insan üretimi ise, cinsellik de o kadar insanın ürettiği bir şeydir. Dolayısıyla, cinsellik her zaman, doğanın bir parçası, doğal olanın bir alanı değil, politik bir söylemin ta kendisidir.(1984:267:277) Bu açıdan baktığımızda, cinselliği içimizde bir yerlerde aramaktansa, ne tür iktidar ilişkileri, nasıl bir bilgi sistemi ve de hangi söylemsel pratiklerin bir sonucu olarak bakmak, cinsellik denen mefhumun nasıl kurulduğuna ve ne tür süreçler doğrultusunda kişiler kendilerini cinsel özneler, ya da kimlikler olarak algılıyor anlamamızı sağlayabilir

4.1. Şartlı Refleks: Homofobi

Heteroseksüel/homoseksüel ayrımı daha eskilere dayanmasına karşın, homofobi terimi bu ayrımın kendisi kadar eski değildir. Homofobi terimi 70'lerde aktivistler tarafından literatüre kazandırılmış bir nosyondur.(Kimmel:2001) Ancak homofobinin bir terim olarak yeni olması, bu söylemin kendisinin de yeni olduğu anlamına gelmiyor. Cinsellik denen mefhumun, hetero/homo ayrımının filizlerini atmaya başladığından bu yana homofobi bir söylem, bir epistem olarak modern cinsellik tertibatının elzem araçlarından biridir diyebiliriz. David Helplerin'in de vurguladığı gibi hetero/homo dikotomisinin kendisi homofobik bir ayrımdır. (1995) Bu dikotomi içerisinde, bir kimlik olarak heteroseksüelliğin inşası, dışarda bıraktığı ve dolayısıyla ötekileştirdiği, merkezin dışına attığı homoseksüelliğin kendisidir. Dolayısıyla heteroseksüelliğin “normallik”

içerisindeki kimlik inşası, homoseksüel kimliğe dair fobik bir yapı barındırır. Halperin'e göre:

Tıpkı erkek ve kadın dikotomisinin cinsiyetçi bir ayrım olduğu gibi, heteroseksüel ve homoseksüel ayrımı da homofobik bir ayrımdır. Her biri ikili bir adlandırma içerir. Birincisi, işaretlenmemiş, damgalanmamış(*unmarked*) olanı, diğeri ise sorunlu, damgalanmış(*marked*) olanı temsil etmektedir. Bu temsiliyet, aksi telafuz edilmediği sürece, herkesin ait olduğu kategoriye atıfta bulunur. Ancak, ikinci terim, adlandırma damgalanmış olanı, sorunlu olanı tarif eder. Bu damgalanmış olan, normal olmayan kategorinin kendisidir. A.e, s.44

Yani, heteroseksüellik, homoseksüel olanı *abject*/tiksinç konumuna getirerek kendini sorunsuz, işaretlenmemiş, damgalanmamış bir olgu haline getirmiştir diyebiliriz.

Homofobi bu damgalama işleminin en önemli araçlarından biridir. Hatta, bu damgalama, tiksiniç hale getirme edimi homofobinin kendisidir. Halperin'e göre homobofik söylem biriri içerisine geçmiş birsürü idda, önermeden oluşur. Bu önermelerin birbirleri ile tutarlı olması gerekmemektedir. Ancak, tam da bu tutarsızlık, bahsi geçen söylemi güçlendirmektedir. Her daim bir söylem ötekinin yerini alabiliyor, aralarında herhangi mantıksal bir bağ olmasına gerek olmaya biliyor. A.e, s.33

Kimmel'e göre homofobi, “erkekliğin kültürel tanımını belirleyen ana kaidelerden biridir.” Der ve devam eder; “Homofobi irrasyonel bir biçimde sadece eşcinsel erkeklerden korkmanın, ve de dünyanın bizi gay olarak algılayabilme ihtimalinin dışında bir durumdur...Homofobi, diğer erkeklerin bizim foyamızı ortaya çıkarma, erkekliğimizi elimizden alma, bizi tutunamayacağımız ve artık gerçek bir erkek sayılamayacağımız bir dünyaya ifşa etme korkusudur.” (2001:127)

Kimmel'in da belirttiği üzere, homofobi; çokca “*emasculate*”, erkekliğinin elinden alınacağı korkusu olarak ifade edilmiş ve tanımı yapılmıştır. Erkeklik olgusunu pekiştirmek için, bir korkudur nihayetinde, korku, öfke, nefret, vs.(Thomas:1996) Kendi içindekinin ifşanın endişesidir. Daha açık olmak gerekirse; Homofobi, senden olmayana, ötekine duyduğun, özellikle eşcinsel ötekiye duyduğun nefret, tiksinti, korku, aşağılama, yoksayma, bulantı, iğrenme ve bunlarla gelen yüz buruşturması, bu dünyada yeri olmadığı

düşünülen bir varlığın karşına dikildiğinde yüzünün ve bedeninin aldığı haller silsilesi, korkuların bütünü, belki de bir yönüyle kendinden olanın vucüt bulmasının imkansızlığına duyduğu öfke. Homofobi, başka bir erkeğe herhangi bir cinsel itki besleme olasılığına tahamül edememe. Ancak, bu olasılığı yoksaymayıp bu olasılığın keyfini sürenlere karşı kin duymadır diyebiliriz kanımca.

Homofobi bir epistemdir. Yani homofobi bir iktidar ve bilgi ilişkisi içerisinde üretilmiş bir söylemler bütünüdür. Performatif bir nosyondur. Sürekli tekrarlanan bir hal, durum ve mimikler bütünüdür.

Heteroseksüel kimlik, bir açıdan, homofobiyi performe etme üzerinden kuruluyor. Heteroseksüel erillik, eşcinsel erkeklerin erilliklerini yoksayma, dışlama, normatif algısı içerisinde olmadığı için, eşcinselliğin kurulu konvansiyonel algısı içerisinde, sürekli olarak femininize etme hali ile homofobik söylemi performe ediyor. Dolayısıyla, homofobi, bir erkeğin bir erkek ile herhangi bir münasebeti olabileceği korkusu, bir erkeğin bir erkeğe duyabileceği aşkın korkusu, iki ya da iki den fazla erkek bedenlerinin bir haz olgusu olarak yanyana gelebilme ihtimallerinin korkusu, paniği ve yoksayımının yanı sıra, heteroseksüel ilişkilene, heteroseksüel arzu kurulumunda da önemli rol oynuyor diyebiliriz.

Eşcinsel erkekleri normatif erillik algısı içerisinde feminenleştirme, ötekileştirme ya da abject hale getirme edimleri ile birlikte, homofobi bir tahakkümdür. Tam da bu söz konusu edimler üzerinden üretilen bir tahakkümdür diyebiliriz.

Cogito'nun "Cinsel yönelimler ve Queer" adlı sayısında bulunan makalesinde, Elizabeth Grosz, "İktidarın sistematik yapıları" adlı alt başlığında çeşitli baskı türlerinden bahsetmektedir. Bu tahakküm türlerinin çeşitli iktidar alanları içerisinde algılanması gerektiğini vurgular. Daha sonra, bu tahakküm ilişkilerini maddeleyerek sıraladığı bölümlerden birinde şöyle devam etmektedir:

Belirli gruplar toplumsal yapı içinde ayrışık mevkilerde bulundukları gibi(birbiriyle iç içe geçebilen ya da birbirine bağımlı olabilen, ama yalnızca hakim grubun çıkarlarına hizmet eden konumlardır bunlar), bu konumlar kendilerine özel olarak kazanmamış ama kendileri tarafından önceden belirlenen değerler, nitelikler, çıkarlar ve hareketlilikle doğrudan ya da dolaylı yoldan bağlantılıdır. (s.12)

yani, beyaz bir orta sınıf mensubu şahıs olmaklığın salık verdiği düzlem, belirli bir iktidar alanıdır. Ve bu alan, kişinin kendisine bizzahati verili olarak algılanmasını sağlayan bir durumdur. Beyazlığı ve hatta beyaz erkek olma hali bulunduğu alanda, daha önceden yerleştirilmiş bir dizi ayrıcalıklı imkan, imtiyaz ve dolayısıyla iktidar sağlar. Grosz devam eder;“ başka gruplar bu gibi yetilere büsbütün erişemez durumda değilseler de, onlara erişimleri son derecede zor hale getirilmektedir.” (s.12) Özellikle, egemen sınıfın, göçmenler, siyahlar ve beyaz olmayan kadınlar üzerindeki baskı araçlarından söz etmektedir. Daha sonra homofobinin bu baskılama araçları arasında yer alıp alamayacağını sorgulamaktadır. Tam da modern cinsellik tertibatının yarattığı hususlar doğrultusunda, yani heteroseksizmin merkeze alınıp, kenar cinselliklerin heteroseksizmi ve üreme odaklı cinselliği normalleştirme hususu noktasında, başka bir deyişle heteroseksüellik doğal bir durum olarak algılandığı vakit, ya da varsayımlar içerisinde düşünüldüğünde, homofobi elbette ki, bir tahakküm aracı olarak kullanılacaktır. Alıntı yaptığım paragrafta bahsi geçen yetiler ve bunlara erişebilirlik kısmı açısından; benzer bir iktidar, tahakküm ilişkisi içerisinde olduğu gözlemlenebilir. Homofobi bir baskı ve dışlama aracı olarak, özellikle feminen eşcinsel erkeklerin ve açık eşcinsellerin çokca karşı karşıya geldikleri bir durumdur. Söz konusu tahakküm tek yönlü değil, tek boyutlu değil belirli ilişkiler içerisinde vukuğu bulan bir olgudur. Cinsellik denen mefhumun iktidar bilgi ilişkisi içerisinde, kendi iktidar alanını genişletmek hususunu göz önüne aldığımızda, homofobi tam da bir tahakküm aracı olarak iktidarın kendini icra ettiği alanlardan biri olacaktır. Çeşitli iktidar mekanizmaları bir söylem olarak homofobik edimin içerisinde mevcuttur.

Yani, Homofobi sadece, erkekliğin elinden alınacak korkusu değil, ya da dünyanın bizi *gay* olarak algılayacak korkusunun dışında, aynı zamanda baskın olan kitlenin, eşcinselleri belirli alanlardan uzak tutması, kendi elinde tuttuğunu düşündüğü iktidardan, ya da iktidar ilişkileri içerisinde dışlaması, çemberin, dairenin dışına atması olabilir. Başka bir deyişle, marked/unmarked dikotomisi bağlamında, damgalanmış olanın sessizleştirilmesi olarak görebiliriz. Bu sessizlik, söz konusu tahakkümün performatif bir halidir diyebiliriz. Sedgwick, bu sessizliğin kendisinin kapalılık(*in the closet*) halini yarattığını vurguluyor. Kapalı olma hali homofobik söylemin ürettiği zorunlu bir sessizlik hali olarak karşımıza çıkıyor. Bu sessizlik kapalılığın performatif edilmesini sağlıyor. Tam da, kapalılığın performatif edilmesi noktasında homofobi gibi iktidar/bilgi ilişkisi içerisinde üretilmiş söz konusu kavram belirli bir tahakküm alanı yaratmış oluyor. Sedgwick' e göre bunun bir performans olarak sunulması sessizliğin söylev edimi ile mümkün kılınır, sadece tek bir sessizlik değildir bu. Ancak, hususunu, kendini oluşturan ve çevreleyen söylemlerle ilişki kurarak artıran bir sessizliktir, söz konusu olan.(1990:3) Yani, bireylerin doğuştan heteroseksüel olarak algılanması, hegemonik erilliğin *queer* erillikler üzerindeki tahakkümü, erilliğin feminenlikle olan ilişkisi, homo/hetero, özel alan/kamusal alan, doğal/yapay aktif/pasif gibi bir takım dualiteler(Sedgwick:199:11) bahsi geçen sessizliğin birer parçalarıdır. Kısacası, homofobi, erkekler arası homososyol ilişkilenmeyi ve heteroseksist arzuyu güçlü kılan, normatif erilliği bir açıdan kuran ve de aynı zamanda kendi söylemsel performansı ile konsolidasyon eden, bu bağlamda bireyleri heteronormativite içerisinde hizaya sokmak ve disipline etmek için kullanılan bir olgu olarak karşımıza çıkıyor.

BEŞİNCİ BÖLÜM

GAYROMEO(PLANETROMEO)

5.1. *Cruising*/Çark

Cruising, yani Türkiye'deki LGBT alt kültürde denildiği gibi, “çarka çıkmak” özellikle geyler arasında oldukça uzun bir zamandır var olan bir olgudur. “Çarka çıkmak”(cruising) bir edimdir. Çark, cinsel bir performativitedir. Parklar, belirli caddeler, tuvaletler, gibi bir takım spesifik kamusal alanlar içerisinde yapılan bir eylemdir diyebiliriz. Bu eylemi gerçekleştirenler genellikle toplumun farklı sınıflarından ve de farklı kimlik yapılanmalarından gelen ancak, amacı bir takım cinsel pratikleri icra etmek olan; “laçolar”, geyler, gizli geyler, “mantılar”, “naftalar” gibi eşcinsel alt kültüre mensup şahısların sadece seks için dolandıkları, “takıldıkları” bir pratiktir diyebiliriz. Belirli bedensel ifadeler, mimikler, kesişmeler, işaretler, özellikle çark alanı olarak seçilmiş parkların spesifik alanları ve de tuvaletler tüm bu çark ediminin birer parçalarıdır . Ashford(1995) ve Burton’a(2006) göre “Çark” özellikle, eşcinsel edimlerin rahat yaşanmadığı toplumlarda, yani baskın kamusal alanın heteronormatif olma durumu ve de eşcinsellere özel herhangi bir alanın bulunmaması, gey barlar gibi kamusal alanlarda kişinin eşcinselliğinin açığa çıkacak olması, ya da internet erişiminin kısıtlı olması veya hiç olmaması gibi durumlar söz konusu olduğunda, “çark” (cruising) önemli bir araç olarak kullanılmaktadır diyebiliriz. Söz konusu bir takım kısıtlamaların yanı sıra, çark, tuvalet ve park gibi kamusal alanlarda bir cinsel pratiği ön gördüğü için ayrı bir fetiş alanı olarak da düşünülmelidir. Yani, sadece bir takım imkansızlıklar yüzünden değil, aynı ölçüde belirli imkanlara sahip olma hali de çark eylemini pekiştirebilir. *Public sex* denen olgudan zevk

alan şahıslar için *cruising* deyim yerindeyse muazzam olanaklar sağlayabilir.

Ancak, Ashford'a göre, çarka çıkmamanın eşcinsel erkekler için sağladığı olumlu yönlerin dışında, bu edimin bir takım olumsuz yönleri de var. Öyle ki, Ashford, hırsızlık, damgalanma, homofobik şahıslar tarafından sözlü ya da fiziksel taciz, saldırı gibi durumları da göz önünde bulundurmak gerektiğini vurguluyor.(2006)

Fakat, durumun olum ya da olumsuz taraflarından ziyade, buradaki amacım, eşcinsel alt kültüründe önemli yeri olan bir edimden giriş niteliğinde bahsetmek olduğundan, “çark”/*cruising* denen kavramın ne olduğuna dair bir ön bilgi verdikten sonra, bu durumun internet ayağının nasıl gerçekleştirildiğini anlatmanın faydalı olacağını düşünmekteyim.

5.1.2 Siber Çark / Online Cruising

internet özellikle LGBT bireyler için görece muazzam bir özgürlük alanı yaratmıştır. Çeşitli bloglar, facebook, twitter gibi sosyal medya ağları, paylaşım siteleri bir çok alt kültür için alternatif bir kamusal alan yaratma imkanı sağladığı gözlemlenebilir. Ancak bunun en önemli bölümü, gerek LGBT bireyler tarafından, gerekse LGBT bireylere yönelik kurulan *online sex-date* internet siteleridir. Yani internet erişimi olan herhangi bir yerde, söz konusu herhangi bir siteye giriş yapıp, başka bir deyişle *online* olup, anında seks partneri bulabileceğiniz internet siteleridir söz konusu bahsi geçen siber alanlar.

Türkiye'de kullanılan profil sitelerinin çoğunluğu yabancı *server* tabanlıdır. Bu demektir ki, ana sağlayıcılar genellikle Avrupa ya da Amerika tabanlıdır. Genellikle Avrupa tabanlı sağlayıcılar daha çok tercih ediliyor. Bununla birlikte ana sağlayıcılarının Türkiye tabanlı olduğu bir kaç site bulunmaktadır.

Online-sex date imkanı sağlayan ve de en önemlisi Türkiye'de erişim sağlanan internet siteleri şunlardır: *Planetromeo*(*Gayromeo*), *Gaydar*, *GaydarGirl*, *Manjam*,

Manhunt, HadiGayri, Gabile, ShemaleTurk, HairyTurks, BearWWW. Bu saydığım siteler, en popüler olanlarıdır. Elbette ki sayı bunlarla sınırlı değildir, ancak Türkiye'de erişimi olanlar ve de çokca aşına olunan siteler yukarda saydıklarımıdır.

Bunlardan, *Planetromeo(Gayromeo), Gaydar, GaydarGirl, Manjam, Manhunt, HairyTurks, BearWWW*, sağlayıcıları yurt-dışı tabanlıdır. *HadiGayri, Gabile, ShemaleTurk*, bu sitelerin sağlayıcıları Türkiye tabanlıdır. Bu ayrım şu noktada önemli çünkü, yurt dışı tabanlı olan siteler, Uluslar arası sitelerdir ve de Gayromeo hariç Türkçe kullanımları mevcut değildir, ancak Türkiye tabanlı sitelerin ana dilleri Türkçe'dir. Dolayısıyla, İngilizce ya da herhangi bir yabancı dil bilmeyen şahıslar tarafından öncelikli olarak tercih edilebilmektedir. Bunun yanı sıra, *GaydarGirl* sadece lezbiyenlere açık olan bir sitedir. Bunlardan *HairyTurks ve de BearWWW* özellikle “ayılar” için olan bir sitedir. *Gabile* ve de *HadiGayri*, bu iki profil sitesi herkese açık olanlardır. Tüm bireylere açıktır, herhangi bir kısıtlama söz konusu değildir. Yani lezbiyen, travesti, transseksüel, “ay”, “laço”, gey, heteroseksüel, tüm bu kimliklere açık sitelerdir. *Gaydar* ve de *Gayromeo* görece daha orta ve üst orta sınıfa hitab eden, cinsel kimliğini gey olarak tanımlamış kesime hitap etmektedir. Özellikle Gayromeo'nun Türkçe kullanım seçeneği oluşturması, son bir yılda Gayromeo'yu, yurt dışı tabanlı profil sitelerinin içerisinde görece daha cazip kılmıştır. Tabi cazip kılmasının nedenlerinden sadece birisidir bu durum. Diğer nedenler bir sonraki alt başlıkta detaylıca incelenecektir. Yukarda isimleri geçen siteler, hem Türkiye'deki kullanıcılar, hem de Türkiye'ye turistik ya da farklı amaçlarla gelen yabancı kullanıcılar tarafından bilinen ve de siber çark için kullanılan internet siteleridir diyebiliriz. Bu açıdan bakılınca, kanımca durum, tam da internet üzerinde, belirli profil siteleri içerisinde *online cruising/siber çark* olarak tanımlanabilir. Söz konusu sitelerde, şahısların “gerçek” bedenleri dolaşmıyor olsa da, bu sitelerde yaratılan kimlik ve profil tam da kamusal alanda olduğu gibi belirli bir dolaşımdadır diyebiliriz.

Yani, görece yaratılmış bir kamusal alanda, şahıslar fotoğraflar ve cümlelerle kendi temsiliyet alanlarını yaratarak, belirli bir performativite oluşturuyorlar. Bu noktada, tam da bu performatif hal, yani dilin ve de görselin kullanımı ile oluşturulan kimliğe dair temsiliyet alanı, söz konusu internet sitelerinde görece cisimleşmiş bir hal olarak dolanıyor diyebiliriz. Tam da bu dolanma hali, zannımca, konvensiyonel anlamda *cruising*’’çar’’k yapmaya atıfta bulunuyor. Hatta bir noktada, bu online kimlikler, şahıslar bu söz konusu profil sitelerine giriş yapmasalar dahi, belirli açılardan erişilebilir oluyor. Başka bir deyişle, herhangi bir *online sex-date* sitesinde profil/kimlik yarattığınızda, siteye giriş yapmadığınız, yani online olmadığınız zamanlarda dahi-eğer söz konusu sitenin ara yüzü buna imkan sağlıyorsa- başka üyeler tarafından görülebiliyorsunuz. Nitekim, sürekli bir çark hali içerisinde olabiliyorsunuz.

5.2.GayRomeo(PlanetRomeo)

GayRomeo(Planetromeo) sayfası açıldıktan sonra önünüze gelen ilk sayfada dikkati çekenler, hoş, yakışıklı, görece davetkar bir erkek model ve hemen altında “Topluluğumuza Hoşgeldiniz” ibaresidir. Bazı geyler için topluluk ifadesi hoş, güzel bir şey olarak karşılanabileceği gibi, bir takım geyler için tedirgin edici, rahatsız edici bulunabilir, bazıları içinse hiçbir şey ifade etmeyebilir. Kimileri içinse, böyle bir topluluğa giriş/*log on* yapıyor olmak gayet eylenceli görülebilir, özellikle bu topluluk bir takım cinsel pratikler vaadediyorsa. Daha sonra kullanıcı adı, parola, ana sayfa, yardım, hizmet gibi seçenekler dikkatinizi çekebilir, ancak internet sitesinde gezinebilmek için üye olmanız gerekiyor. Hemen sağ alt köşede “Üye Olun!” ibaresini tıklayarak üye olmaya başlanıyor. Görece kamusal bir alan olduğu için, üye olmadan söz konusu alana giriş yapamıyorsunuz. Ancak üye olunduktan sonra, bu alan giriş yapıp online çarka başlayabiliyorsunuz.

Gayromeo'nun ara yüzü size siteyi Türkçe dahil olmak üzere yirmi farklı dilde kullanma imkanı sağlıyor. Bunların çoğu avrupa dilleri olmakla beraber, Çince ve de Hinduca da kullanım dilleri arasında. Bununla birlikte site üç farklı üst kimlik ile üye olmanıza imkan veriyor: *Regular users*/ kullanıcı olarak, eskort olarak ya da *guide*/rehber olarak kayıt olabiliyorsunuz. Bir kullanıcı adı girerek, söz konusu üç üst başlıktan birini seçiyorsunuz. Daha sonra “bulunduğunuz bölgeyi seçiniz” bölümü, kullanıcıların hangi şehirde ya da hangi bölgede olduklarını konumlamalarını sağlıyor, bu alanı doldurduktan sonra, “Vücut tipi ve Genel bilgiler” alt başlığında, doğum tarihi, boy, kilo, vücut tipi, tür(beyaz, siyah,akdenizli, arap, melez, vs.), göz rengi, vücut kılı(kılsız, traşlı, normal, kıllı), saç, saç rengi, sakal, *tattoos*/dövme, piercing, sigara içen(hayır, bazen, hiç) gibi fiziksel özelliklerin ve de genel bilgilerin doldurulması isteniyor. Tercihen Birkaç bölüm boş bırakılabilir ya da gerçek olmayan bilgiler doldurulabilir, bunun yanı sıra bütün bu bilgiler eksiksiz ve de doğru olarak girilebilir. Bu tamamıyla, site tarafından kullanıcının inisiyatifine bırakılmış durumda. Bu genel özellikler bölümünden sonra, “Yönelim” kısmı geliyor. Yönelim kısmında, sitenin ara yüzü kullanıcılara üç seçenek sunuyor: *Gay*, *Biseksüel*, *Transseksüel*. Bu bölümden sonra, ilişki kısmına geliniyor, burada ara yüz kullanıcıya şu seçenekleri sunuyor: Yalnızım, partnerim var, açık ilişki, evli. Bu bölümde tercihe bırakılan bölümlerden. Daha sonra ise kullanıcı yaş aralığı kısmına onsekiz ve doksandokuz (18-99) yaşları arasında, ilişkiye girmek istediğiniz kullanıcıların yaş aralıklarının belirtilmesi isteniyor. Yani, *yirmi beş ve otuz beş yaş arası kullanıcılar ilgimi çekiyor, ya da sadece yirmi yaş altı kullanıcılar ilgilimi çekiyor, bunun yanı sıra on sekiz ve doksandokuz yaş arasındaki tüm kullanıcılar ilgilimi çekiyor*, ifadesi belirtilebileceği gibi, bu alan boş bırakıla da biliniyor. Bu bölümün hemen yanında “Arayış” kısmı yer alıyor: seks, arkadaşlık, ilişki seçeneklerinden herhangi biri seçilebiliyor.

Bu bölümün hemen altında, arama yarıçapı seçeneği ile, kullanıcılar arama yapmak istedikleri alanı seçebiliyorlar: Şehir, bölge, ülke, kıta, dünya.

Daha sonra *Başlık* kısmına geliniyor. Bu kısım site tarafından şöyle tarif ediliyor: “Bu sizin başlık metninizdir. Arama sonuçlarında doğrudan görünür ve diğer kullanıcıları etkilemenize yardımcı olur. (15 - 200 Karakter)” Sitenin ara yüzünde de bahsedildiği gibi, bu kısım başlık, çok uzun olmamakla birlikte kullanıcılardan kendilerine bir üst başlık seçmeleri isteniyor. Bu kısım zorunlu olan kısımlardan. Örneğin, *sadece tanışmak başka bir isteğim yok, merhaba merhaba merhaba, arkadaşlık için buradayım, sadece seks için buradayım, feminenler uzak dursun, adam gibi adam* bahsi geçen ve doldurulması gereken başlık kısımları, ya da *din dan dong* gibi görece daha az ciddi şeylerle de doldurulabiliyor. Başlık bir açıdan, kullanıcıların profillerinin özetini temsil ediyor denebilir. Başlık kısmından sonra "Açıklamalarınız" kısmı geliyor. Sitenin ara yüzünde ifade edildiği gibi, "Burada kendinizle ilgili herhangi bir şey hakkında açıklama yapabilirsiniz (maksimum 35.000 karakter)." Bu kısımda kullanıcılardan kendileri ile ilgili bilgi vermeleri istenmekte, nelerden hoşlandıkları, nasıl tiplerden hoşlandıkları ya da ilgi duydukları alanlar, fetişleri vs. "erkek gibi erkeklerden hoşlanıyorum, feminen tiplere saygım var ama uzak dursunlar. Kendim gibi adam olanlar ilgimi çekiyor, yüzmeyi, doğa sporlarını, *out-door* seksi seviyorum." gibi kısa açıklamaların yanı sıra, kullanıcılar, daha uzun açıklamalar, şarkı sözleri ya da sadece anlamsız kelimeler harfler yazabilmekteler. Bu alan da doldurulması zorunlu olan alanlardandır.

Bu iki önemli alandan sonra, *cinsel yöneliminizi giriniz* alt başlığı gelmektedir. Ancak sitenin ara yüzünü İngilizce olarak seçince, bu bölüm cinsel yönelim değil, *sexual preferences* olarak geçmektedir. Yani cinsel yönelim, aslında sitenin İngilizce ara yüzünde, daha önceki bölümde, yani cinsel kimliğini, gay, biseksüel ya da transseksüel olarak

verilen bölümde belirtiliyor. "Sexual prefences" bölümünün Türkçe'ye çevirisi yine "cinsel yönelim" olarak geçiyor. Bu bölümde ise aslında cinsel tercihlerinizi seçiniz ibaresi mevcuttur. Yani, doldurulması istenilen alanlar, cinsel ilişki sırasındaki rol: Aktif (top), daha çok aktif(more top), hem aktif hem pasif(versatile),daha çok pasif(more bottom), yalnızca pasif(only bottom) gibi cinsel ilişki sırasında kullanıcıların tercih ettikleri roller yer almaktadır. Daha sonra, güvenli seks, *fisting*, *anal* seks, *dirty* seks, SM gibi alanlar, "Evet" ya da "Hayır" olarak işaretlenebiliyor. Bu alanların yanında *dicksiz/ penis boyutu* ve de *cut /uncut-sünnetli/sünnetsiz* kısımları bulunuyor. Bu alanlarda tercihe bırakılmış alanlar. Kullanıcılar tercih ettikleri alanları belirtiyorlar. Bu seçeneklerin hemen altında fetişler bölümü bulunmakta, burada sitenin ara yüzünde mevcut olan fetişler seçiliyor. Üniforma, ayakkabı, deri, iç çamaşırı, spor kıyafetleri, lastik, patenci, likra, çorap, dazlak&punk gibi. Ancak sitenin ara yüzü sınırlı alana sahip olduğu için sadece belirli fetişler yer almakta, bununla birlikte site kullanıcılara şöyle bir imkan da sağlıyor: "Alan kısıtlamaları yüzünden tam ve ayrıntılı bir liste veremediğimizi anladığınızı umuyoruz. Eğer şahsi bir fetiş içermiyorsa, fetişinizi her zaman profil metninizde belirtebilirsiniz." Yani, kullanıcılar, bu belirtilen fetiş listesinin sınırlı olduğunu düşünüyorsa, açıklamalar bölümünde bu listede var olmayan fetişleri ekleyebilirler ya da özel olarak belirtebilirler. Bu bölümün hemen altında "kişisel ilgi alanlarınızı" giriniz adlı bir bölüm bulunmaktadır. Bu bölüm ise, karakter, hobiler, sosyal yaşam, ilgi alanları, spor, aktiviteler gibi alanları içermektedir. Bu bölüm de tercihe bırakılmıştır, yani zorunlu değildir. Daha sonra ise konuştuğunuz diller kısmı, e-posta adresi ve parola kısmını doldurulması isteniyor. Bu alanların hepsi doldurulduktan sonra, profili tamamlamak için kullanıcı adı ve parola ile giriş yapıp, kullanıcı online kimliğini/profilini tamamlıyor.

Siteye ilk defa giriş yapan bir kullanıcı şu mesajı alıyor:

Merhaba Noize³

Topluluğumuza kayıt olduğunuz için teşekkür ederiz. Lütfen bir kaç dakika bekleyiniz, pişman olmayacaksınız! Ne de olsa, GayRomeo dünyanın en büyük gay topluluklarından , birisidir

Gönderilen bu mesaj benim adıma otomatik olarak üretilmiş bir mesajdır. Bir "Destekçi" olarak diğer kullanıcılara yardım sağlayan GayRomeo'nun tecrübeli bir kullanıcısıyım.

Fakat GayRomeo kadrosunun bir elemanı değilim. Eğer GayRomeo hakkında herhangi bir sorunuz olursa size yardımcı olmaktan mutluluk duyarım. Şu anda benimle bağlantı kurmak için bu mesajı cevaplayın.

Kolay bir başlangıç için dilediğiniz her an sağ taraftaki linkleri takip edebilirsiniz:

- [Yardımcı ipuçları](#)
- [Yeni resimler yükle](#)
- [Benim bölgemde çevrimiçi olanlar](#)
- [Profilimi ziyaret edenler](#)

Birkaç resim yüklemek başlangıç için iyi bir fikir! Bu, gerçekten şansınızı arttıracak. :o)

Herhangi bir soru veya probleminiz varsa [Yardım & Hizmet](#) başlığı altında Destek Ekibimizle bağlantı kurabilirsiniz.

İyi eğlenceler,
GayRomeo Ekibiniz

Görüldüğü üzere, kullanıcı siteye üye olan, ancak yeni kayıt olmuş bir kullanıcıya göre daha eski, deyim yerindeyse kıdemli başka bir kullanıcı tarafından bilgilendiriliyor. Bu noktadan sonra, diğer bir önemli kısım ise image/fotoğraf seçimi, bu alan da zorunlu alanlardan değil, ancak site tarafından *resim* yüklenmesi(*upload image*) önerilen bir durum. siber çark/*online cruising* yaparken fotoğraf önemli bir unsurdur. Zira , *Your Picture is Your Bait* adlı makalelerinde, Brown, Maycock ve de Burns (2005) sex-date internet sitelerinde fotoğrafın ne kadar önemli bir araç olduğunu vurguluyorlar.

Fotoğraflarını profillerinde paylaşan kullanıcılar, paylaşmayan kullanıcılara göre daha

³ Profil ismi bana aittir.

güvenli olarak algılanabiliyorlar. Yaptıkları etnografik araştırmada, Brown, Maycock ve de Burns, “geylerin *sex-date* internet sitelerini daha güvenli bulduklarını, bunun bir nedenin de fotoğraf paylaşımı” olduğunu söylüyorlar. (2005:68) Seks partneri arayan geylerin çoğu, şiddet gibi istenmeyen olaylara maruz kalmaktan korkuyor olabilir, bu noktada *inandırıcı* fotoğraflar paylaşmak belirli bir güvenlik alanı da yaratmış oluyor. Zira söz konusu güvenlik alanı kullanıcıya daha keyifli bir siber çark yapma imkanı sağlayabilir. Bununla birlikte, sanal alem olgusunu da göz önünde bulundurduğumuzda, söz konusu durum temsiliyet açısından da önemlilik arz ediyor. Zira, kullanıcılar kendilerini olmadıkları birileri gibi gösterebilirler ya da kendilerine ait olmayan fotoğraflar paylaşabilirler. Cinsel kimlik denen mefhum söz konusu olduğunda bunun bir çok nedeni olabilir. Sonuçta kullanıcının kendini *açık* ve *net* bir fotoğrafla temsil etmesi, bir açıdan da dolaptan çıkması anlamına gelebilir. Zira bir çok kapalı gey için bu durum çok da kolay aşılacak bir olgu olmayabilir. Ancak, siber “çark” olgusu büyük ölçüde cinsel bir edimi içinde barındırdığından, tam da site tarafından önerildiği gibi, *birkaç resim yüklemek başlangıç için iyi bir fikir! Bu gerçekten şansınızı artıracak*. Bu noktada, *resim yüklemek için tek koşul fotoğrafın boyutu, yani 500kb'dan daha küçük olması gerekiyor*. Bunun dışında kullanıcılar istedikleri herhangi bir fotoğrafı kullanabiliyorlar, çıplak fotoğraflar, cinsel ilişki sırasında çekilmiş fotoğraflar, sadece vücut fotoğrafları, sadece yüz, penis, kalça, bacak gibi vücudun belirli kısımları ya da kullanıcının kendisine ait olmayan bir resim olabiliyor. Kullanıcı resim yükleme işlemini de gerçekleştirdikten sonra, ana sayfaya dönerek siber çarka/online cruising'e başlayabiliyor.

Ana sayfada, “çevrim içi alan” butonu bulunmakta, bu alan kullanıcıya diğer çevrim içi kullanıcıları görme, onlarla mesajlaşma, deyim yerindeyse bir noktada diğer kullanıcıları dikizleme imkanı sağlıyor. Bununla birlikte site kullanıcılara siber laf atma, göz kırpmaya gibi flörtleşme imkanları da sağlıyor. Söz konusu uygulamanın ismi *footprint*/ayak izi. Hoşlandığınız kullanıcının profiline tıklayarak ekrana gelen sayfadan, istediğiniz ayak izine tıklayarak, beğendiğiniz kişinin profiline ayak izi bırakmış oluyorsunuz. *Seksi, ateşli, çok tatlı, şirin, güzel penis, güzel popo, hoş kürek, gerçekten çok çekici, hayran olunası, sana kolayca aşık olabilirim, zeki, çılgın şey, seni tanıyor muyum, özledim seni, bir şeyler içelim mi? Kahve? Canım seni istiyor, Seks hemen?, senden çocuğum olsun istiyorum, bir daha beni rahatsız etme* gibi ayak izleri bırakılabiliniyor. Ayak izlerinin asıl amacı online cruising/siber çarkı daha eylenceli hale getirmek. Bir noktada bu ayak izleri flörtleşme görevi görüyor diyebiliriz. Dolayısıyla, kullanıcılar sitenin bahsettiğim özelliklerini kullanarak siber çark yapmaya başlıyorlar.

5.2.1 Neden GayRomeo

Türkiye’de bir şekilde erişim sağlanabilinen ve de görece diğer profil sitelerine nazaran popüler olan internet sitelerinin önceki bölümde altını çizdim. Zira, GayRomeo adlı internet sitesini seçmenin Birkaç önemli nedeni bulunmakta. Bunlardan ilki tahmin edileceği üzere kişisel. Yani, söz konusu internet sitesine 2007 yılından bu yana üye olmam ve de aktif bir kullanıcı olmam nedenlerinden biri olarak sayılabilir. Nitekim, söz konusu alana olan aşinalığım, deneyimlerim ve de gözlemlerim beni belirli noktalarda bu sürece sevk etmiştir.

Bunun yanı sıra, *Gaydar, Manjam, ManHunt* gibi yurt dışı tabanlı internet siteleri içerisinde, *GayRomeo(PlanetRomeo)* spesifik olarak geylere yönelik, ara yüzü itibariyle Türkçe kullanım seçeneği sununan, bunun yanı sıra, özellikle İstanbul genelinde en fazla

Türkiyeli kullanıcıya sahip tek yurt dışı tabanlı profil sitesidir. 2011 Haziran ayında alınan rakamlara göre, *GayRomeo* adlı profil sitesinin, Avrupa genelinde aktif olarak kayıtlı sekiz milyon yedi bin dörtyüz bir (87401) kullanıcısı bulunmakta. Türkiye genelinde kullanıcı sayısı on altı bin doküzyüz yirmi üçtür. (16923). Sadece İstanbul genelinde aktif olarak dokuz bin sekiz yüz yirmi iki kullanıcısı mevcuttur.(9822). 2012 Temmuz ayında alınan rakamlara göre, söz konusu sitenin Avrupa genelinde dokuz milyon elli bir bin altıyüz kırk dört (951644), Türkiye genelinde, ondokuz bin sekizyüz kırkbir(19841), İstanbul genelinde ise onbirbin dörtyüz seksen iki (11482) kullanıcısı bulunmaktadır. *Gaydar* adlı internet sitesinde, sadece çevrim içi kullanıcı sayısı görüntülenebilmekte. *Gaydar*'da Türkiye genelinde kırkbeş(45) kullanıcı bulunmakta. Bunun yanı sıra *Manjam* adlı profil sitesinde ise, dokuz bin doksan üç(9093) kullanıcı bulunmakta. Bahsi geçen bu üç site Türkiye'de yurt dışı tabanlı en popüler sitelerdir. Bunlardan, *Manjam*, *Gaydar*'a göre daha fazla kullanıcıya sahiptir, ancak *Manjam*'ın ara yüzün kullanımı sadece İngilizce, Fransızca ve Almanca gibi dillere imkan verdiği için, *GayRomeo* kadar popüler değildir. Ayrıca bu iki sitenin ara yüzü *GayRomeo* kadar kolay da değildir. Görece daha karmaşık, anlaşılması zor bir ara yüze sahiptirler. Oysa, *GayRomeo*'nun ara yüzü hem Türkçe kullanıma açıktır, ki bu durum Türkiyeli geyler arasında popüler olmasının nedenlerinden biridir. Diğer önemli faktör ise, sitenin ara yüzünün siber çark için oldukça elverişli ve de diğer profil sitelerine göre daha fazla olanak, çeşitlilik sağlamasıdır. Bunların yanında başka bir önemli faktör de vardır ki, zannımca bu durum da, bir noktada, söz konusu profil sitesinin popüleritesini açıklar durumdadır, *Manjam* ve de *Gaydar* adlı profil sitelerinde, ara yüzün sağladığı bir takım imkanların kullanımı bedel ile sağlanmaktadır. Yani, üye olduktan bir süre sonra, ara yüzün temel kullanımları hariç, diğer kullanımlar için üyelik talep edilmektedir. Oysa, *GeyRomeo*, özellikle Türkiyeli kullanıcıları, söz konusu siteyi daha fazla kullanmalarını teşvik etmek için otomatik olarak *Plus* üye yapmaktadır ki, bu durum kullanıcılara sitenin

ara yüzünün sağladığı bir çok imkandan faydalanma olanağı sağlıyor.

Bunun yanı sıra, *HadiGayri* ve *Gabile* gibi Türkiye tabanlı iki internet sitesini seçmememin nedenleri, söz konusu bu iki internet sitesinin daha kosmopolit olması, yani *HadiGayri* ve *Gabile* adlı profil sitelerine üye olanların kendini sadece gey olarak tanımlamaması. Bu iki siteye üye olan kullanıcılar, gey, lezbiyen, laço, CD, trans, heteroseksüel gibi daha geniş bir çeşitlilik barındırıyorlar. Başka bir deyişle, buradaki topluluğu sınırlamak görece daha zor.

Bunun dışında *HairyTurks* ve de *BearWWW* siteleri ise sadece aylar için olan profil siteleridir. Yani oldukça spesifik bir ilgili alanına dair bir durum söz konusu. Daha öncede belirttiğim gibi, “ayılar” çoğunlukla kendi gibi, kendini ayı kimliği ile tanımlayan ya da tanımlamayan, ancak fiziksel özellikleri bakımından, oldukça maskülen, kıllı, göbekli, iri, sakallı tiplerden hoşlanmaktadırlar. Bu yüzden, bu söz konusu iki site, bahsi geçen spesifikite nedeni ile araştırma alanıma girmiyor.

Tüm bu bahsi geçen hususlarla beraber, Gayromeo, kendini gey ya da eşcinsel olarak tanımlayan, “ayı”, “straight-acting” gay, “erkeksi pasif” gibi kimliklenme yapıları içerisinde, üst bir kimlik nezninde kendini gey olarak tanımlayan şahısların oluşturduğu *online/çevrim içi* bir alandır diyebiliriz.

5.3. No Fem Please / Feminenler Yazmasın

Söz konusu siteye, 2007 yılından bu yana üyeyim. Bu zaman zarfı içerisinde bir kere üyeliğimi kapattım, daha sonra yeniden açtım ve de iki kere profil ismimi değiştirdim. Son bir yıldır kullanıcı adımlı *Noize* olarak kullanmaktayım. Profilimde açık bir şekilde sitede bulunma amacımın, bir araştırma yapmak olduğu yazmıyor. Zira, söz konusu site içerisinde bir araştırmacı olarak değil, tam da düzenli bir kullanıcısı olarak bulunuyorum. Yani söz konusu siteye siber çark/*online cruising* yapmak, seks partneri bulmak için giriş

yapıyorum. Ancak, Haziran 2011 tarihinden itibaren GayRomeo adlı internet sitesine düzenli olarak belirli saat aralıkları içerisinde hergün giriş yapmaya başladım. Giriş yaptığım, yani siber çark yaptığım zamanlar içerisinde, diğer çevrim içi kullanıcılar arasında, kendini gey olarak tanımlamış ve de başlık kısmında bir takım söylemleri performe eden kullanıcılar oldukça dikkatimi çekmeye başladı. Bu söylemlerin çoğu feminen geylere/eşcinsellere yönelik söylem olup, sürekli olarak tekrara dayanan söylemlerdir diyebiliriz. Söz konusu söylemler genel olarak spesifik bir gruba, toplumsal cinsiyet performansına atıfta bulunuyor. Bu söylemleri kullanıcılar profillerinde başlık ve açıklamalarının kısmında performe ediyorlar. Bir önceki bölümde de basettiğim gibi bu iki bölüm site içerisinde önemli bir yer teşkil ediyor. Çünkü başlık bölümünde kısaca ne aradığınızı ya da kimliğinize dair birtakım bilgiler veriyorsunuz. Açıklamalarınız bölümünde ise ne tür bir ilişki istediğinizi, partnerinizde nasıl özellikler aradığınızı, bununla birlikte kendinize dair açıklamaları da, başlık bölümüne nazaran biraz daha detaylı bir şekilde, burada yapıyorsunuz. Başka bir deyişle, ne istediğinizi ve de ne istemediğinizi bu iki alanda belirtiyorsunuz. Bu yüzden bu iki alan bir noktada, kullanıcıların kimliklenme süreçlerine, toplumsal cinsiyet, cinsiyet ve de cinsellik mefhumlarına nasıl yaklaştıklarını, nasıl algıladıklarına dair veriyi de sağlıyor diyebiliriz. Nitekim bahsi geçen bu iki bölümde performe edilen söylemlerden yola çıkarak site içerisinde toplumsal cinsiyet, cinsellik ve de cinsellik unsurları nasıl ele alındığını tartışmaya çalışacağım.

Kimmel'e göre, gey kimliği "konvansiyonel olarak" çokça maskülen olmayanla, erkeksi olmayanla açıklanmaya çalışılıyor.(2001) Gey kimliğine dair stereotip bir anlayış çiziliyor. Bu anlayış içerisinde cinsel kimliği bağımında gey olan bir şahsın, erillik hallerinden uzak, kültürel bağlamda kadınlıkla, feminenlikle bağdaştırılmış bir takım halleri performe etmesi gerektiğine inanılıyor. Türkiye'de de eşcinsellik olgusu çokça transeksüellik ile karıştırılıyor. Zira geylik kişinin partneri üzerinden tanımlanan bir

kimliktir. Bununla birlikte bedenin erkeksi ya da kadınsı olması, ve de bedeni bu yönde yeniden kodlandırmak ise translıkla alakalıdır.

Nitekim, Connell'e (1995)göre, gey kimliği ile heteroseksüel erkeklik arasında hiyerarşik bir bağ kuruluyor. Bunun nedeni ise, erilliğin tamamen ikili bir heteronormatif toplumsal cinsiyet ve de cinsellik algısı dayatmasından kaynaklanıyor olmasıdır.

Dolayısıyla, hem cinsleri ile ilişkiye giren erkekler , heteronormatif kodlar doğrultusunda, feminen ya da kadınsı olarak algılanabiliyorlar. Ancak bununla birlikte, Tapınç'a göre, Türkiye'de eşcinsellik pratikleri bazı açılardan penetrasyon etarfinda da şekillenebiliyor. Aktiflik ve de pasiflik dikotomisi içerisinde, aktif olan *daimi* "erkek" olarak algılanabiliyor. "Lubunya" ve "Laço" kimlikleri, -"Lubunca" adlı bölümde bahsettiğim gibi- tam da penetrasyon üzerinden şekillenmektedir. Penetre eden ve penetre edilen dualitesi içerisinde, penetre edenin erilliğine (heteroseksüelliğine) beis getirmeyecek şekilde bir kimliklenme yapısı da söz konusu olabiliyor.

Maskülenlik ile heteroseksüellik arasında özcü bir ilişkilene olduğu varsayılıyor. Hatta heteroseksüel erilliğin bir kimlik olarak kendi inşa sürecinde, artikülasyon araçlarından biri de homofobidir. -Bu hususu, "şartlı refleks: homofobi" adlı bölümünde ele aldım. O yüzden bu noktada tekrar etmemesi açısından detaylı bir şekilde vurgulamamayı düşünüyorum.- Homofobi maskülenliğin başarılması açısından önemli bir noktada duruyor. Gerçek erkek olarak algılanmak için kadınsı olanı bastırmak, feminen olana mesafe almak ve de kültürel olarak homofobinin performatifliğinden yararlanmak, bir çok noktada normatif erillik hallerini bedensel olarak cisimleştirmek adına önemli. Bunun yanı sıra, eşcinsel erkekler çoğu kültürlerde baskı altında olabiliyor, ancak bu durum onların tamamı ile maskülenlikten, erilliği yapısal iktidar ilişkilerinden dışlamıyor, hatta bazı noktalarda gayet içerleyebiliyor.(Connell:1996) Söz onusu içerleme/dış(ar)lama

ilişkisi içerisinde, erkek doğulmaz erkek olunur cümlesinin (her ne kadar “kadın doğulmaz kadın olunur” cümlesine çokça aşına olsak da. Bknz Simone de Beauvoir – The Second Sex,1949) Bu noktada önemli bir hatırlatma olduğunu düşünmekteyim. Zira böyle çokça aşına olduğumuz gündelik cümleler, haller, çoğu zaman kolayca unutulabiliyor, hatta hiçbir şekilde akıllara gelmiyor olabilir. Bunun yanı sıra, buradaki meramım doğrultusunda, sıkça hatırlanması gerekecek bir cümle olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla, erkekliklerin de çeşitli olduğunu, tekil bir erillik halinin olamayacağını sürekli olarak hatırlatmak gerektiğine inanıyorum. Erkeklik denen olgunun bir süreç içerisinde sürekli olarak ilişkisel bir düzlemde şekillenen bir nosyon olduğunu akılda tutmanın yararlı olacağını düşünmekteyim(Connell:1995,Clarkson:2000)

“straight-acting”, “erkeksi” ve de “ayı” kimlikleri konvansiyonel bağlamda eşcinselliğe yüklenen anlamları sekteğe uğratması ve de gey kimliğinin kurulumunda farklı toplumsal cinsiyet kimliklerinin de rol oynadığının görülmesi açısından önemli. Söz konusu performanslar, daha öncede bahsettiğim üzere cinsel kimliklerini gey ya da eşcinsel olarak tanımlıyor, toplumsal cinsiyet bağlamında ise maskülenlik üzerinden bir kimlik yapısı oluşturuyorlar. Bununla birlikte, toplumsal cinsiyet bağlamında özdeşim kurdukları maskülenlik kimliği, bazı açılardan farklı erillik hallerini ve de kültürel olarak kodlanmış feminen, kadınsı performansları dışlayabiliyor.

Özellikle GayRomeo adlı internet sitesinde, kendilerini “straight-acting”, erkeksi gey olarak temsil eden kullanıcılar, kendilerini “düzgün”, “aklı başında”, “adam gibi adam” geyler olarak temsil edebiliyorlar. Connell(1996)” hegemonik erilliğin diğer toplumsal cinsiyet performansları ile ilişkilmesi içerisinde” görünürlük kazandığını, bununla birlikte bu ilişkilene içerisinde yeniden “kendini üretibildiğini” vurguluyor. Bu noktada, söz konusu temsiliyet, site içerisinde hegemonik erilliğin yeniden üretilmesi açısından işlevsel bir rol oynayabiliyor. Söz konusu erillik temsiliyeti diğer erkekliklerle ve de

feminen olanla ilişki olma halinde okunabilinir kılınıyor. Nitekim, “straight- acting“ kimliğinin dayandığı erillik hali, aynı heteroseksüel erilliğin, öteki erillikler ile kurduğu ilişkilene biçimine atıfta bulunduğu noktalarda, hegemonik erilliğin, bahsi geçen kimliklenme yapısının artikülasyonunda da izlerini bulmak mümkün. Zira söz konusu artikülasyon maskülenlik ve de feminenlik dikotomisi içerisinde vukuğu buluyor olabilir.

GayRomeo'yu şekillendiren iki ana öge, toplumsal cinsiyet bağlamında, feminenlik ve de maskülenlik olgusu. Ancak, feminenlik ve de maskülenlik olguları, aktif eşittir maskülen, pasif eşittir feminen şeklinde bir dikotomi ile vukuğu bulmuyor. Buradaki söz konusu durum, toplumsal cinsiyet performansı bağlamında eriliğin olması gereken performans, feminenliğin ise sapma, özünden kayma, *kirleten* bir unsur olarak görülüyor olması.

Douglas, *Purity and Danger* adlı yapıtında, kir kavramının kültür ve de toplum içindeki sembolik öneminden bahseder. Kirin, kirliliğin düzen bozucu olduğunu, istenmeyen bir unsur olduğunu söyler, ancak kir aynı nokta kurucu bir kavram olarak da karşımıza çıkar. Düzeni sağlamak için kirliliğin sembolik anlamına ihtiyaç duyulur. Kir'den arınmak negatif bir süreç olarak algılanamayacağını, bilakis “düzeni”, “olumlu” bir şeyi beraberinde getireceğine inanıldığını vurgular. Kir ya da kirleten kişi, kirin taşıyıcısı olduğu için, başka bir deyişle başkalarını da kirletme ihtimali olduğu için ve bu ihtimal tam da bu taşıma içerisinde olduğu için, bu *transition*/geçiş hali belirsiz tanımsız olarak düşünülmektedir. Söz konusu tehlike, bu geçiş halinin verdiği tanımsızlık, belirsizlik durumunda yatmaktadır.(1966) Hegemonik erilliğin kültürel kurulumunda, feminenliği bastırdığını, dışa attığını, mesafa aldığını göz önünde bulundurduğumuzda, normatif erillik denen mefhum eşcinsel ya da heteroseksüel kimliklenme yapıları fark gözetmediğini vurgulayabiliriz. Zira, tam da hegemonik erillik farklı erillikleri kristalize ederek, tekil bir “olamama”, “olmama” hali olarak görebiliyor. Bu yetersizlik algısı da, heteroseksist, ikili

toplumsal cinisyet dayatması içerisinde eril olmayanın, feminen olduğunu ya da olması gerektiği düşüncesini dayatabiliyor. Dolayısıyla kültürel olarak kodlanmış feminen olanın da, kendi içerisinde tuarlı olması gerektiği varsayılan, erillik kimliğinin “yapısını”, “doğasını” *kirletecek* ya da *lekeyecek* bir unsur olarak görülebiliyor. sembolik olarak feminen olan ile lekelenmiş, ki bu lekenme, bir kısım maskülen geyler için korkutucu, kirletici, uzak durulması gereken bir durum olarak algılanıyor.

Bununla birlikte, “hizadan çıkan” olarak da düşünülebilir. Douglas'ın vurguladığı gibi kir, düzeni bozan olarak algılanabiliyor, zira bu varsayım la feminen geyler bir açıdan hizadan çıkan (erkekler) kişiler olarak algılanabiliyorlar. Aynı zamanda hizaya gelemeyen, bir şekilde düzeni sekteğe uğratan öznellikler olarak da görülebiliyorlar. Çünkü, bir açıdan toplumsal cinsiyet olgusunun biyolojik cinsiyet ile konsodile edilmesi bekleniyor. Dolayısıyla, buradaki sözde *ikircikli* durum Douglas'ın bahsettiği gibi sembolik olarak *kirilenmiş* ya da *kirletilmiş* bir unsuru temsil edebiliyor. Bununla beraber başka kimlikleri de *kirleteceği* korusunu beraberinde getirebiliyor.(1966)

Site içerisinde kendini erkek ya da gerçek erkek olarak gören, kimliğini bu diskurda kuran kullanıcılar, kendilerini, “straight-acting”, “erkeksi” ya da “ay” olarak tanımlıyorlar. Kendilerini ayı olarak tanımlayan kullanıcıların profillerinde ayıların sembolü olan pençe işareti beliriyor ve de profil sayfalarının rengi diğer kullanıcılara göre daha koyu oluyor. Bunun nedeni ayıların kendilerine ait bir temsiliyet bayrakları olması, renkleri ise koyu kahverengi, toprak rengi ve de sarı. Bu yüzden kendini ayı olarak belirtmek isteyen kullanıcıların proil sayfaları bu renklerden oluşmaktadır ve de bir pençe amblemi bulunmaktadır profillerinde. Anlaşılacağı üzere ayıların kendilerinin ne kadar maskülen olduklarını belirtmesine çok da ihtiyaçları yoktur diyebiliriz. Zira daha öncede bahsettiğim

gibi ayı kimliği çokca eril bir hale atıfta bulunuyor. Maskülen geyler, kamusal alanda heteroseksüel performansı gerçekleştiren eşcinseller ise straight-acting, erkeksi ya da adam gibi adam olduklarını kendi profillerinde belli ediyorlar. Bununla birlikte site içerisinde feminen geylere *Queen*, *fem*, *feminen*, *kadın*, *sakallı kadın* gibi tanımlamalar verilebiliyor. İdeal erilliği performe etmeyen kullanıcılar bahsi geçen özdeşimler ile tanımlanıyor. *Queen* ingilizce'deki anlamı ile kullanılıyor. Özellikle Türkiye'deki geyler tarafından çokca kullanılan bir tanımlamadır. Site içerisindeki anlamı, hem ingilizceki anlamını veriyor, hem de birinin yeterince maskülen olmadığını, hatta olamayacağını anlatmak için kullanıyor. *Fem*, feminenler uzak dursun, no fem gibi söylemler içinde kullanılan bir tanımlama diyebiliriz. *Feminen*'in kısaltması olarak kullanılıyor. *No fem* özellikle anglo sakson dünyadan adapte edilmiş bir söylem. Özellikle, yabancı kullanıcıların kendi profillerinde çokca kullandığı bir söylemdir, *no fem please*. Türkiye'deki kullanıcıların da son zamanlarda çokca kullandıkları bir söylem diyebiliriz. Kadın, özellikle zırlı geyler ve de lubunyalar için kullanıyor. Başka bir deyişle “fem” ve “kadın” tanımlamaları stereotip feminen geyler/eşcinseller için kullanıyor. Bununla birlikte “sakallı kadın” ise son zamanlarda oldukça fazla kullanılan bir tanımlama. Sakallı kadın, sakallı feminen geyler için kullanıyor.

“Straight-acting” geyler ya da erkeksi geyler kendi kimliklerini genel olarak konvansiyonel anlamda algılanan eşcinsel kimliğine karşıt bir duruşta kuruyorlar. Söz konusu karşıtlık gey kimliğinin tekil bir toplumsal cinsiyet performansına indirgenemeyeceğini varsayıyor. Bu açıdan bakıldığında geleneksel olarak kurulmuş feminenlik ve de eşcinsellik ilişkisini sekteğe uğratan, cinsel kimlik bağlamında farklı toplumsal cinsiyet performanslarının da göz önünde bulundurulabileceğini ön gören kimliklenme yapıları olmalarından dolayı önemli olduğunun altını çizmek gerekiyor. Ancak söz konusu kimliğin kurulumunda dikkati çeken maskülenlik ve de feminenlik

tanımlamaları belirli noktalarda dikkate değer bir algı yaratıyor diyebiliriz. Konvansiyonel bağlamda eşcinsel kimliğine karşı çıkan “erkeksi” geyler, “straight-acting” geyler ve “ayılar”, kendi eril kimliklerini artikule ederken, yeniden çokca başka bir genellemeye düşebiliyorlar. Bahsi geçen genelleme erkeklik ve de kadınlık unsurlarının kültürel olarak kurulumunda dikkati çeken artikülasyonlar diyebiliriz. Söz konusu bireyler, kendi cinsel kimliklerini maskülenlik ile özdeşleştirirken, bir takım beden performanslarını kültürel olarak kurulmuş feminenlik ile bağdaştırıp, ötekileştirebiliyor, marjinalleştirebiliyor. Bu edimi profillerinde perfrome ettikleri söylemlerle gerçekleştiriyorlar.

“Straight-acting”, “erkeksi” ve de ayı kimliklerinde maskülenlik ve de feminenlik dikotomosi oldukça önemli bir rol oynayabiliyor. Zira söz konusu kimlikler erilliklerini bu dikotomi içerisinde, neyin maskülen olduğu ya da neyin maskülen olmadığı üzerinden kurabiliyorlar. Mesela Moda ve sanat gibi mesleklerle ilgilenen geyler feminen olarak yaftalanabiliyor ve yeterince maskülen olmadıkları ya da olamayacakları düşünülüyor. Bu noktada straight –acting, erkeksi ve de ayı kimliğini benimsemiş kullanıcılar, kendi profillerindeki iş tercihleri kısmında da kendi maskülenliklerini konsolide edecek iş tercihleri yaptıklarını dile getirebiliyorlar. Clarkson’a göre “straight-acting” geylerin erkeklik halleri sıradanlık üzerinden, yani orta sınıf maskülenliğe atıfta bulunan bir hal üzerinde vukuğu bulabiliyor. (2006) Bununla beraber “abartılılık” hali ise çokca feminenlik ile özdeşleştirilebiliyor. Sanat, moda gibi görece “abartılı”, stereotip eşcinsel meslekleri, bir imlik olarak söz konusu normatif erilliği perfrome etmeyi tercih etmiş eşcinseller için dışarda bırakılması, mesafe alınması gereken bir husus olarak görülebiliyor.

Örneğin, bir kullanıcı feminenlik/maskülenlik ilişkisini şu şekilde tanımlayabiliyor: *Fashion tipler/modacılar yazmasın, adam gibi adamlar yazsın. Özellikle Fashion /modacı tipler çokca belirli bir gey stereotipine atıfta bulunuyor. Moda sektörü, fashion*

tipler/modacılar olarak tanımlanan geyler genel itibari ile feminen olarak algılanıyor. Özellikle geleneksel bağlamda moda sektörü çokca feminen geylerle bağdaştırılmış, bu doğrultuda sunulmuş olduğundan, kendiyle çok ilgili, modayı takip eden, *gösterişli* giyinen, profilinde bu şekilde fotoğraflar paylaşmış olan kullanıcılar, kendini erkeksi, *adam gibi adam* olarak gören kullanıcılar tarafından bu şekilde ötekileştirebiliyorlar. Bu ilişki içerisinde kendi maskülenliğinin nerede konumlandığının bilgisini veriyor diyebiliriz.

Calvin Thomas'a göre feminenleştirme ve de maskülenleştirme bir takım genel geçer özellikler üzerinden edimselleştirilen bir süreç. Bunlardan bazıları pasifleştirme ve de yetersizleştirme olarak karşımıza çıkıyor. Feminen geylerin bedenleri yetersiz olarak algılanabiliyor.

HomeEdition adlı kullanıcı:

Eğitimli, fit ve tutkulu adamlarla ilgileniyorum. Erkeksi değil erkek olmalı. Maskülen olmak için sakallı, kıllı olmak yetmez. Sesin kayıyorsa, ellerin havada daireler çiziyorsa, ilk bakışta görünüşünden, ya da ağzını ilk açtığı anda söylediğin ilk cümleden, veya ses tonundan gey olduğun anlaşıyorsa, aylayıp uylayıp canımı cicimi dilinden eksik etmiyorsan lütfen mesaj atma.

Söz kullanıcı yukardaki söylemleri, “açıklamalarınız” bölümünde performe ediyor. Daha öncede belirttiğim gibi “açıklamalarınız” bölümü, kendini tanıtmak, nelerin ilgi alanına girdiğini belirtmek, kullanıcıların, kısacası kimlerle birlikte olmak istediklerini belirttikleri bölümdür. Bununla beraber, görüldüğü üzere, söz konusu kullanıcı hem feminenliğin ne olduğuna dair, hem de maskülenliğin ne olması gerektiğine dair önermelerde bulunuyor. Bunun yanı sıra kullanıcı kendini temsil etmek için, spor salonunda çekilmiş fotoğraflarını profilinde paylaşıyor. Yani hem görsel hem de söylemsel olarak belirli bir erillik halini performe ediyor diyebiliriz. Söz konusu erillik halinin artikülasyonu, tam da diğer erkekliklerle ilişki içerisinde kendini temsil ediyor. *Erkeksi değil erkek olmalı*, söylemi, kendini erkeksi olarak tanımlayan geylerin, ve de feminen geylerin erillikleri üzerinden vukuğu buluyor. Burada aynı şekilde, yeterlilik ve de yetersizlik ilişkisi söz konusu

olabilmrkte.

Kullanıcı, *maskülen olmak için sakallı, kıllı olmak yetmez, sesin kayıyorsa, ellerin havada dairler çiziyorsa* diyerek, bir takım geylerin erillik hallerini yeterli bulmuyor ve *aylamak, uylamak* gibi bir takım edimlerin ve fiziksel özellikleri erilliği bozan unsurlar olarak görüyor. Bununla birlikte söz konusu kullanıcı için gey kimliğinin anlaşılması bir takım edimlerin kültürel kodlar dahilinde feminen olarak işaretlenmesi üzerinden oluyor. Bir noktada, söz konusu kullanıcı geyliği yeniden konvansiyonel bağlamda düşünüyor olabilir. Yani feminen erkeklerin eşcinsel ya da gey olduğunu varsayan düşünce burada dikkati çekiyor diyebiliriz. Ancak, herhangi bir şekilde erkekliğinden ödün vermemiş öznellikler, yani bir noktada feminen olandan kendini korumuş, mesafe almış, kişilerin gey olduğu da anlaşılmayabilir. Kullanıcı, kendi maskülenliğini, feminen olandan mesafe alarak kurmuş olmuyor. Bununla birlikte maskülenliğin ne olması gerektiğine dair atıfta bulunurken, yine başka tür erillikleri ve de feminen olanı dışlıyor.

Erkeksi değil erkek, beden maskülenliğini bir bütün olarak imlemesi gerektiğine atıfta bulunuyor. Maskülenlik burada doğuştan gelen bir kimlik olarak algılanıyor. Bir noktada heteronormatif olan toplumsal cinsiyet belirlemelerine de atıfta bulunuyor diyebiliriz. Yani erkek gibi değil, erkek ol. Bu söylem çok tanıdığımız bir alandan çınıyor. Bu söylemin kendisini üreten ilişkisel bir matriksten bahsediyorum. Yani, Heteronormatif alanın kendisi erkeksi ya da kadınsı olan değil, kesinlik belirten “erkek” ve “kadın” kimliklerinin sabitliğini ön görür. Özellikle erkeksi, belirli bir kaymayı, sapmayı, özünden çıkmayı belirttiği için, heteronormativite tarafından çok da istenilen bir durum değildir. Zira bu anlayış, farklı cinsiyet performansları sergilemeyi tercih eden bedenler için sorundur. Ya da, tam tersi, farklı toplumsal cinsiyetleri performe etmek isteyen bedenlerin önündeki engel tam da bu normatif algının kendisidir. Feminen “zırlı” geyler, bu ikili cinsiyet düzeni içerisinde baktığımız da, tam da heteronormatif düzenin farklı bedensel

performanslara ve de cinsel tercihleri olan öznelliklere “gelişimsel hatalar olarak” varsaydığı gibi, söz konusu *gerçek erkek, adam gibi adam, ekeksi değil erkek* gibi söylemler de, toplumsal cinsiyet ve de cinsiyet mefhumlarını doğal birer nosyon, varoluş şekilleri olarak ele alıyorlar. Dolayısıyla, bu daraltıcı perspektif içerisinde, feminen geyler, “zırlı” eşcinseller, “lubunyalar” ve de queer öznellikler gelişimsel hatalar olarak görülebiliyorlar. Butler'ın da(1999) belirttiği gibi gerçek erkek, doğal kadın gibi tortulaşmış beden performansları, bedenlerini bu çerçevede içerisinde performe etmek istemeyen öznellikler için daraltıcı bir alan oluşturabiliyor. Nitekim, *gerçek erkek, adam gibi adam*, söylemlerinin baskın olduğu online bir gey komünitede de görüldüğü gibi biyolojik cinsiyetine uygun davranmayan farklı öznellikler, Clarkson'un da belirttiği gibi, ontolojik ihlaller olarak algılanabiliyor.(2006) Ontolojik ihlaller olarak algılanmalarının nedeni, Butler'ın da *Cinsiyet Belası* adlı yapıtında vurguladığı üzere, toplumsal cinsiyet performanslarının zamanla tortulaşması ve söz konusu tortulaşmanın sözde bir öz ve de orijin yaratmasından dolayıdır(1990) Bununla birlikte Butler, *Bodies That Matter* adlı yapıtında, bedenlerin cinsiyet tarafından işaretlendiğini ve bu işaretlenmenin de ontolojik bir sabitlik yarattığını vurguluyor.(1993) Söz konusu işaretlenme aynı zamanda bedenlerin birbiri ile ilişkili bir takım performatif edimler doğrultusunda bedeni materyalize etmesi, bir açıdan sabitleştirmesidir de diyebiliriz. Dolayısıyla bedenin stabil bir şekilde cinsiyetlendirilmesi, ya da cinsiyet denen mefhumun bedeni stabilize eden edimselliği, söz konusu farklı biçimleri, edimsellikleri ya da beden performanslarının ontolojik ihlaller olarak algılanmasını sağlayabiliyor.

Gerçek erkek söylemi çoğu zaman belirli bir erkeklik algısına atıfta bulunuyor ki, bu erillik hali de çokca normatif bir erillik halini tanımlıyor. *Gerçek erkek, adam gibi adam*, söylemlerinin atıfta bulunduğu bu hal, kamusal alanda herhangi bir şekilde “gey” olduğunu belli etmeyen, kapalı, heteroseksüel erilliği taklit eden ya da performe eden

olarak algılanıyor diyebiliriz. Bir açıdan damgalanmamış olan. Burada damgalanmak, toplumsal cinsiyet bağlamında bedeninin normatif bir erillik içerisinde değil de, feminenlik ya da farklı erillikler içerisinde imlemesi olarak vukuğu buluyor. Zira normatif erilliğin dışında herhangi bir erillik hali feminenize edilip damgalanabiliyor. Dolayısıyla bu söylem çokca hegemonik bir erillik ilişkisi içerisinde kurulduğu için, zaman zaman kendini, straight acting ve de erkeksi olarak tanımlayan geyleri de marjinalleştirebiliyor. Ancak, straight acting kimliğinin erkeklik algısı, erilliği doğal olarak heteroseksüel olanla ilişkilendirme riskini taşıyor. Zira “straight-acting ” kimliği de spesifik bir maskülenlik haline atıfta bulunuyor, başka bir deyişle, maskülenliğin yeniden heteroseksüelleştirilmesi olarak görülebilir. “Straight-acting ” kimliğinin ideal maskülenlik olarak çizilmesi, ya da ideal maskülenliğin straight-acting performansı ile özdeşleştirilmesi, erkeklik olgusunun spesifik olarak yeniden heteroseksüel performans ile bağdaştırılmasını ön görebilir.

Örneğin, *Delpatro* adlı kullanıcı kendini “straight-acting ” bir gey olarak tanımlıyor. Başlık kısmında hem gey kimliğine hem de erilleğe dair açıklamalarda bulunuyor: “kendi halinde biri, geyliği doğal ve abartısız yaşayan, kendine erkeklik çerçevesinde bakan.” “Kendi halinde biri” söylemi, sitedeki kullanıcılarca “açıklamalarınız ” bölümünde, çokca kullanılan bir söylem. Başka bir anlamı ile sıradan olana atıfta bulunuyor, sıradan olmaksızın, belirli bir erillik halini çağırıştırıyor. Clarkson’a göre “straight-acting ” geylerin kendilerini tanımlamak için kullanmayı tercih ettikleri en yaygın tanım “sıradan, kendi halinde biri.” Clarkson’a göre bu tanım çokca “orta sınıf”, “normal” bir erillik algısı içinde düşünülüyor. “Bu noktada doğal, eril bedeninin erkekliği doğrudan imlemesi. “Abartılı” ise burada feminenliğe atıfta bulunuyor. Zira bir eril bedene sahip olarak, başka tür performanslar seğilemek sınırı aşan bir durum olarak görülebiliyor. Sınırı aştığı anda bir abartı söz konusu olmuş oluyor. Kimliklenme söz konusu olduğunda Hall'ın da belirttiği gibi “ya çok fazla ya da yetersiz” gibi önermeler,

kimlik kurulumunda etkin rol oynayabiliyor.(Hall:1996) Burada söz konusu olan “abartı”, eril bir kimlik için çok fazla olabiliyor. Bununla beraber, erkeklik bir kimlik olarak kendi konumunu öteki ile ilişki içerisinde kuruyor. Dolayısıyla “erkeklik çerçevesinde bakabilen” derken, erkekliğe dair belirli bir konuma atıfta bulunuyor, feminen olanı dışlıyor, feminen olarak tanımlana mesafe alıyor diyebiliriz. Bu mesafe alış da, kendi erilliğine dair varsayımlarda bulunuyor. Başka bir deyişle erilliği sabit bir mefhum olarak kuruyor. Herhangi bir sapma, söz konusu maskülenliği etkileyebilecek bir davranış ya da oluş olarak belirebiliyor.

Bununla beraber, kullanıcı kendi gey kimliğinin, “abartısız”, “doğal”, “olması gerektiği gibi” olduğunun da altını çizmiş oluyor. Kendi cinsel kimliğinin ne olmadığına, olmayacağına üzerinden kuruyor. Bu noktada ise, abartılı olarak bulduğu bir takım bedensel performansları ötekileştiriyor. Nitekim,yeniden spesifik bir erillik hali normalleştirilmiş oluyor diyebiliriz. Başka bir deyişle gey’in tam tersi olan *straight* kimliğinin imlediği bir erkeklik hali, “abartısız”, “normal” olan olarak çiziliyor. Bu noktada, söz konusu kimliklenme yapısı heteroseksüel erilliği normal olarak kurduğunda, bedenlerin imleyeceği herhangi farklı performanslar “abartılı” olarak damagalanabilir duruma geliyor. “Gey olabilirsin ancak bu durum senin erkekliğinden ödün vermen anlamına gelmiyor demek” olabiliyor. Ancak, normatif erillik algısı içerisinde söz konusu durum da tezatlık oluşturuyor. Zira normatif erillik, heteroseksüel erilliği ön görebiliyor. Heteronormatif alan içerisinde toplumsal cinsiyet kimliği olarak maskülenlik genel olarak heteroseksüel olan ile özdeşleştiriliyor. Tam da bu noktada, söz konusu kimlik, hegemonik erilliği yeniden üretmek yerine, heteroseksüellik ve de maskülenlik ilişkisini sekteğe uğratabilir. Zira “straight-acting ” kimliği, tam da heteroseksüel erkek gibi davranmak, anlamına geldiğini göz önünde bulundurursak, aslında, bedenin eril olanla pek de ilgisi olmayıp, spesifik bir toplumsal cinsiyet performansını taklit ettiğinin de altını

iziyor diyebiliriz. Dolayısıyla *adam gibi adam* olan bir bedenin herhangi bir öz, verili bir olgu içerisinde olmaklığından ziyade, söz konusu bir takım ilişkili beden performanslarının tanımlandığı bir kod olarak grnebelinir aynı zamanda. Ancak. Butler'ın vurguladığı gibi *doğal kadın, gerçek erkek* gibi önermeler toplumsal cinsiyet kavramının toprtulashması sonucu oluşmuş önermelerdir. söz konusu kurulu doğallıktan herhangi bir sapma, toplumsal cinsiyet söz konusu olduğuunda gelişimsel hatalar olarak algınabiliniyor.(1999) Bu noktada da “abartılı” olan, bir anlamda hem bir ihlal, hem de gelişimsel bir hata olarak grlebiliniyor. Nitekim , söz konusu tortulaşmanın bir ürünü olarak bazı performanslar abartılı grlebiliniyor. Buradaki husus toplumsal cinsiyet ve cinsiyeti doğrulayacak ölçüde hareket etmesi bekleniyor. Aradaki kayma, bir öz, nüve varmışcasına, gerçek olmayan, doğal olmayan olarak dşnlebiliniyor. Dolayısıyla “stragit-acting ” kimliğini benimseyen kullanıcılar, söz konusu erillik halini yeniden heteronormatif bir algı içerisinde üretiyorlar diyebiliriz. Spesifik bir maskülenliğin idealleştirilmesi, kristalize edilmesi, nitekim söz konusu topluluk içerisinde belirli bir feminenliğin de aynı oranda marjinalize edilmesini sağlıyor diyebiliriz. “Adam gibi adam”, “gerçek erkek” söylemleri “zırıl ”/camp geyleri bu açıdan belirli ötekileştirme söyleminin içine hapsediyor.

Birkan Taş, ayı hareketi üzerine yaptığı incelemede, “ayıların sıkça vurguladıkları “adam gibi adam”, “doğallık” ve “harbilik” kavramları özcü bir maskülenlik algısını güçlendirerek dengesiz güç ilişkilerini desteklediğini” vurguluyor (2012:321) Aynı noktada, normatif bir erilliği olması gereken olarak kuran ve de bu anlayışı profillerinde diskurlaştıran kullanıcılar da, özcü bir perspektif içerisinde belirli bir erkeklik halinin “doğal” olduğunu savunuyor. Toplumsal cinsiyet edimlerinin, söz konusu doğallık ya da yapaylık kurgularınından çıkarılması gerekiyorken, bu söylemlerle yeniden birtakım normatif algılar üretiliyor. Bahsi geçen yapaylık doğallık anlayışı, toplumsal cinsiyet bağlamında, kabul gören erkeklik hallerini performe eden geyleri ayrıcalıklı kılabiliyor.

Dolayısıyla *iyi çocuklar*, maskülen, *efendi geyler*, özellikle feminen olan ya da “geyliğini belli eden” öznellikleri birer tehdit gibi algılayabiliyorlar. Aynı heteroseksüel erkeklerin eşcinsel erkekleri kimi zaman birer tehdit algılaması gibi, feminen olan geyler de, dolapta olan, kapalı olan geyler için bir noktada tehdit olarak algılanabiliyor. Tabiki de söz konusu tehdit, istememe hali, aynı heteroseksüel erkeklerin eşcinsel erkekler için düşündüğü, “erkekliği elimden alacak, benim de “onun” gibi olduğum zannedilecek korkusuna benzer bir şekilde, açık, “zırlı”, feminen geylerde, heteronormativite ile uzlaşma yolunu tercih etmiş dolapta olan bir takım geyler için, dolabın kapanığı açma riski taşıyor olabilirler. Hem kurmuş olduğu erillik bir bakıma tehlikede, hem de gerçekleştirdiği heteroseksüel performansın kaygan bir zeminde olmaklığı, kimlik denen olgunun kaygan bir zeminde olduğunu, belki de en çokda bir edimin, performans olarak zorunlu ama bir noktada bilinçli bir zorunluluk hali içerisinde yapıldığı vakit, her daim kendini hissettiyor olsa gerek, dolayısıyla kamusal alanda gizli eşcinsel, kapalı eşcinsel olmayı tercih eden, bu yüzden de heteroseksüel varoluşu performe eden eşcinseller için, “zırlı” geyler hem bu alanın ne kadar kaygan olduğunu çağrıştırıyor olabilir, hem de kendilerini ifşa edebileceklerinin korkusunu taşıyor olabilirler.

Clarkson'a göre hegemonik erkekliği bu şekilde performe eden geyler, hegemonik erkekliğin iktidar yapısını yeniden üretebiliyorlar.(2006) Nitekim, söz konusu “straight-acting” maskülenliği, diğer erillikleri ve de feminen olan geyleri ötekileştirdiği ve de sessizleştirdiği noktalarda, söz konusu yapıyı hem üretiyor, hem de yeniden üretimine katkı da bulunuyorlar diyebiliriz. “Straight-acting”, kimliğinin maskülenliğe doğrudan atıfta bulunması ve de sorgulamayı ortadan kaldırması, yine toplumsal cinsiyet olgusunun kendisi ile ilişkilidir. Heteroseksüeliği ve de maskülenliği verili iki olgu olarak algılandığında, eşcinsel erkekler kendi maskülenliklerini “straight-acting” kimliği

içerisinde stabil hale getiribiliyorlar. Zira, “straight” bir ön ek olarak söz konusu erilliğin garantisini veriyor. Bu durum da toplumsal cinsiyet ve de cinsiyet olgularının sürekli olarak birbirleri ile karıştırılıyor olmasından kaynaklanıyor. Dolayısıyla, söz konusu kimlik hegemonik erilliğin iktidar yapısını, tam da heteroseksist erillik kodlarını içerleyerek yeniden üretiliyor diyebiliriz. Ancak “straight-acting ” kimliğinin eril halinin, heteroseksüel bir erillik haline gönderme yapması, ve bu erilliği doğallaştırması yine aynı noktada normatif toplumsal cinsiyet algısını güçlendiriyor. Yani, hegemonik erkeklik, maskülenliği verili olarak algılıyor. Bu verili olma hali ise, kadın ya da kadınsı olanı ve de farklı erkeklik hallerini marjinalleştirebiliyor. Bu durumda konvansiyonel olarak eşcinselin ne olduğunun tanımı heteroseksüelin ne olmadığına ya da ne olduğunun tanımı üzerinden vukuğu buluyor. Zira, heteroseksüelin ne olduğu ise, yine hegemonik maskülenliğin tanımı ile ilişki içerisinde yapılıyor. Buradaki ikili toplumsal cinsiyet özdeşimi ya da algısı, tarihsel olarak eşcinsel olanın feminenleştirilmesi ve de maskülenliğin daimi olarak heteroseksüel olanda kalması, erkeklik mefhumunun heteroseksüel olma hali ile çokça ilişkilendirilmesini sağladı, hatta sağlıyor.

Sosyal psikolog K.Tod Taywaditep'e göre eşcinsel erkekler, genel olarak, kendilerini heteroseksist bir bakış açısıyla sınıflandırma eğilimi gösterdiklerini vurguluyor.(2008) Söz konusu heteroseksist bakış açısı, eşcinsel erkeklerin bedensel performanslarının kadın ve erkek olarak ikili bir şekilde ayrılması. Başka bir deyişle kültürel olarak belirlenmiş erkeklik ve de kadınlık rolleri, eşcinsel erkekler içinde belirleyici unsur olarak kullanılabilir. Nitekim, gey feminenliği çokça heteronormatif bir alan içerisinde tanımlanıyor. Neşeli, konuşkan, sosyal,dış görünüşü ile oldukça ilgili, belirli meslek gruplarına meyilli gibi, bir takım özellikler gey feminenliğini tanımlıyor. hegemonik maskülenlik ise, söz konusu özdeşimlerden uzak durmayı, dışlamayı gerektiriyor. Böylelikle heteroseksüel hegemonik maskülenliğin kurulu tanımı

oluşturuluyor ve de kimlik olarak bu karşıt ilişki içerisinde kuruluyor. Kendi maskülenliğini bu tanımlama doğrultusunda kuran geyler heteroseksizmin belirli söylemlerini içselleştirmiş oluyorlar diyebiliriz. Dolayısıyla, sosyolog Arlene Stein'in bahsettiği gibi içselleştirilmiş heterosesksizm, söz konusu gey maskülenliğinin üretiminde ilişkisel bir rol oynayabiliyor.(2005) Bu ilişki ise heteroseksist maskülenlik ve de homofobinin bir araç olarak kullanılması, bununla birlikte bu özdeşim sürecinin kendi erilliklerinin konumuna dair bir varsayım olması, ve de erkekliği bir açıdan, yine hegemonik diskurda cisimleştiriyor olması denebilir.

Zira bu algı içerisinde düşünüldüğünde, yani içselleştirilmiş heteronormativite bağlamında bir erillik hali içerisinde algılanmaya çalışıldığında, feminen geylerin straight-acting geyler tarafından itici bulunmasının nedenlerinin başında, “toplumsal cinsiyet performansı bağlamında normatif olan alanı ihlal etmelerinden” kaynaklanıyor. (Butler:2009:193) Bu ihlal söz konusu toplumsal cinsiyet performansının doğal olarak algılanmasından ötürüdür diyebiliriz. Sadece söz konusu sınırı ihlal etmiş olmuyor, aynı zamanda bir takım kapalı geyler içinde belirli noktalarda tekinsiz olarak algılanabiliyor. Bu tekinsizlik tam da, söz konusu normatif toplumsal cinsiyet algısını ihlali ile bir bakıma ilintili. Zira söz konusu tekinsizlik, kapalı geylerin kimliğini ifşa edebilir, görece daha maskülen olan geylerin ise erkekliği daha kaygan bir alana çekebilir. Nitekim erkeklik gibi toplumsal cinsiyet kimliklerinin, sürekli olarak belirli edimsellikler içerisinde tekrar edilmesi gerekiyor. Zira, Butler'ın da vurguladığı gibi, belirli bir tekrar söz konusu normların, edimlerin kendini kanıksatmasını ve de doğala gönderme yapmasını sağlıyor. Bununla birlikte bahsi geçen tekrarın bir biri ile ilişkili bir takım beden performansları ile vukuğu bulduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, söz konusu performativite, feminen olanı dışlamayı, ona mesafe almayı da içeriyor.

Dolayısıyla bu ihlal, “straight-acting ” geyler için kendi erilliklerini nerede konumlandırmaları gerektiğine dair önerme sunuyor olabilir.

Sosyolog Niall Richardson, Pacoe’nun çalışmasından yaptığı alıntıyla:

Feminen erkeklerin bir kaygı kaynağı olduğunu vurguluyor. Herşeyden önce, feminen erkekler toplumsal cinisyet hiyerarşisinin alt kısmına doğru geçiş yapmakta ve feminenliği ile maskülen olma halinin ayrıcalığını inkar etmekte. İkinci olarak ve de en önemlisi, feminen erkekler, toplumsal cinsiyet denem mefhumun esnekliğini ortaya koyuyorlar. Bir erkek feminen bir performans sergilediğinde, erkekliğin, eril bedenin doğal ve doğrudan sahip olduğu bir şey olmadığına vurgu yapıyor. Başka bir deyişle, feminen erkekler toplumsal cinsiyet mefhumunu ihlal ediyor. Toplumsal cinsiyet’in stabil değil, esnek olduğunu gösteriyorlar. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet mefhumunu doğal kabul etmiş bireyler için bu durum meydan okuyucu bir edim olarak görülebiliyor. (2009:329)

Dolayısıyla, toplumsal cinisyet olgusunu konsodile edemeyen geyler, aynı şekilde dışlanmaya, damgalanmaya maruz kalabiliyorlar.

5.3.1 Kurucu Öteki

Kristeva’ya göre *abject* kavramı *ben’in*, yani öznenin tam tersini, *bana* benzemeyeni, bağıntılı olmayanı simgeliyor. Benden dışarı atılanı ve de ben olmayanı temsil ediyor. Abject benle ötekiyi birbirinden ayırıyor. Bir *şey* olarak tanımadığım, anımsayamadığım *birşey*, ikircikli bir duruma atıfta bulunduğunu vurguluyor Kristeva.(1982) Bir noktada eşikte olma, sınırda olma halini temsil ediyor. Bu açıdan konvansiyonel kimlik anlayışını tehdit eden, onu anlamın yitirildiği yere çeken bir özellik taşıyor. Bir açıdan bu dünyaya da düzene ait olmayan bir olgu olarak algılanabiliyor. Zira, tam da bu özelliği ile, Kristeva abject kavramını ne özne ne de obje olarak tanımlıyor. Bu ikisinin arasında olan bir *şey* olduğunu vurguluyor. A.e, s.2

Benden dışarı atılanı ve de kimliği, düzeni, sistemi rahatsız eden, olmaması gerekeni resmediyor diyebiliriz. “İkrar etmeyi seçtiğim anda, *beni* içerisinde eriteceği, içine alacağı korkusunu” da yarattığını söyleyebiliriz.(Kristeva:1982) Abject bir noktada tanıdık olanı ve aynı zamanda yabancı olana atıfta bulunmaktadır. Kısacası *abject*, radikal bir şekilde dışarı atılan, kişiyi anlamın yitirildiği yere sürükleyen, konvansiyonel kimlik yapısını, sistemi ve de sınırları rahatsız eden unsur olarak, dolayısıyla özne ve nesne arasındaki farkın, ya da özne ve öteki arasındaki ayrımın kaybolduğu, *beni* ötekinden ayıramadığı bir korkunun edimselliği olarak tanımlanabilir.

Butler’a göre, öznenin kurulumunda ya da şekillenmesinde abject kavramı önemli bir rol oynuyor. *Bodies that Matter* adlı kitabında Butler, öznelerin, birer özne haline gelmesinde, normatif matriksin bir takım öznellikleri abject haline getirmesi ve de kimliklenme ya da özne olarak şekillenmede abject olarak nitelendirilen öznelerin ya da kimliklerin yadsınması, dışarlanması ile normatif bir cinsiyet kimliğinin kurulduğunu vurguluyor. Heteroseksüel matriksin hem bir takım cinsiyetlendirilmiş kimlikler yarattığını, öngördüğünü hem de aynı zamanda bu alanın bir takım kimliklerin de doğrulunu kabul etmediğini ya da birer özne olarak tanımadığını dile getiriyor. Söz konusu münhasır alanın aynı noktada *abject* olarak nitelendirecek kimlikleri, özneleri de yaratma gereksinimi içinde olduğunu vurguluyor.(1993)

Bu noktada bazı kimlikler, öznellikler makul, olarak kodlandığı gibi, bir takım öznellikler ve de bedenler de makul olmayan olarak kodlanabiliyorlar. Nitekim, Bu makul olmayan bedenler ya da öznellikler *abject* konumuna getiriliyorlar. Bu noktada, bu abject alanın içinde kalan bazı kimlikler, öznellikler kurucu ötekiler olarak karışımıza çıkabiliyorlar. Bedenin bir cinsiyet taşıması, bahsi geçen cinsiyet kodları dahilinde cisimleşmesi, Butler’ın da vurguladığı gibi, normatif bir cinsiyet algısı içerisinde

gerçekleşiyor, başka bir deyişle, “bir öznenin şekillenmesi, normatif bir cinsiyet algısı ile kimliklenmeyi” ön görüyor ya da gerektiriyor.(1993:3) Zira, aynı normatif süreç, bir bastırma, yadsıma edimi içerisinde Butler’ın *abject* alanı olarak tanımladığı alanı da üretiyor, ki “öznenin bu yadsıma, red etme edimi olmaksızın orataya çıkamayacağını” söylüyor. A.e,s.3 Bu noktada, yukarda da belirtildiği gibi normatif cinsiyet kurulumu ya da bedenlerin “uygun” ya da “düzgün” cinsiyetler ekseninde cisimleştirilmesinde *abjection* kavramının önemli bir rol oynadığını belirtebiliriz.

Dolayısıyla, Gayromeo’daki feminen geyler, hegemonik maskülenliği idealleştirmiş geyler tarafından, Özbay’ın vurguladığı gibi “meşru ve kabul edilebilir bir öznellik halinin dışında bulunan bir tür” kurucu öteki olarak algılanabiliyor. (2012:292) Feminenlik buradaki gibi bir *abject* olarak algılandığında ya da düzeni bozan, ihlal eden bir kir gibi algılandığında, olması gerekene zarar veren, sınırı aşan, ihlal eden bir nosyon olarak konumlandırılabilir. Oması gereken ise, erkekliğin eril bedende doğal olarak imlemesi gerektiğini düşünmek, eril olarak tanımlanmış bedenın erkeklik kodlarını üzerinde her hangi bir “pürüz” oluşturmada taşıması. Buradaki “pürüz” tam da feminenliğin, kadınsı olan imlerin beden üzerindeki imleri olarak algılayabiliriz. Kadınsı olan buradaki gibi kirlilik olarak algılandığında bir hizayı, bir düzeni bozabilecek bir anlam taşıyor olabilir. Ancak, bu hızanın ve de söz konusu düzenin kendini konumlandırabilmesi içinde, *abject* olana ihtiyacı oluyor. Nitekim, kirli olan her zaman yıkıcı değildir, aynı zamanda kurucu, yaratıcı özelliğe de sahip, zira düzen denen olgu, hizaya girmek tam da kirli, temiz, düzensiz olandan kurtulmak ile mümkün olarak görülüyor. Tiksiniç olanın beni diğerdan ayırma özelliği, bu noktada kişiye kendi kimliğini, cinsiyetini ve de bedenini tam da nerede nasıl konumlandıracağı hususuna dair bir takım önermeler ya da varsayımlar sağlıyor olabilir. Bu noktada, feminen geyler, kendi bedenini normatif toplumsal cinsiyet algısı ile cisimleştirmek isteyen “ideal” geyler için,

kurucu öteki olarak işlev görüyor olabilir. Kimlik kurulumunun her zaman hep bir aşırılık ve de yetersizlik ikilisi içerisinde artikule edildiğini söylüyor Hall(1996), burada söz konusu olan artikülasyon, cinsiyet kimliği kurulumunda, feminenliğin bir eril beden üzerinde ne kadar ve nasıl imlediğinin, ya da performe edilmekliğinin üzerinden sağlanıyor diyebiliriz. Başka bir deyişle, kendi maskülenliğini konumlandığı konum, toplumsal cinsiyet performativitesi üzerinden, kültürel olarak kodlanmış bir takım hallerin feminenlikle, kadınsı olanla ne kadar örtüştüğü ve de örtüşmediği olabilir. Bununla birlikte, Deniz Kandiyoti kimliklerin süreç içerisinde şekillenen olgular olduğunu vurguluyor. Bir takım talepleri oluştururken ifade ederken söz konusu kimliklerin “o süreç içerisinde şekillenen nesneler olduğunu” söylüyor.(2012:154) Nitekim, neyin feminen olduğunun tanımı yaparken, dolayısıyla neyin ya da nelerin, hangi hallerin de maskülen olduğunun tanımı yapmış oluyor diyebiliriz. Bununla birlikte aynı şekilde hangi tür toplumsal cinsiyet performanslarının, beden imlerinin maskülen olarak tanımlanması, yine karşı bir konumlama ile nelerin de feminen olduğunun tanımlaması olabilir. Mesela, *out-door* sporlar'a ilgilim, gibi söylemleri performe eden kullanıcılar, aslında tam da kendilerinin klişe gey olmadıklarını söylemeye çalışıyor. *Out-door*/açık hava sopraları, genellikle belirli bir tür maskülenliğe refere ettiğini düşünürsek eğer, bu noktada, bu söylemi profilinde performe eden kullanıcı bu söylemin atıfta bulunduğu belirli bir erkeklik konumlandırılmasına da atıfta bulunmuş oluyor, dolayısıyla kendi kimliğine, daha doğrusu toplumsal cinsiyet kimliğine dair bir önermeyi de beraberinde sunmuş, performe etmiş oluyor. Tabi bütün bu söylemler, bu kullanıcılar ne olmadıklarına ışık da tutmaktadır. Kimlik denen mefhumun ilişkisel bir düzlemde kendini konumlandığını ve de bu konumlanma dahilinde her zaman bir mesafeye, kurucu ötekiye ihtiyacı olduğunu düşündüğümüzde, *konuştuğunda gey olduğun belli oluyorsa, ellerin havada dailer çiziyorsa, götün başın oynuyorsa* gibi söylemler, bu söylemleri profilinde performe eden

kullanıcıların bu şekilde olmadıklarını da belirtiyorlar. “Doğru düzgün”, normal geyler olduklarını dile getiriyorlar. Butler’ın da vurguladığı gibi, belirli bir tip beden inşası için, bilinmeyen, anlamsız gelen, tanınmayan bir takım şeyleri dışa atmalıyız, yadsımalıyız.(1993) *Götü başı oynayanlar uzak dursun derken*, belirli bir farklılığa atıfta bulunmuş oluyor, zira söz konusu farklılık kendisi için kurucu bir öteki olma halini belirtiyor, tüm kimlikler kimlik olma süreçlerini bir şeyleri dışarda bırakarak, ötekileştirerek kendi konumlarını korur. Dolayısıyla bu noktada spesifik bir belirleme, marjinalleştirme, hem kişinin kendi kimliğine dair önermeler, hem de kendi kimliğini nasıl kurduğuna dair önermeler veriyor. Hall’ un belirttiği gibi, kimlik kurulumunda mesafe alınırken, kişinin kendi kimliğine dair olan olguları olumlayıp, ötekine dair olana olumsuz anlamlar yükleme eğiliminde olduğunu ve de kimlik denen olgunun bu ilişkisel süreç içerisinde kendini artikule ettiğini vurguluyor. Herhangi bir olguyla alakalı pozitif bir anlam kurulabiliyor. Öte yandan Hall, kimlikleri kişilerin almaya zorunlu oldukları birer pozisyon olarak tanımlıyor. Zira burada da görüldüğü gibi, ötekine karşı takındığı olumsuzlama, kendi kimliğine dair olumlu olan bir yanı ortaya çıkartıyor ve de kendi kimliğini yeniden ötekileştirme üzerinden kuruyor.(1996)

Sonuç olarak beden cinsiyetin kendisini taşıyor, toplumsal ve de kültürel olarak feminen, kadınsı olanın kirlilik arz ettiği ya da bu şekilde kodlandığı bir yapı içerisinde, bedenın temsil ettiği sembolik anlam, bu doğrultuda leke ya da kir olacaktır. Kendisinin feminen olmadığını, “götünün başının oynamadığını”, “doğru düzgün” bir gey olduğunu söyleyen bir kullanıcı, nitekim, gelebilecek tehditleri de önlemiş oluyor .Feminen olarak kodlanan herhangi bir beden performansının, aynı noktada kirlilik, abject ile bağdaştırılmasını hesaba katarsak eğer, bu söylemin kendi maskülenliğini kirletecek herhangi bir şeyi de uzakta tutma, mesafe alma edimselliğinin olduğunu vurgulayabiliriz. Başka bir deyişle kendini güvence altına aldığını vurgulayabiliriz. Bu söylemi performe

etmenin, kendi maskülenliğini güvence altına almakla birlikte, kendini bir arzu nesnesi olarak da güvence altına almış olduğunu söyleyebiliriz. Zira, bahsi geçen topluluk içerisinde, arzu nesnesi olarak maskülenliğin oldukça önemli bir yeri olduğunu düşündüğümüzde, çeşitli feminen karşıtı söylemleri performe etmenin de, aynı noktada arzulanma açısından da büyük bir işlevi vardır diyebiliriz.

5.3.2. Sissyphobia/feminen-fobi ya da selective homophobia

Bu damgalama edimi ise, ideal olmayan eril hallerin sürekli olarak feminen olan içerisinde kodlanması ve de kirli, kirleten, ihlal eden olarak işaretlenmesidir. Bu edimin kendisini, Bergling *sissyphobia* olarak adlandırıyor.(2001) Türkçe'de ise *sissy* çok yaygın bir tanım değil. O yüzden, feminenfobi açıklamalar dahilinde en çok uyucak tanımdır diyebiliriz. Clarkson, ise bu duruma *selective homophobia* adını veriyor ve bu söz konusu durumun eşcinseller arasında oldukça yaygın olduğunu savunuyor. Öte yandan Clarkson, bazı geylerin, abartılı buldukları toplumsal cinsiyet performanslarından korktuklarını vurguluyor. “ Elbette ki sadece onlardan korktukları için değil, aynı zamanda heteroseksüellerin yargılarından, düşüncelerinden çekindikleri, önemsedikleri için de söz konusu homofobi performe ettiklerini vurguluyor.”(2008:372)

Hegemonik erilliğinin bir kimlik olarak inşa edilmesinde homofobi etkin bir rol oynuyor. Daha öncede bahsettiğim gibi homofobi sadece irrasyonel şekilde homoseksüellerden korkmak olarak tanımlanmamalı. Aynı zamanda, erkekliğin elinden alınacağı ve de artık gerçek bir erkek olarak algılanamayacağı korkusu da anlamına geliyor.(Kimmel:2001:127) Bu noktadan bakıldığında söz konusu feminen-fobi'yi aynı zamanda içselleştirilmiş homofobi olarak da görmek mümkün. Ancak, “straight-acting” geylerin cinsel kimliklerini “doğru”, “düzgün” geyler olarak tanımladıklarında, başka bir deyişle, geyliği özcü bir yaklaşımla, spesifik bir toplumsal cinsiyet performansına, maskülenliğe indirgediklerinde,

kaçınılmaz olarak feminen-fobiye performe etmiş oluyorlar kannımca.

Dolayısıyla “straight-acting ”geyler maskülenliğin, eril beden için elzem bir performans olduğunu,feminenliği bastırarak, marjinalleştirerek artikule ettiklerinde ve de feminen geyleri sürekli olarak *abject*leştirdiklerinde feminen-fobiye performe etmiş oluyorlar. Öbür yandan Feminen-fobi dolapta olan geyler için de işlevsel bir rol oynayabiliyor. Zira, kapalı, dolapta olan geyler, kendi eşcinselliklerinin ortaya çıkmasından korkuyor olabilirler.

Konvansiyonel bağlamda eşcinselliği ve de spesifik bir feminenlik algısını çokça ilişkilendirdiğini göz önünde bulunduracak olursak, “kendini kontrol edemeyen”, feminen eşcinseller/geyler, kapalı/dolapta olan eşcinseller için her zaman risk teşkil ediyor olabilir. Sedgwick, dolapta olmanın kendisinin bir performans olduğunu ve bu performansın çokça belirli bir sessizlik ve de sessizleştirme edimleri ile ilişkisel olarak gerçekleştiğini söylüyor(1993) Konvansiyonel bağlamda eşcinselliği feminen olanla ilişkilendirildiğinde, kişinin beden performanslarını sürekli olarak kontrol etmesi, feminen olandan uzaklaşması, tekinsiz davranışlardan kaçınması, “ben değilim o” şeklindeki damgalamaları söz konusu olabiliyor. Bu performativite içerisinde , feminen-fobi ya da *selective homophobia* bahsi geçen kapalı geyler için sabitleştirici rol oynayabiliyor. Zira, kimlik denen mefhumun kayganlığı ve de Richardson’ın vurguladığı gibi feminen erkeklerin birer kaygı kaynağı olma halleri, kapalı olan eşcinseller için risk taşıyabiliyor.(2009)

Tabi dolapta olma hali bir çok kapalı eşcinsel için işlevsel bir performansta sağlıyor. Söz konusu işlevsellik içinde heteronormatif alanla uzlaşma yolu, açık bir gey olmanın getireceği risklerden kendini bir ölçüde soyutlama, daha kolay iş imkanı gibi hususlar kamusal alanda normal olarak algılanmasını sağlayabiliyor. Dolayısıyla gey olarak damgalanmak heteronormatif alanla sağladıkları uzlaşmayı kırabilir. Bu yüzden, özel alan/kamusal alan dikotomisi, bir takım kullanıcılar için özel alan ve de kamusal alan

ayrımı oldukça önemli bir yer teşkil ediyor. Bu noktada eşcinsel kimliğini özel alanda yaşamayı tercih eden söz konusu kullanıcılar, cinsel kimliklerinin kendilerini tamamiyle belirleyen bir unsur olmadıklarını savunuyorlar. Manistman adlı kullanıcı, “bu tarafımı adam gibi yaşıyorum, kıvırtmak harcım değil, illede bir şey yaşamak için bas bas bağırarak gerekmez.” Eşcinsel kimliğini özel alan kamusal alan ikiliği içerisinde yaşayan kullanıcılar için kamusal alanda dolapta olmak, kapalılığı performe etmek elzem unsurlardan. Dolayısıyla bu durumda da zırlı, oldukça feminen olan geyler marjinalleştirilerek, erillik ve erillik söylemleri hem kapalılığın devam etmesi için, hem de kamusal alanla uzlaşabilmek için işlevsel bir araç olarak kullanılıyor.

Feminen-fobi, bir takım açık geyler için aynı noktada feminen olarak algılanmak da diyebiliriz. “Bir kullanıcı, geyliğin kadınsı olmakla ilgili olmadığını ve de erkeksen erkek gibi davranması gerektiğini” dile getirerek, toplumsal cinsiyet bağlamında geyliği tekil bir beden performansına indiriyor. Aynı zamanda Genelleştirilen kadınsı eşcinsel profili hegemonik maskülenliğin ne olduğuna ve de ne olmadığına dair önemli bir rol oynuyor. Zira ideal maskülenliğin dışında kalan toplumsal cinsiyet rolleri kolayca kadınsı olarak damgalanabiliyor. Bu damgalama ise hegemonik ya da ideal olan erkekliğin ne olması gerektiğini tanımlayabiliyor. Bir takım rollerin, ilgilerin, kimliklerin kadınsılaştırılması ve de bu durum üzerinden genelleştirilmesi, kişinin erilliğinin yetersizliğine atıfta bulunuyor. Bununla beraber, *abject*leştirilen feminen geyler, belirli bir arzu ilişkisinden, çemberinden de dışlanmış oluyor. “Straight-acting”, “erkeksi”, “gerçek erkek” performanslarının ideal erillik çerçevesinde sunulması, söz konusu söylemin bahsi geçen çevrim içi alana hakim olması, belirli noktalarda, arzulan, cinsel obje olarak idealize edilen bedenlerin de bu yönde olmasını ön görüyor diyebiliriz. Bunun yanı sıra, “adam gibi adam, gerçek erkek, erkek gibi erkek, erkeksi değil erkek” söylemleri tam da ikili cinsiyet düzenine uygun söylemlerdir. Herhangi bir arada kalmışlığı savunmayan, desteklemeyen, sabit toplumsal

cinsiyet ve de cinsiyet ilişkisi ön görmektedirler diyebiliriz. Zira, bu sabit yapı herhangi bir şekilde sekteğe uğradığında, aynı heteronormatif düzende olduğu gibi, maskülen eşcinseller, feminen eşcinselleri dışlamak için bu normları kullanabiliyorlar. Böyle bir sabitlik, tekillik feminen eşcinselleri baskı altında bırakıyor olabilir. Dolayısıyla, söz konusu sabitlenme isteyi, feminen-fobi ya da *selective homophobia*, feminen geyler içinse, *defeminization* etkisi yaratabiliyor.

5.3.3 Defeminization ya da Maskülenleştirme Efektı

Taywaditep bu sürece *defeminization* adını veriyor. Söz konusu tanımlama toplumsal cinsiyet bağlamında feminen olan geylerin, damgalanma, dışlanma gibi edimlerden kendilerini korumak ya da beklenen toplumsal cinsiyet rollerinin dışında oldukları için kendilerini bir takım erkeklik kodları içerisinde yeniden kurgulamak olarak tanımlayabiliriz.(2009:18) Ben ise bu süreci “*maskülenleştirme efekti*” olarak tanımlamayı tercih ediyorum. Taywaditep'in bahsettiği unsur eşcinsel erkeklerin gelişim süreci ile ilgili. Yani ergenlik ya da ergenlik sonrası süreçte, bir kısım eşcinsel erkeğin hegemonik erilliği benimsemesi, toplumsal cinsiyet rolü olarak ideal bir kod olarak görmesi ya da homofobi, damgalanma gibi bir takım unsurlardan kaçınması olarak tanımlıyor. A.e,s.20

Defeminization, bedenın toplumsal cinsiyet rolü bağlamında yeniden şekillendirilmesi olarak görülebilir. Bedeni, kültürel olarak belirlenmiş erkeklik kodları ile yeniden yoğurmak anlamına gelebilir. Bu durum tahmin edileceği üzere bir süreç içerisinde gerçekleşiyor, bu noktada, Butler'ın da belirttiği gibi bu sürecin kendisitoplumsal cinsiyet denen olgunun performatif yapısına atıfta bulunuyor.(1990) Zira, bedenın kendisini yeniden şekillendirmek, bir takım tekrar eden artikülasyonlara bağlıdır diyebiliriz. Bu sürecin Gayromeo içerisindeki ayağı ise, belirli bir temsiliyet alanı içerisinde kendini yeniden “ideal” olan olarak oluşturmaları.

Maskülenleştirme efekti olarak tanımladığım unsur, sitenin ara yüzünü kullanarak kişilerin

çevrim içi alanda kendilerini defeminize etmeleri/maskülenleştirmeleri.

Maskülenleştirme efekti, sitenin ara yüzünü kullanarak, genel olarak erkeklikle özdeşleştirilmiş bir takım unsurların yeniden yansıtılması olarak da algılanabilir. Spor yaparken çekilmiş fotoğrafların konulması, gym'de vücut çalışırken çekilmiş fotoğrafların profil resmi olarak seçilmesi. Bununla beraber, kullanıcının “açıklamalarınız” kısmına çeşitli spor aktivitelerinden hoşlandığını belirtmek, kısa ve sade cümleler kurmak. Zira şiir ve şarkı sözü gibi unsurlar,site içerisindeki erillik algısının dışında kalabiliyor. Örneğin, bir kullanıcının, “*profilinde şarkı sözü, şiir paylaştan yumuşaklar uzak dursun. Sert erkekler gelsin*” söylemi, şarkı sözü, şiir gibi unsurların da feminenleştirici unsurlar olarak algılanabiliyor.

Başka bir deyişle, kimlik denen mefhumun söylemsel ve de ilişkisel olarak kurulduğunu göz önüne aldığımızda (bknz:Bauman:1996, Butler:1993, Connell:1995, Hall:1996,Kandiyoti:2012) site içerisinde özellikle erkeksi ve de straight-acting kimliklerinin atıfta bulunduğu erkeklik algısının artması ve de bununla beraber ideal bir erillik halinin temsiliyet biçimi olarak resmedilmesi. Mesela,Clarkson’un d(2006) belirttiği gibi “gündelik haller” denen bir takım beden performanslarının –ki söz konusu sıradan beden performansları çokca, abartılı olanın tersi olarak algılanıyor. Abartılı olan da spesifik bir erillik halinden kaymayı belirtiyor. Daha öncede bahsettiğim gibi söz konusu spesifik erillik hali de çokca heteroseksüel olarak kodlanmış kimliğin performatif haline göndermede bulunuyor- temsil ettiği fotoğraflar paylaşmak ve de erkeksi olduğunu “açıklamalarınız” kısmında belirtmek.

Dikkati çeken diğer bir olgu ise, *Seksiler Türkiye* adlı bölüm, Kullanıcılar tarafından, rast gele önlerine gelen diğer kullanıcıların profillerini oylayarak oluşturdukları bir bölümdür. Burada söz konusu maskülenlik olgusu dikkati çekmektedir. *Seksiler Türkiye* bölümünde seksi bulunan profiller daha çok maskülen olan profillerdir. “Straight-acting”

geyler, “ayılar” ve de özellikle vücut çalışmış, kaslı geyler en seksiler, en çok arzulananlar listesi içerisinde yer almaktadır. Dolayısıyla bu ve benzeri olgulardan dolayı site içerisinde bir maskülenlik efekti, etkisi diyebileceğimiz bir unsur bulunmaktadır.

Maskülenleştirme efekti, feminenleştirme, abjectleştirme unsurunun bir sonucu olarak algılanabilir. Yoğun erkeklik söyleminin bazı geyler üzerinde erillik etkisi yarattığını söyleyebilirim. *Maskülenleştirme efekti* olarak tanımladığım söz konusu kavram, kendi kişisel deneyim ve de gözlemlerim sonucunda ortaya atılmış bir kavramdır. Site içerisinde siber çark yaptığım zamanlarda, sitenin bahsi geçen ara yüzünü kullanarak, görece daha “erkeksi ” bir temsiliyet biçimi yarattığımda, profilimin daha fazla kişi tarafından ziyaret edildiğini, mesaj atıldığını fark ettim. Ancak profilimi “stereotip gey” algısı içerisinde oluşturduğumda, daha az kişinin profilimi ziyaret ettiğini ve de mesaj attığını fark ettiğimi söyleyebilirim. Bununla beraber site içerisindeki profillerin temsiliyetlerinin değişimlerinin de bu yönde olduğunu gözlemledim. Bunun nedeninin de, özellikle son bir yılda “straight-acting”, “erkeksi pasif” kimliklerinin söylemsel olarak atıfta bulundukları spesifik bir erillik halini idealleştirilmesi ve de “öteki” erilliklerin ise “abartılı”, “kirli”, “abject” olarak kodlanması olarak düşünüyorum. Bu etki, tam da bir takım beden performanslarının, edimlerin feminenleştirilmesinin bir sonucu olarak ortaya çıkıyor diyebiliriz. Temsiliyet biçiminin site içerisinde giderek daha eril bir hal aldığı gözlemledim. Bu eril hal sitenin ara yüzünü kullanarak, yani açıklamalarınız, başlık ve de resim yükleme kısımlarının maskülenleştirme aracı olarak kullanılmasıdır. Kullanıcılar arasında “straight-acting” olma hali ve bu halin ideal gey tipi olarak yansıtılması siteye üye olduğum süre boyunca giderek artış gösterdiğini söyleyebilirim. Zira kullanıcılarının bedenlerinin imlediği kodların feminen ya da maskülen olduğu bu alan içerisinde söyleme getiriliyor. Bahsi geçen bir takım söylemler sürekli olarak perforce edildiğinde, bir takım bedensel imler feminenleştiriliyor ve de feminenleşen bu edimler aynı noktada abject olan,

kirli olan, istenmeyen olan olarak da söyleme ekleniyor. Bu durumdan kaçınmak için, kimlik denen unsur bu ilişkisel süreçte yeniden artikule ediliyor ya da üretiliyor. Ara yüzün sağladığı imkanlarla yeniden üretilen temsili kimlikler, daha “maskülenleşmiş” olarak, çevrim içi alanda yer alıyor. Bu süreç, söz konusu edim, toplumsal cinsiyet kimliğinin ilişkisel bir eksen içerisinde kurulumuna dikkati çekiyor diyebiliriz.

Feminenleştirme edimi, feminen olan kullanıcıların bir arzu nesnesi olarak da daha az arzulanmalarına sebep olabiliyor. İdeal olanın maskülen, doğal erkek olarak gösterildiği ya da temsil edildiği bir alanda, feminen geyler söz konusu arzulanma ekseninin dışına atılmış olabiliyorlar. Dolayısıyla, söz konusu maskülenleştirme efekti, başka bir deyişle kendini daha maskülen bir temsiliyet içerisinde sunma edimi, kullanıcıları (yeniden) bir arzu nesnesi haline getirebiliyor.(Barsani:1987) Birkan Taş, Bersani’nin bahsettiği bu durumu, Bersani’nin şu şekilde yorumladığının altını çiziyor, eşcinsellik içerisinde çok yaygın olan ya da abartılı maskülen tavırları, eşcinsel erkeklerin, kendilerini dışlayan, yargılayan ve ayıplayan belirli maskülenlik temsilleri karşısında yetersiz hissetmelerinin ve dolayısıyla bu temsilleri idealize etmelerinin bir sonucu olarak yorumlar.(2012:322) Görüldüğü gibi, burada bahsedilen tam da feminenliğin abjectleştirilmesi, dışlanmasına verilen bir tepki olarak yeniden kimliklenme olarak algılanmalıdır. Bunun yanı sıra, sitenin ara yüzünü kullanarak kendini maskülen olarak yeniden temsil eden, sunan kullanıcılar *marked* olandan, damgalanmış olandan *unmarked* olana daha güvenli bir noktaya geçmiş oluyor diyebiliriz. Bu geçiş aradaki belirsizliği bir noktada ortadan kaldırıyor ki belirsizliğin kendisi kullanıcıyı cinsel obje, arzulanana olmasından alı koyuyor olabilir. Bu yüzden ara yüzün verdiği imkanlarla çeşitli oynamalar yaparak kendini görece daha kabul gören bir eril hale getiriyor. Bu sayede istenmeyen, arzulanmayan, damgalanan olmaktan çıkabiliyor.

5.3.4 Maskülenliğin Dokunulmaz Hafifliği/ *Complicit Masculinity*

Hem gey topluluk hem de Gayromeo içerisinde maskülenlikleri sorgulanmayan tek grubun “ayılar” olduğunu söyleyebiliriz. Zira “ayılar” söz konusu olduğunda maskülenlik bu grubun nifenk taşı olarak algılanabiliyor. Daha önceki bölümde belirttiğim gibi ayılar bedenlerini spesifik bir maskülenlikle cisimleştiriyorlar. Birkan Taş'ın da, *Adam Gibi Adam Ol(ama)mak* adlı makalesinde vurguladığı gibi “maskülen olmaktan duydukları rahatlık, memnuniyet ve huzur üzerinden” kendi eşcinselliklerini kurduklarından, ve de bu doğrultuda idrak edildiklerinden mütevellit, söz konusu ayı grubunun maskülenliği, deyim yerindeyse herhangi bir şüpheye mahal vermiyor.(2012) Aynı heteroseksüellik ve maskülenliğin doğal ilişkisi olduğunu varsayan heteronormatif algı gibi, ayıların maskülenliği de verili bir olgu olarak algılanabiliyor. Ben Light'ın online gey komünite üzerine yaptığı çalışmasında, “ayıların, oldukça erilleşmiş bir gey kimliğini teyit etmeleri” beklendiğini vurgulayarak, ayıların spesifik bir maskülenlik halini taşıdığını belirtmektedir.(2007:661) Dolayısıyla, “ayılık” söz konusu olduğunda maskülenlik olgusu özcu bir noktadan algılanabiliyor. Maskülenliğin, güçlü olanla, iri olanla ya da cüsseli olanla çokca ilişkilendirilmesi de bu duruma katkı sağlıyor olabilir. Zira, erkeklik kültürel olarak çokça güçlü olmak, iri olmak gibi fiziksel özelliklerle ilintili bir şekilde düşünülmüştür.

Hennen, “ayıların” maskülenlik ile olan ilişkilerinde, eril kimliğin verili olarak algılanma halini beslediğini, erkeklik kimliğini, feminenlik karşıtı üzerinden konsodile ettiklerinde, normatif toplumsal cinsiyet algısını yeniden üretebildiklerini vurguluyor.(2008) Nitekim, bu topluluk içerisinde erkeklik denen mefhum, feminenin karşıtı olarak tanımlanabildiğinden, Hennen’e göre ayıların “kendilerine çizdileri otantik erkeklik olgusu, tam da feminen olarak kodlanmış olanın karşısında durabiliyor”A.e.,s.189

Bununla birlikte, söz konusu kimliklenme yapısı içerisinde, yani “ayıların” erkeklik

halleri verili bir düzlemde algılandığında, “ay” feminenliği ise “sevecen” olarak algılanıyor. Bir kısım “ayların” feminenliği maskülenliklerine beis getirmiyor. Bunun en önemli nedeni ayıların görünüş itibarı ile çokca normatif bir erilliğe atıfta bulunuyor olmaları. Hennen’in vurguladığı gibi, “ Ayılar, sorunsuzca *regular guy*, sıradan, normal statüsüne ulaşmış oluyorlar.”(2006)

Dolayısıyla söz konusu maskülenlik olduğunda ayıların toplumsal cinsiyet performansları çoğu zaman doğal, verili olarak kabul edildiğinden, cinsel nesne olma hallerini koruyorlar diyebiliriz.

Bu dokunulmazlığı kendi lehlerine kullanabildikleri için ayıların maskülenlikle olan ilişkisine, Hennen, Connel’in *complicit masculinity* olarak tanımladığı kavramı uygun görüyor. A.e., s.190 Jack S. Kahn *introduction to masculinities* adlı çalışmasında, Connell’in *Complicit masculinity* kavramını, dominant olmayan ancak dominant olana, hegemonik maskülenliği destekleyen bir erillik haline refer etmektedir diye açıklıyor.(2009:35) “Ayıların” *normal, vatana millete hayırlı* birer öznel olma çabasını ve de maskülenliklerinden duydukları rahatlıklık, özgüven ekseninde hegemonik erilliğin kültürel nosyonlarından, aynı şekilde heteroseksüel erkeklerin yararlandığı gibi yararlanmak istemeleri, bununla birlikte söz konusu erkeklik performansını toplumsal cinsiyet dikotomisi içerisinde feminen olanın zıttı olarak kurmaları ile bir şekilde hegemonik erillik ile uzlaşmış oluyorlar diyebiliriz. Zira bu ikircikli uzlaşma “ayılara” belirli bir dokunulmazlık alanı sağlıyor olabilir ki bu Gayromeo gibi siber alanda “ayıları” damgalamadan, abject haline gelmekten, feminenleştirilmekten kurtarıyor. Bir noktada kültürel olarak kodlanmış maskülenlikle bir ilişkilene hali içerisinde bulunuyorlar ki söz konusu ilişkilene halinin kendisi, başka bir deyişle konvansiyonel bir süreç içerisinde kurulan ve de perforce edilen söz konusu erillik halinin kendisi, tam da Connell’in bahsettiği *complicit masculinity* kavramını destekler nitelikte gözüküyor.

Bununla birlikte, kendini “straight-acting” olarak tanımlayan ve de söz konusu performansı yine konvansiyonel olarak edimselleştiren erkek öznellikler de aynı sürece katkı sağlıyorlar. Birçok erkek tarafından bedenselleştirilebilen ya da edimselleştirilen bir kavram olarak karşımıza çıkıyor *complicit masculinity*. Zira Kahn'ın, Connell'den yaptığı alıntıya göre “ideal” erkekliği, öyle ya da böyle cisimleştiremeyen erkek öznellikler, dominant olan erkeklik hallerini destekleyebiliyor ve de söz konusu durumdan yarar sağlayabiliyorlar.(2009) “Straight-acting” , “erkeksi” geylerin ya da bir kısım “ayıların”, Öteki geyleri *abject*leştiriyor olması ve de bu süreç üzerinden kendi erilliklerini idealleştiriyor olmaları, sözde “ideal” olanla özdeşerek, bir noktada dominant olanı destekliyor. Bu edimsellik de söz konusu kimliklere belirli açılardan erkekliğin sözde “güvenli” olan kısmında “ikamet” etme şansı tanıyor olabilir.

Halberstam, *Shame and White Gay Masculinity* adlı makalesinde, 'sissy'ler, yani “zırlı” geyler bir “utancın” yeniden vücut bulmuş hali olarak görülebiliyor.(2005) Söz konusu utanç tam da feminen olan ile ilişkilendirilen, erkek olmanın ayrıcalıklı alanını reddetmiş öznelliklere refere edebiliyor. Tabiki de bahsi geçen *shame*/utanç spesifik bir edimsellik ile vukuğu buluyor. Abjeksiyon elbette de bu edimselliğin bir parçası ya da belili noktalarda içiçe geçmiş bir artikule aracı. Halberstam'ın da iddia ettiği gibi, “bu tür bir utanç cinsel abceksiyonun ta kendisidir,” diyor ve devam ediyor: “Söz konusu durumun aynı *abject* gibi feminen olana ait olduğunu düşünüldüğünü ve erkeklerin kendilerini utanç içinde buldukları zaman, bir noktada kendi istekleri dışında feminenleştirildiklerini düşündüklerini” vurguluyor. (226) Dolayısıyla normatif olanı, dominant maskülenliği destekleme edimsellikleri onları söz konusu utanctan da alı koymus olabiliyor.

Warner'ın *Trouble With Normal* adlı yapıtında asıl sorunun söz konusu utançtan (ya da sözde kirden)⁴ nasıl kurtuluruz olduğunu düşünüldüğünü ve de yaygın cevabın genellikle “*pin it on someone else/ başkasına yamamak*” olduğunu vurguluyor.

Bununla birlikte damgalanmanın ağır yükünden de kendilerini koruyabiliyorlar kanımca. Zira damgalama ya da yaftalama edimi, Warner'ın(1999) ve de Halberstam'ın(2005) bahsettiği gibi, bir noktada, kendinde olan bir olgudan kurtulmak ve de feminenleştirilme üzerinden doğacak abjeeksiyonu ve bu durumun sözde ötekiliğinden de kurtaracak olabiliyor. Zira bu edimselliğin kendisi ile bahsi geçen öznellikler normatif maskülenliğin üretimine katkı sağlarken, aynı zamanda kendi temsiliyetlerini de, Halberstam'ın deyimi ile “*uncastrated*, eksiksiz, tam” olarak sağlayabiliyorlar. A.e.,s.228

Bu yüzdendir ki, site içerisinde, aynı konvansiyonel bağlamda erkekliğin kadınlığı *Öteki* konumunda dışlarlaması ve de abjeeksiyon üzerinden mesafe alması gibi, “straight-acting”, “erkeksi” ve de “ayı” kimliklerinin erillik halleri, görece bir “bütünlük” teşkil etmesi bağımında aynı şekilde, farklı erillikleri feminenleştirerek normatif toplumsal cinsiyet algısı içerisinde erkeklik olgusunu yeniden tekilleştirmektedirler. Söz konusu tekilleştirme aynı zamanda, toplumsal cinsiyet mefhumunun dikotomi içerisinde algılandığından mütevellit, feminen olanı da aynı derecede stabilize eden bir edimselliği de beraberinde getirmektedir kanımca.

⁴ Parantez içindeki alan benim eklememdir. Kitapta “kir” olarak bahsetmemektedir. Ancak, konunun geneline uygun olduğu için ve de daha önceki bölümlere gönderme niteliği taşıması amacıyla, “kir” sözcüğünü eklemekte beis görmedim.

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ

6.1. *Logging Off/Çıkış*

Erkeklik ve kadınlık nosyonları bedenlerin kendilerinden ayrıldıklarında sadece birer hareketler, tutumlar ve davranışlar olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Herhangi bir şekilde bedenin değişmez birer parçaları olarak algılanmamalıdır. Bu bütün içerisinde bedenin kendisinin belirli bir noktaya taşınmasıdır. Bu noktada çoğunlukla sabit, değişmeyen, stabil, bir yere mekana ve zamana kök salmış gibi görünse de ya da bu şekilde göründürülseler de, aslında bedenin kendisi; zaman, mekan ve bir takım haller içerisinde değişen bir yapıdır. Saf olarak erkeklikten ve kadınlıktan oluşmamaktadır.

Dolayısıyla yine bir takım halleri, tutumları, performansları, erkeksi, kadınsı, maskülen ya da feminen olarak adlandırmaktan kaçamıyoruz. Ki bu adlandırma, heteronormativitenin sınırlayıcı bağlamından uzaklaşamayan bir adlandırma edimselliği taşımaktadır. Yani, şiddetli bir dikotomik yapı içerisinde yeniden ve yeniden bedenleri söz konusu toplumsal cinsiyet rolleri, normları etrafında damgalama arzusuyla, bedenlerimizi futursuzca sınırlandırmayı, sabitlemeyi ön görmekteyiz. Bir noktadan sonra, beden kendini bu haller ve tutumlar içerisine sokmakla yükümlü hissetmektedir. Konvansiyonel anlamda dikotomi algısının kendisinin de buna zorluyor olduğu açıktır. Toplumsal olarak kurulmuş bir kadınlık ve erkeklik olgusu ve bu bağlamda bedenlerin bu yönemliler içerisinde, özcü bir yaklaşımla şekillendiriliyor olması da bu durumu kanımca, desteklemektedir.

Connell'in vurguladığı gibi, doğa, akıl ya da biyoloji değil de tarihsel gereklilikler yoluyla-iktidarın söylemleri, bilgileri ve biçimlerinin konuşlanışı tarafından üretilen ve de konuşlanış için gerekli olan türden dizilimler- birbirine bağlanan farklı öğelerin suni yolla, verili zamanın adetlerine ve kültürüne göre sıralanmasıdır cinsiyet.(1995) Bu nedenden,

içerisinde bulunduğumuz kıvrınma halleri bizi bir nevi mümkün kılınmaya çalışmaktadır. Oraya buraya çekiştirdiğimiz ya da çekiştirilmesine ön ayak olduğumuz tüm o bedenler bir yerlerde bir şekillerde daha geçişken bir yapıya sahip olabilir. Söz konusu geçişkenliği, serzenişi durdurma, sabitleme isteği ise, kendisine toplumsal cinsiyet dediğimiz ilişkisel bir mefhum tarafından gerçekleştirilmektedir.

Söz konusu mefhum, bir ağ gibi gündelik hayatın bir çok yerinde kendini hissettirmektedir. İnternet gibi yeni bir mecrada bile öznellikler toplumsal cinsiyet normlarından uzaklaşmamakta, hatta söz konusu normları, rolleri ya da nosyonları birer araç olarak kullanmaktadırlar. Örneğin, erkeklik denen mefhumun kapalılık performansını, dolapta(*closet*) olma halini güçlendirici bir araç olarak ya da öteki olma halinden, damgalanmadan, cinsel utançtan kendini bir şekilde ayırtırmak için kullanıldığını görmekteyiz.

“Straight-acting” geyler ve “ayılar”, hem toplumsal cinsiyet düzenini konsodile ederken, hem de heteronormatif algıyı sekteğe uğrattıyorlar. Eril ve erkeklik ilişkisini doğurulayıp, maskülenlik ve de doğal heteroseksüellik ilişkisini kırıyorlar diyebiliriz. Ancak, verili cinsiyet ve de toplumsal cinsiyet varsayımını savundukları noktada, normatif toplumsal cinsiyet algısını da konsodile etmekten kaçamıyorlar. Eril bedenin erkekliği doğal olarak imlemesinin varsayımı, hem yeniden baskın toplumsal cinsiyet söylemini üretiyor, hem de bu yapıyı yeniden doğallaştırarak, başka tür beden performanslarını marjinalleştiriyor. “Straight-acting”, “erkeksi” ve “ayı” kimlikleri, *doğru*, *düzgün*, *efendi* gey kimliği olarak idealize edildiğinde, heteronormatif alanda olduğu gibi, tek tip bir beden performansı *normal* olarak kodlayabiliyor ve yeniden farklı beden performansları ötekileştirebiliyor. *Adam gibi adam, kendini belli etmeyen* kimlikler spesifik bir toplumsal cinsiyet rolünün normalize edilmesi ve de farklı kimliklerinse *abjectleştirilmesi* için kullanılabiliriyor.

Belirli bir toplumsal cinsiyet rolünü idealleştirirken, maskülenliği bir yandan dokunulmaz, ayrıcalıklı bir alan olarak yeniden üretebiliyorlar ki bu üretim, bu destekleme edimi, şiddetli bir dikotomi içerisinde vukuğu bulduğu zaman, ideal, ayrıcalıklı olmayan öteki beden performansları feminenlik üzerinden yeniden bir “kır”, “leke” olarak damgalanabiliyor. Bu damgalama edimi de, aynı heteronormatif alanda normatif erilliğin konvansiyonel olarak kurulması gibi, eşcinsel arenada da, kendi erilliğini tam da bu söylem üzerinden kurmak isteyen, bir takım gizli, dolapta ya da açık geyler için işlevsel bir edimsellik sağlayabiliyor.

Bunun yanı sıra, dolabın kendisi sessizlik söyleminin bir performansı halini alabiliyor ve onunla ilişkili diğer sessizlikler de bu performansı güçlendirebiliyor. Diğer tüm sessizlikler ve onların söylevleri ile kapalılık alanı oluşturabiliyor. Kimi zaman ve hatta çoğu zaman, daha öncede belirttiğim gibi, buna maskülenlik dahil olabilir ya da bir takım söz konusu performatif bir eyleyiş olarak bu sessizliği sabit kılabilir.

Erkeklik ve de eşcinsellik konvansiyonel olarak birbirini iteler bir noktada görünmüş olması, normatif maskülenlik idealinin bir parçası olarak vukuğu bulmuştur. Ancak söz konusu bu iki olgu birbirinden hiç de uzak kavramlar değildir. Hatta erkeklik söz konusu olduğunda, hegemonik erillikle uzlaşmayı ya da desteklemeyi seçmiş eşcinsel bireyler de, Clarkson'ın(2006) değimi ile *selective homophobia* ya da benim feminenfobi olarak kavramsallaştırdığım bölümde bahsettiğim gibi, söz konusu edimi kimliklerini aritkule etmek için kullanabiliyorlar. Zira Halperin'in dediği gibi tam da bu birbiri ile bağdışıksız olan ilintiler, homofobik söylemin kendisini azaltmaktan ziyade, güçlendirmektedir.(1995) Başka bir deyişle birbiri ile alakalı olmayan bir takım edimler , bu mantıksal zıtlığın anlamları üzerinden yürümektedir.A.e. s.34 Dolayısıyla homofobinin kültürel paketi, feminenfobiyi beslemektedir. Hatta söz konusu kavrama ön ayak olmuştur diyebiliriz. Normatif maskülenliğin farklı mecralarda yeniden ideal bir norm, performans

olarak kodlandığı, artikule edildiği noktalarda, farklı eril beden performansları stabilize edilerek, sessizleştiriliniyor. Feminin fobi tam da, abjeksiyon üzerinden, öteki beden performanslarının, farklı erilliklerin sessizleştirilmesine, yok sayılmasına, yeniden ve yeniden abject haline getirilmesine neden olmaktadır.

Foucault'nun altını çizdiği gibi, cinsellik denen mefhumun nasıl söylemlerin içerisine sıkıştığını ve bedenin kendisinden alınıp, belirli tahakküm ve iktidar ilişkileri içerisinde, söylemin doğrultusunda bir eylemsel pratiğe dönüşmüştür. Artık bedenler kendi cinselliklerini değil, cinsellik adı altında mefhumlaşmış, katılaşmış bir söylem pratiğinin kendisini yaşamaktadır. Cinsellik bize öğretilen, kanıksatılan ve bir ölçüde belirli pratikler dolayımı ile çeşitli normlar etrafında tekrar ettirilen bir olgu haline gelmiştir.(1998) Bu normatif alanın ön gördüğü cinsiyetlendirme edimleri, cinsellik, cinsel edimler, cinsel performanslar belirli dualiteler üzerinden bir takım kısıtlayıcı, hareket alanı belirli, sabit bir düzlem içerisinde yer almaktadır. Zira eğer sessizliğin performatif gücünü kıramazsak, yani kapalılık halinin bu güçlü tekrar edimini bir şekilde sekteğe uğratmıyorsak ve bu sessizliğin kendisini bir uzlaşma yolu olarak seçiyorsak, elbetteki sessizlikle gelecek olan belirli tebalara, tahakküm alanlarına da boyun eğmek kaçınılmaz olacaktır. Nitekim bu normatif alanla uzlaşmanın kendisi, zaten hali hazırda bir takım şeylere boğun eğmek anlamına gelebilir. Bu yüzden, tam da Connell'in(1995) *complicit masculinity* adlı kavramına değindiğim bölümde, korku ve utanç hali içerisinde olmak gibi bir takım unsurların, başka öznellikleri, bedenleri ve de performansları da dolaba kapatma isteği ya da aracı olarak, sessizleştirildiği, ötekileştirildiği göz ardı edilmemelidir.

Oysa, bu tür yeni mecralar, hem cinsellik bağlamında hem de toplumsal cinsiyet normları açısından farklı etkileşimlere, yeni oluşumlara zemin hazırlayıcı, dönüştürücü etkilere, potansiyellere sahip olabilirler. Asıl olarak odaklanmamız gereken “yeterince erkek değil ya da yeterince feminin değil” gibi önermelerin dışında farklı erilliklerin ve de

farklı kadınlık hallerinin nasıl başka olasılıklar doğurabileceği ve de konvansiyonel bağlamda toplumsal cinsiyet normlarını yeniden ve yeniden üretmektense, söz konusu rollerin bedenleri nasıl da spesifik zaman ve mekan algısına sıkıştırmaya eğiliminde olduğunu, bunun yerine aynı rollerin bir noktada bedenleri daha da geçişken, kılabileceğini hesaba katmak gerektiğini düşünüyorum. Zira aynı heteronormatif alanda olduğu gibi, söz konusu roller, normlar normatif söylemler ve de alanlar yaratabilir. Nitekim gayromeo adlı internet sitesinde vuku bulan söz konusu durum da bu şekilde kendini göstermektedir. Kendi içerisinde toplumsal cinsiyet ve de cinsellik bağlamında konvansiyonel olarak yeniden normatif bir algı yaratıyor ve de toplumsal cinsiyet olgusunu geleneksel olarak ikili bağlamda algılamaktan alı koyamıyor. Beden denen olguyu söz konusu normlardan, rollerden ve modern cinselliğin kurucu söylemsel yapısından ayrı düşündüğümüz noktalarda ya da düşünebilmeyi gerçekleştirdiğimiz noktalarda, Foucault'nun(1998) ve Gross'un(1994) da vurguladığı gibi, onunla deneylere girişmeli, onun çeşitli hallerinin tadını çıkarmalı, coşkulu yoğunluk anılarını, insanın artık hiç düşünmeyip kendini kaybedeceği anıları bulmaya çalışmalıyız.

6.1.2. SON SÖZ

Bu çalışmada *Gayromeo* adlı mecrada toplumsal cinsiyet mefhumunun, kendini “straight-acting”, “erkeksi”, “ayı” olarak tanımlayan ve de farklı erillik hallerinin yeterince maskülen bulunmaması üzerinden, yeniden nasıl şiddetli bir dikotomi içerisinde, feminenleştirilerek kendi maskülenliklerini konumladıklarını ve öteki erillikleri abjectleştirdiklerine değindim. Ancak, söz konusu araştırmada eksik kalan bir takım yanların, irdelenmesi gereken bir takım hususların olduğunu da göz ardı edemem. Örneğin cinsellik kısmına çok da değinemediğimi üzülererek vurgulamam gerekiyor. Bunun başlıca nedeni ise yaptığım analizin daha çok söylemler üzerinden gidiyor olması. *Gerçek*

erkek, adam gibi adam, feminenler uzak dursun gibi söylemlerin ekseninde, bir toplumsal cinsiyet araştırması olduğunu düşünüyorum. Elbette ki, bu söylemlerin kendisi de belirli bir cinsellik alanını, normativitesini oluşturuyor, ancak kullanıcıların birebir ilişkileri sırasında bu rollerin, söylemlerin kendileri ne kadar etken bir unsur oluyor ya da konu kamusal alandan, özel alana geçtiği vakit dengeler nasıl değişiyor, bunu ancak daha spesifik bir araştırma ile algılayabileceğimizi düşünmekteyim. Dolayısıyla, cinsellikle ilgili çok söz söylemememin nedeni, edeceğim kelimelerin askıda kalacağı korkusudur. Bu yüzden ki, site içerisindeki kullanıcılarla birebir görüşme yapılarak ya da farklı methodlar kullanılarak, görece daha somut bilgilere ulaşılabileceğini düşünüyorum. Zira, bunun dışında cinsel pratiklerle ilgili söylenecek hususların öyle ya da böyle askıda kalabileceğini düşünmekteyim. Tam da bu yüzden, söz konusu araştırmanın diğer ayağı, “tuvaletlerde, parklarda, yatak odalarında” cinselliğin sızdığı, var olduğu her alanda bedenlerle birebir etkileşime girilerek yapılması gerektiğine inandığımdan, burada noktayı koymak amacındayım.

KAYNAKÇA

- Altman, Denis (2001) *Global Sex*. Chicago: The University Press
- Barthe, Roland (1967) *Elements of Semiology*. New York: Hill and Wang
- Bauman, Zygmunt (1996) *From Pilgrim to Tourist- or a short history of identity. Questions of Cultural Identity*. Haz. Stuart Hall, London: Sage
- Beauvoir, de Simon (1989) *Second Sex*. New York: Vintage Books
- Bergling, Tim (2001) *Sissyphobia: Gay Men and Effeminate Behavior*
- Bersani, Leo (2010) *Is the Rectum A Grave and Other Essays*. Chicago: The University of Chicago Press
- Butler, Judith (1990) *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. London: Routledge
- Butler, Judith (1993) *Bodies That Matter: On the Discursive Limits of Sex*. London: Routledge
- Butler, Judith (2008) *Cinsiyet Belası: Feminizm ve Kimliğin Altüst Edimesi*. Çev. Başak Ertür TR, İstanbul: Metis Yayınları
- Connell, Reawyn (1995) *Masculinities*. Berkley: University of California Press
- Connell, Reawyn (1998) *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar*. Çev. Cem Soydemir. TR, İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- Connell, Reawyn (2009) *Gender in World Perspective*. Cambridge: Polity
- Davies, Peter (1999) *The Role of Disclosure In Coming Out Among Gay Men*. Modern Homosexualities: Fragments of Gay and Lesbian Experience. Haz. Ken Plummer. London: Routledge
- Direk Zeynep (2012) *Queer Kuram ve Cinsiyet Farklılığı*. Cinsellik Muamması: Türkiye'de Queer Kültür ve Muhalefet. Haz. Cüneyt Çakırlar ve Serkan Delice.

TR,İstanbul: Metis Yayınları

Douglas,Mary (1966) Purity and Danger: Analysis of Concepts of Pollution and Taboo

London: Routledge

E,Hall Donald (2003) *Subjectivity: The New Critical Idiom*. London: Routledge

Edelman, Lee (2004) No Future:Queer Theory and Death Drive.

London: Due University Press

Foucault, Michel (1978) History of Sexuality, Volume I : An Introduction.

New York: Phanteon Books

Foucault, Michel (1994) Ethics: Subjectivity and Truth. London: Penguin

Foucault, Michel (1980) Herculine and Barbin. New York: Phanteon Books

Foucault, Michel (2005) Cinselliğin Tarihi. Çev. Hülya Uğur Tanrıdöven.

TR, İstanbul: Ayrıntı Yayınları

Grossberg,Lawrance(1996) *Identity and Cultural Studies. Is That All There is?* Questions of Cultural Identity. Haz. Stuart Hall. London: Sage

Hall,Stuart (1996) Questions of Cultural Identity. London:Sage

Halberstim,(judith) Jack (1998) Female Masculinity. Durham: Duke University Press

Halplerin, David (1995) Saint Foucault: Towards a Gay Hagiography. New York: Oxford University Press

Hennen, Peter (2008) Fearies, Bears and Leathermen: Men in Commuinity Queering the Masculine Chicago: The University of Chicago Press

Herd, Gibert (1981) Guardians of the Flute. New York: McGrow Hill

Holmes,Morgen (2008) Intersex: A Perilious Difference. MA: Rosemont Publishing

Kahn, S. Jack (2009) Introduction to Masculinities. London: BlackWell Publishing

Kandiyoti, Deniz (2012) Bir an Durup Düşünmek, Dayatılan Kimlikler ve Temsil

- Siyasetinin Bedelleri. Cinsellik Muamması: Türkiyede Queer Kültür ve Muhalefet. Haz. Cüneyt Çakırlar ve Serkan Delice. TR,İstanbul: Metis Yayınları.
- Kimmel, Micheal (2001) Masculinity as Homophobia: Fear Shame and Silence in the Construction of Gender Identity. CA: Belmont
- Kristeva, Julia (1982) Powers of Horrors: An Essay on Abjection. New York: Columbia University
- Linda Martin Alcoff (1994) *Feminist Theory and social Science in BodySpace*. London: Routledge
- Reeser, W. Todd (2010) Masculinity in Theory. London:Wiley & BlackWell
- Richardson, Nail (2009) Transgressive Bodies: Representations in Film and Popular Culture London:Ashgate Publishing company
- Rodriguez, Maria (2003) Queer Latinidad: Identity Practices, Discursive Spaces. New York: NYU Press
- Sedgwick, Eve (1990) Epistemology of The Closet. CA: University of California Press
- Segal, Lynne (1990) Slow Motion:Changing Masculinities, Changing Men. London: Virgo Press
- Seidman Steven (2003) The Social Construction of Sexuality. Norton
- Sullivan, Nikki (2003) A Critical Introduction to Queer Theory. New York: NYU Press
- Tapınç, Hüseyin (1992) Masculinity, Femininity and Turkish Male Homosexuality. Modern Homosexualities: Fragments of Gay and Lesbian Experience. Haz.Ken Plummer. London: Routledge
- Taş, Birkan (2012) Adam Gibi Adam Olamamak. Cinsellik Muamması: Türkiye'de Queer Kültür ve Muhalefet. Haz. Cüneyt Çakırlar, Serkan Delice. TR,İstanbul: Metis Yayınları.
- Thomas, Calvin (1996) Male Matters: Masculinity, Anxiety and The Male Body on the

Line Urbana: Illinois Press

Warner, Micheal (1999) Trouble With Normal. New York :The Free

Weeks, Jeffrey (1993) Sexuality and Its Discontents. London: Routledge

Weeks, Jeffrey (2003) Sexuality. London: Routledg

Süreli Yayınlar

Ashford, Chris (2009) Queer Theory, Cyber-Ethographies and Researching Online Sex Environments. Information & Communications Technology Law, 18:3, 297-314

Bereket, Tarık & Barry, Adam (2006) The Emergence of Gay Identities in Contemporary Turkey Sexualities, 9: 131

Bereket, Tarık & Barry Adam (2008) Navigating Islam and Same Sex Laisions Among Men Turkey , Journal of Homosexuality, 55:2, 204- 222

Clarson, Jay (2006) Everyday Joes versus Pissy, Bitchy Queens: Gay Masculinity on Straight-acting.com, The Journal of Men's Studies, 14:2, 191-207

Clarkson, Jay (2008) The Limitations of the Discourse of Norms: Gay Visibility and Degree of Transgression, Journal of Communication, 32:368

C.Jacop, Hale, (1997) Leatherdyke Boys and Their Daddies: How to Have Sex without Women and Men , Social Text, 52:53, 223-236

Egucki, Shinske (2009) Negotiating Hegemonic Masculinity: The Rhetorical Strategy of Straight-acting Among Gay Men, 38:3

Gross, Elisabeth (2011) İktidarın Sistemik Yapıları. Cogito: Cinsel Yönelimler ve Queer Kuram. 65-66

Halberstim, (Judith) Jack (2005) Gay Shame and White Masculinity, Social Text, 3, 219-233

McIntosh, Mary (1968) The Homosexual Role. Social Problems, 16:2, 182-192

Pechter, Carrie (2006) Masculine Femininities, Feminine Masculinities: Power, Identities and Gender, *Gender and Education*, 18:3, 253-263

Taywaditep, J.Kittiwut (2008) Marginalization Among the Marginalized, *Journal of Homosexuality* 42:1, 1-28

